

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

Тетяна КОСОВА

«_____» грудня 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

**ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОС «МАГІСТР»**

**Тема: «Фінансовий менеджмент державних підприємств та шляхи його
удосконалення»**

Виконав: Вікторія МЕЛЬНИК

Керівник: к.е.н., доцент Вікторія КОЗЛОВА

Консультанти з окремих розділів пояснювальної записки:

перший розділ - к.е.н., доцент Вікторія КОЗЛОВА

другий розділ - к.е.н., доцент Вікторія КОЗЛОВА

третій розділ - к.е.н., доцент Вікторія КОЗЛОВА

Нормоконтролер: старший викладач Наталія ЗАДЕРАКА

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит»

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри
_____Тетяна КОСОВА
«02» жовтня 2023 р.

ЗАВДАННЯ на виконання кваліфікаційної роботи

здобувача вищої освіти Мельник Вікторії Володимирівні

1. Тема кваліфікаційної роботи «Фінансовий менеджмент державних підприємств та шляхи його удосконалення» затверджена наказом ректора від 22.08.2023 № 1445/ст.

2. Термін виконання роботи: з 25.09.2023 р. до 31.12.2023 р.

3. Вихідні дані до роботи: нормативно-правова база, дані Державної служби статистики, податкова, статистична звітність ДП «Антонов»

4. Зміст пояснювальної записки:

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Економічна сутність фінансового менеджменту державних підприємств

1.2. Правове регулювання фінансового менеджменту державних підприємств

1.3. Концептуальні засади фінансового менеджменту державних підприємств в сучасних умовах

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

2.1. Фінансово-економічний паспорт ДП «Антонов»

2.2. Загальна оцінка фінансового стану підприємства

2.3. Діагностика фінансової конкурентоспроможності підприємства

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

3.1. Адаптація процедур фінансового менеджменту до умов воєнного стану

3.2. Фінансове забезпечення створення інноваційної продукції

3.3. Стратегічні механізми фінансового менеджменту державних підприємств

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу: ЛИСТ 1. Економічна сутність фінансового менеджменту державних підприємств; ЛИСТ 2. Правове регулювання фінансового менеджменту державних підприємств; ЛИСТ 3. Концептуальні засади фінансового менеджменту державних підприємств в сучасних умовах; ЛИСТ 4. Фінансово-економічний паспорт ДП «Антонов». ЛИСТ 5. Загальна оцінка фінансового стану підприємства. ЛИСТ 6. Діагностика фінансової конкурентоспроможності підприємства. ЛИСТ 7. Адаптація процедур фінансового менеджменту до умов воєнного стану. ЛИСТ 8. Фінансове забезпечення створення інноваційної продукції. ЛИСТ 9. Стратегічні механізми фінансового менеджменту державних підприємств

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	Написання першого розділу кваліфікаційної роботи та надання його керівнику	25.09.2023 – 21.10.2023	
2	Написання та оформлення матеріалів другого розділу кваліфікаційної роботи і надання його керівнику	22.10.2023 – 18.11.2023	
3	Написання та оформлення матеріалів третього розділу кваліфікаційної роботи і надання його керівнику	19.11.2023 – 13.12.2023	
4	1. Узгодження кваліфікаційної роботи з науковим керівником. 2. Проходження нормоконтролю та перевірку на академічну доброчесність. 3. Отримання рецензії та відгуку на кваліфікаційну магістерську роботу. 4. Підготовка виступу.	14.12.2023 – 17.12.2023	
5	1. Переплетення кваліфікаційної роботи. 2. Подання кваліфікаційної роботи та супровідних документів секретарю ДЕК	18.12.2023 – 20.12.2023	

7. Консультанти з окремих розділів

РОЗДІЛ	КОНСУЛЬТАНТ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)	ПІДПИС, ДАТА	
		ЗАВДАННЯ ВИДАВ	ЗАВДАННЯ ПРИЙНЯВ
РОЗДІЛ 1	к.е.н., доцент Вікторія КОЗЛОВА		
РОЗДІЛ 2	к.е.н., доцент Вікторія КОЗЛОВА		
РОЗДІЛ 3	к.е.н., доцент Вікторія КОЗЛОВА		

8. Дата видачі завдання: «22» вересня 2023 р.

Керівник кваліфікаційної роботи Вікторія КОЗЛОВА
(підпис керівника)

Завдання прийняв до виконання Вікторія МЕЛЬНИК
(підпис здобувача)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи: «Фінансовий менеджмент державних підприємств та шляхи його удосконалення»: 102 стор., 2 рис., 6 табл., 62 літературних джерела.

Мета роботи: удосконалення фінансового менеджменту державних підприємств.

Об'єктом дослідження є процес удосконалення фінансового менеджменту державних підприємств.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів функціонування механізмів удосконалення фінансового менеджменту державних підприємств.

Методи дослідження: вертикальний і горизонтальний аналіз кошторисів та фінансової звітності, аналіз трендів, факторний аналіз, програмно-цільовий метод.

Результати кваліфікаційної роботи рекомендується використовувати під час проведення наукових досліджень, у практичній діяльності суб'єктів господарювання.

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ, МЕХАНІЗМИ, ДЕРЖАВНІ ПІДПРИЄМСТВА, ФОРМУВАННЯ, ШЛЯХИ, УДОСКОНАЛЕННЯ

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ	10
1.1. Економічна сутність фінансового менеджменту державних підприємств	10
1.2. Правове регулювання фінансового менеджменту державних підприємств.....	15
1.3. Концептуальні засади фінансового менеджменту державних підприємств в сучасних умовах.....	26
Висновки до розділу 1.....	31
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ	33
2.1. Фінансово-економічний паспорт ДП «Антонов»	33
2.2. Загальна оцінка фінансового стану підприємства	40
2.3. Діагностика фінансової конкурентоспроможності підприємства	45
Висновки до розділу 2.....	48
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ	51
3.1. Адаптація процедур фінансового менеджменту до умов воєнного стану.....	51
3.2. Фінансове забезпечення створення інноваційної продукції	65
3.3. Стратегічні механізми фінансового менеджменту державних підприємств.....	71
Висновки до розділу 3.....	84
ВИСНОВКИ	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	96
ДОДАТКИ	103

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ВВП – валовий внутрішній продукт

Держкомстат – Державний комітет статистики

ДП – державне підприємство

ДУП - Державні унітарні підприємства

ДПС – Державна податкова служба

ЄДР – єдиний державний реєстр

ЄС – Європейське співтовариство

МСФЗ – Міжнародні стандарти фінансової звітності

НБУ – Національний банк України

НКЦПФР - Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

НП(С)БО – Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку

НТП – науково-технічний прогрес

ПАТ – публічне акціонерне товариство

ПДВ – податок на додану вартість

ПрАТ – приватне акціонерне товариство

СГД – суб'єкт господарювання

ТОВ – Товариство з обмеженою відповідальністю

ІАС - інтегрована автоматизована система

ДНК - державний нагляд (контроль)

ВСТУП

Актуальність проблеми. Діяльність ДП має стратегічне значення для забезпечення економічної безпеки держави, у т.ч. фінансової. Тому до фінансового менеджменту ДП висуваються особливі вимоги в частині встановлення стратегічних орієнтирів розвитку, серед яких є: фінансова безпека ДП як суб'єкта господарювання, стійкість фінансового стану підприємства, результативність фінансово-господарської діяльності, стратегічне фінансове зростання, протидія фінансовим ризикам та усунення їх наслідків, збалансованість фінансових інтересів держави - власника підприємства та стейкхолдерів, виважена дивідендна політика.

Комплексний характер цільових таргетів фінансового менеджменту ДП, їх складність і взаємозалежність потребує застосування аналітичних методів, виділення причин і результуючих показників для побудови економічних моделей і застосування певних методів розрахунку впливу факторів.

Актуальність удосконалення фінансового менеджменту державних підприємств в сучасних умовах визначає вибір теми кваліфікаційної роботи.

Мета кваліфікаційної роботи – удосконалення фінансового менеджменту державних підприємств.

Відповідно до поставленої мети необхідно вирішити такі задачі:

- визначити економічну сутність фінансового менеджменту державних підприємств;
- систематизувати правове регулювання фінансового менеджменту державних підприємств;
- обґрунтувати концептуальні засади фінансового менеджменту державних підприємств в сучасних умовах;
- розробити фінансово-економічний паспорт ДП «Антонов»;
- провести загальну оцінку фінансового стану підприємства;
- діагностувати фінансову конкурентоспроможність підприємства;

- адаптувати процедури фінансового менеджменту до умов воєнного стану;
- розробити фінансове забезпечення створення інноваційної продукції;
- обґрунтувати стратегічні механізми фінансового менеджменту державних підприємств.

Об'єкт дослідження – процес удосконалення фінансового менеджменту державних підприємств.

Предмет дослідження – сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів функціонування механізмів удосконалення фінансового менеджменту державних підприємств.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та вирішення завдань дослідження використані наступні загальнонаукові і спеціальні методи: вертикальний і горизонтальний аналіз фінансової, податкової, статистичної звітності, аналіз трендів, факторний аналіз.

Наукова новизна кваліфікаційної роботи. У кваліфікаційній роботі удосконалено методичні підходи до удосконалення фінансового менеджменту державних підприємств на основі обґрунтування шляхів зміцнення їх фінансового стану, розробки фінансового забезпечення створення інноваційної продукції, обґрунтування засад стратегічної політики. Навідміну від існуючих підходів, запропоновані ґрунтуються на адаптації процедур фінансового менеджменту до умов воєнного стану.

Інформаційною базою дослідження є законодавчо-нормативні акти, наукові періодичні видання, монографії, матеріали науково-практичних конференцій, Інтернет-ресурси, офіційні сайти Державної служби статистики України, Національного банку України.

Практичне значення одержаних результатів. Результати кваліфікаційної роботи рекомендується використовувати під час проведення наукових досліджень, у практичній діяльності суб'єктів господарювання.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Результати дослідження, що містяться у кваліфікаційній роботі, пройшли апробацію та

отримали схвалення на IV Міжнародної науково-практичної конференції «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології» (1-3 бер. 2023, м. Київ, НАУ).

Структура, зміст та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст кваліфікаційної роботи розміщено на 103 сторінках друкованого тексту, у тому числі 6 таблиць, 2 рисунка та 2 додатка на 34 сторінках. Список використаних літературних джерел налічує 62 найменування, який подано на 7 сторінках.

Публікації здобувача за темою кваліфікаційної роботи:

1. Ярошевська О.В., Мельник В. В., Руснак Д. М. Формування, консолідація, аналіз та аудит фінансової звітності державних підприємств. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2023. №2. С. 145-153. (У фаховому виданні)

2. Мельник В. Моделі та методи фінансового менеджменту державних підприємств. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології» (1-3 бер. 2023). К.: НАУ, 2023. С. 123-124.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Економічна сутність фінансового менеджменту державних підприємств

Фінансовий менеджмент - це стратегічне управління фінансовими ресурсами організації чи держави. Основна мета полягає у максимізації використання грошових коштів, оптимізації їхнього розподілу та ефективного управління фінансовими потоками.

Ключовими аспектами фінансового менеджменту є передбачення стану грошового обороту в майбутньому, розуміння обсягів та інтенсивності надходження та витрат коштів як у короткостроковій, так і у довгостроковій перспективі. Це допомагає планувати фінансові ресурси та їхнє ефективне використання.

Управління фінансовими ресурсами включає в себе застосування різних методів, засобів та стратегій для досягнення максимальної ефективності фінансової діяльності. Вона є критичною для успішної роботи організації та сприяє досягненню її цілей у довгостроковій перспективі.

Фінансовий менеджмент, справді, базується на розумінні економічних законів та закономірностей розподілу ресурсів. Це система управління фінансовими ресурсами, що забезпечує цілеспрямований вплив на господарську діяльність на різних рівнях економічної системи.

Об'єктом фінансового менеджменту є фонди фінансових ресурсів, які централізовано або децентралізовано створюються та використовуються в усіх галузях державних фінансів. Суб'єкт управління — це фінансовий апарат, що складається з різних служб, міністерств, підприємств, а також фінансових органів інших рівнів, які здійснюють управління фінансовими ресурсами та контролюють фінансові відносини в державі.

Суб'єкт фінансового менеджменту впливає на об'єкт через фінансовий механізм, який включає фінансове планування, регулювання, стимулювання, облік і контроль. Ці форми впливу здійснюються через різноманітні фінансові інструменти, такі як норми, ліміти, стимули, санкції та інші методи контролю та регулювання фінансових процесів. Це комплексний підхід, який дозволяє ефективно керувати фінансовими ресурсами та забезпечує раціональне використання коштів для досягнення цілей організації чи держави.

Фінансове планування та прогнозування — ключові елементи у фінансовому менеджменті. Це процес оцінки фінансового стану та ресурсів у державі або організації, а також виявлення можливостей для оптимізації використання цих ресурсів та зменшення непродуктивних витрат.

Прогнозування використовує обширний обсяг інформації, що дозволяє глибше розглянути ситуацію й прийняти обґрунтовані рішення. Це допомагає робити передбачення на майбутнє, забезпечуючи можливість уникнути непередбачених фінансових складнощів.

Стимулювання в системі менеджменту спрямоване на розвиток пріоритетних процесів. Держава, через фінансові методи, такі як пільги на податки чи кредитування, намагається створити сприятливі умови для розвитку певних секторів або явищ, які самостійно можуть мати обмежені можливості росту.

Облік і контроль фінансів виконують роль у виявленні різниці між фактичним та планованим використанням ресурсів. Це дозволяє виявити потенційні резерви для зростання фінансових ресурсів і направити їх у найбільш ефективному напрямку, сприяючи раціональному управлінню фінансами.

У сучасних умовах дійсно є велика потреба в науковому обґрунтуванні управлінських рішень у фінансовій сфері. Зміцнення наукової бази дозволить розширити та вдосконалити методи та підходи до фінансового менеджменту, що є ключовим для успішного функціонування сучасних організацій. Умови, які визначили для ефективного функціонування фінансового менеджменту,

відображають сучасну економічну реальність, де ринкові умови, приватна власність, ринкове ціноутворення та регулювання держави є важливими чинниками. Ці елементи створюють базу для здійснення ефективного фінансового управління, яке спрямоване на оптимізацію ресурсів та досягнення фінансових цілей.

Реальний грошовий обіг є матеріальною основою фінансового менеджменту, оскільки він відображає потоки грошей та вартості в економічних процесах. Цей рух грошей та вартості є ключовим фактором, що впливає на управління фінансами, забезпечуючи необхідний рух та обіг коштів для функціонування організацій та економічних систем.

Принципами управління фінансовим менеджментом є:

- принцип фінансової стратегії - важливий для збалансованого використання матеріальних і грошових ресурсів, що дозволяє оптимізувати їхнє використання;

- принцип стратегії управління - включає в себе аналіз можливостей для розширення та розвитку, врахування інновацій та пошук альтернативних шляхів фінансування;

- контроль прийнятих рішень - важливий елемент, що забезпечує відстеження виконання планів та досягнення поставлених фінансових цілей;

- використання попереднього досвіду - дозволяє навчитися на помилках та успіхах минулих років для більш ефективного управління фінансами у майбутньому;

- екстреність у прийнятті рішень - важливо мати можливість швидкого реагування на непередбачені обставини, що можуть вплинути на фінансові процеси;

- врахування зовнішніх факторів - враховувати можливі непередбачені впливи зовнішніх чинників на фінансові ресурси та прийняття рішень відповідно до цих умов.

Фінансовий менеджмент управляє різними аспектами фінансів, включаючи грошовий обіг, інвестиції, основні та оборотні засоби, а також

організацію фінансової діяльності. Суб'єктом управління фінансами є вся діяльність, пов'язана з фінансовими операціями та роботою із фінансами в загальному вигляді.

Основна мета фінансового менеджменту дійсно полягає в максимізації фінансового благополуччя власників або акціонерів підприємства. Це досягається шляхом підвищення ринкової вартості підприємства, що в свою чергу забезпечує збільшення вартості акцій та загальний прибуток від інвестицій в цю компанію.

Фінансовий менеджмент підприємства включає в себе декілька основних завдань, одне з яких - забезпечення фінансової стійкості в процесі розвитку. Це завдання охоплює ряд ключових аспектів:

політика фінансування: Управління ресурсами для забезпечення поточних потреб та майбутнього розвитку підприємства. Це включає в себе раціональне використання внутрішніх джерел фінансування (прибуток, резерви) та зовнішніх джерел (позики, емісія акцій);

оптимізація фінансової структури: аналіз і забезпечення оптимального співвідношення між власним та позиковим капіталом, щоб зменшити фінансові ризики та забезпечити стійкість у змінних умовах ринку;

управління оборотними активами та забезпечення ліквідності: контроль за готівкою та її еквівалентами, обіговими коштами та активами, які швидко можуть бути перетворені на готівку, для забезпечення безперервності бізнесу;

оцінка і управління ризиками: аналізування та управління ризиками, що виникають в результаті фінансових операцій, і розробка стратегій для їхнього зменшення або уникнення.

Ці завдання є важливою частиною фінансового менеджменту, спрямованою на забезпечення стійкості та ефективного функціонування підприємства у фінансовій сфері.

Фінансовий менеджмент є важливим і має багаторівневу структуру, охоплюючи різні сфери економічного життя та включаючи різні суб'єкти та об'єкти управління. Розглянемо основні складові цієї структури:

- менеджмент державних фінансів: орієнтований на управління фінансами національного рівня, включаючи бюджетні процеси, податкову політику та регулювання фінансових потоків у державі;
- бюджетний менеджмент: формування та реалізація бюджетів усіх рівнів (державного, регіонального, місцевого) та контроль за їхнім використанням;
- фінансовий менеджмент у підприємницьких структурах: орієнтований на управління фінансами підприємств, включаючи управління оборотним та основним капіталом, оптимізацію фінансової структури, забезпечення ліквідності та рентабельності;
- менеджмент у системі оподаткування: управління системою оподаткування, розробка податкових політик, контроль за сплатою податків та удосконалення податкової системи;
- менеджмент на фінансовому ринку: управління фінансовими активами, інвестиціями, борговими зобов'язаннями, а також робота з фондовими ринками та іншими фінансовими інструментами.

У кожній з цих сфер фінансового менеджменту головною метою є досягнення ефективності, стабільності та оптимального використання фінансових ресурсів з метою забезпечення росту та розвитку відповідно до визначених економічних та фінансових цілей.

Фінансовий менеджмент включає цілий комплекс інструментів, які спрямовані на оптимізацію використання фінансових ресурсів та досягнення визначених цілей. Застосування цих інструментів повинно враховувати конкретні умови та потреби підприємства чи організації.

Важливо використовувати фінансове планування і прогнозування для оцінки та передбачення можливих станів фінансів у майбутньому. Кредитування та самофінансування дозволяють забезпечити фінансові ресурси для розвитку. Страхування допомагає зменшити ризики, а інвестування відображає вибір стратегічних напрямків для отримання доходу в майбутньому.

Для забезпечення успішного фінансового менеджменту, необхідно постійно аналізувати та оцінювати платоспроможність, ліквідність та рентабельність. Реалізація цих завдань потребує ретельної оцінки фінансового стану підприємства, ефективного контролю за рухом фінансових ресурсів та виявленням їхніх джерел.

Застосування сучасних інформаційних технологій, методів прогнозування та стратегічного аналізу може значно полегшити вирішення цих завдань та забезпечити більш ефективне управління фінансами підприємства.

1.2. Правове регулювання фінансового менеджменту державних підприємств

Глава 8 Господарського кодексу України [13] визначає правовий статус державних та комунальних підприємств. ДУП засновуються уповноваженим органом державного управління. Вони наділяються майном на правах оперативного управління, яке знаходиться у державній власності. Назва ДУП має містити слова «державне підприємство». ДУП можуть діяти як комерційні або казенні.

Статутний капітал державного комерційного підприємства у визначеному ним розмірі сплачується уповноваженим органом державного управління до закінчення першого року з дня державної реєстрації. Державне унітарне комерційне підприємство може бути перетворене у державне акціонерне товариство, 100% акцій якого належать державі. Основними об'єктами моделювання державного комерційного підприємства є: обсяг державного замовлення, формування виробничої програми, прогнозів і планів економічного і соціального розвитку, вибір контрагентів. Балансовий метод використовують для складання і виконання річного та з поквартальною розбивкою фінансового плану на кожен наступний рік. Фінансовий план має

бути затвердженим до 1 вересня року, що передує плановому. Він є підставою отримання доходів і здійснення видатків, визначення обсягу та спрямування коштів для виконання своїх функцій державного комерційного підприємства протягом року відповідно до установчих документів.

Додатковими об'єктами моделювання державного комерційного підприємства є: дохід, прибуток, спеціальні (цільові) фонди: амортизаційний і резервний фонди; фонди розвитку виробництва і споживання (оплати праці); інші фонди, передбачені статутом підприємства.

Казенні підприємства не є комерційними за своєю суттю і здійснюють види економічної діяльності, дозволені лише державним підприємствам, зокрема, медичне обслуговування населення, або функціонують на неконкурентних ринках. Їх діяльність відповідає одному чи декільком критеріям, наведеним нижче: більше ніж 50% виробленої продукції (робіт, послуг) споживає держава, або не може бути рентабельною через задоволення суспільних потреб; їх приватизація заборонена законом.

Можливості економічного моделювання для казенних підприємств є обмеженими, оскільки вони здійснюють господарську діяльність відповідно до виробничих завдань органу, до сфери управління якого воно входить, а також реалізує виготовлену продукцію (роботи, послуги) за регульованими державою цінами (тарифами). Розподіл та використання прибутку казенного підприємства визначається затвердженим фінансовим планом. Об'єктом моделювання казенних підприємств є кредитоспроможність, оскільки вони мають право одержувати кредити для виконання статутних завдань під гарантію державного органу.

Контроль у господарській діяльності є однією з ключових функцій державного управління, важливим інструментом для оцінки та корекції прийнятих управлінських рішень. Його основна мета полягає в перевірці виконання законів, рішень та регулюванні господарської діяльності для забезпечення здійснення правильних стратегій та відповідності нормам і вимогам.

Функція контролю є важливим механізмом, який не лише реагує на поточні ситуації і помилки в управлінні, а й дозволяє прогнозувати майбутні ризики та результати. Це допомагає покращити управлінські рішення, забезпечити стабільність та досягнення конкретних результатів у господарській сфері. Такий підхід до контролю враховує його роль як інструменту, який сприяє вирішенню проблем та оптимізації управлінських процесів для досягнення успіху та стійкості у господарській діяльності.

Зазначений підхід до поняття контролю підкреслює систематичну перевірку відповідності дій об'єкта контролю законам, нормативним актам, а також забезпечення дотримання дисципліни та правопорядку. Це означає втручання органів контролю в операційну діяльність об'єктів, які перебувають під наглядом, вимагання від них виконання встановлених вказівок та застосування заходів примусу у випадках порушень. Крім цього, цей підхід враховує можливість припинення, зміни або скасування ухвалених управлінських рішень та актів, які не відповідають встановленим вимогам. Такий тип контролю покликаний не лише спостерігати за діями суб'єкта, але й активно втручатися у його роботу та забезпечувати відповідність встановленим правилам та нормам через застосування певних заходів та вимог.

Ця інформація визначає поняття державного нагляду (контролю) в контексті діяльності органів влади та уповноважених інституцій щодо виявлення та запобігання порушенням законодавства суб'єктами господарювання. Вона ставить своєрідні рамки та межі цієї діяльності, яка спрямована на захист інтересів суспільства, включаючи якість продукції, безпеку населення та збереження навколишнього середовища. Важливо відзначити, що таке формулювання точно підкреслює, що державний нагляд (контроль) обмежується сферою господарської діяльності. Це створює чітку основу для управління, яке спрямоване на підтримку дотримання встановлених правил і норм у сфері економіки та підприємництва.

Перспективи еволюції законодавства щодо контрольно-наглядової діяльності в Україні ґрунтуються на реформах і постійних доповненнях до Закону № 877-V. Вони спрямовані на уточнення та розширення сфери контрольно-наглядової діяльності. Це не лише спрощує регулювання цих відносин, але й забезпечує узгодженість між різними галузями економіки та правовими актами, що регулюють відповідні сфери. Уніфікація контрольної діяльності в Україні може сприяти більш ефективному та систематизованому підходу до контролю в різних галузях економіки.

Це чудовий крок у напрямку модернізації контролю за господарською діяльністю. Інтегрована автоматизована система державного нагляду (ІАС ДНК) має потенціал спростити і поліпшити процеси контролю, забезпечуючи більшу ефективність і прозорість. Завдяки такій системі можна спростити збір та аналіз даних, що дозволить ефективніше виявляти порушення та швидше реагувати на них. Такі кроки впровадження технологій у контрольні процеси сприяють підвищенню рівня довіри до державних органів і сприяють розвитку бізнесу в країні.

Це важливе положення, що визначає, що ІАС ДНК є об'єктом державної власності. Це означає, що система належить державі і контролюється центральним органом виконавчої влади, який відповідає за регулювання, нагляд, ліцензування та дозвільну систему у господарській сфері, а також за дерегуляцію господарської діяльності. Цей орган, як держатель системи, має відповідальність за створення та ефективне функціонування ІАС ДНК, щоб забезпечити його ефективність у сфері контролю за господарською діяльністю. Це Розпорядження Кабінету Міністрів України було спрямоване на усунення невідповідностей підзаконних нормативно-правових актів до чинного законодавства, зокрема до Закону № 877-V, який регулює систему контролю в господарській сфері. Це має важливе значення для авіаційної галузі та інших галузей, оскільки спрощення та узгодження нормативно-правових актів дозволяє покращити систему контролю та нагляду. Чіткість та узгодженість правових актів сприяють ефективному функціонуванню галузі,

допомагають уникнути непотрібної бюрократії та розбіжностей в інтерпретації законодавства.

Такі реформи можуть сприяти покращенню управління в авіаційній галузі, забезпечуючи більшу прозорість та відповідність стандартам у сфері контролю та нагляду за господарською діяльністю, що в свою чергу позитивно впливає на розвиток галузі та забезпечує безпеку й ефективність авіаційних процесів.

Запровадження системи ІАС ДНК затягнулося із виконанням обов'язків, відповідно до закону, про що зазначається у Законі № 1726-VIII. Цей закон вимагав створення та введення в дію ІАС ДНК протягом року з моменту набрання чинності. Виправданням затримки могли б стати технічні, фінансові або організаційні труднощі, які можуть виникнути під час розгортання таких великих та складних інформаційних систем. Однак, вдалося запустити ІАС ДНК у 2019 році як пілотний модуль, що може вважатися кроком вперед у виконанні вимог закону. Робота над пілотним модулем може допомогти ідентифікувати можливі проблеми та вдосконалити систему перед повним впровадженням. Це демонструє, що, незважаючи на затримки, були зроблені кроки у напрямку виконання вимог закону, і тепер важливо продовжити розвиток та вдосконалення системи, щоб вона повністю відповідала вимогам і сприяла ефективному контролю в господарській сфері.

Перераховані розділи у системі ІАС ДНК є важливими для ефективного контролю та нагляду за господарською діяльністю. Оприлюднення такої інформації забезпечує прозорість та доступність даних для зацікавлених сторін, що є важливим аспектом в управлінні господарською сферою. Розділ «перелік сфер контролю» є особливо корисним, оскільки він містить ключову інформацію про те, які саме аспекти діяльності контролюються, хто відповідає за цей контроль, критерії та форму звіту про перевірки. Це робить процес контролю більш зрозумілим та систематизованим, сприяє якіснішому нагляду і дозволяє ефективніше реагувати на можливі проблеми.

Загальнодоступність цієї інформації через ІАС ДНК є важливим кроком у напрямку підвищення прозорості та відкритості у сфері державного контролю, сприяє підвищенню довіри громадськості до системи нагляду і контролю в господарській сфері.

Цей підхід до оцінки ступеня ризику від провадження господарської діяльності через визначення критеріїв і їхнє внесення до ІАС ДНК є важливим кроком. Він дозволяє контролюючим органам уніфікувати процес оцінки ризику та визначення ступеня ризику на основі об'єктивних критеріїв. Це може бути корисним для розуміння та класифікації господарських суб'єктів, дозволяючи призначати періодичність проведення планових заходів контролю на основі цих критеріїв ризику. Такий підхід може сприяти більш ефективному розподілу ресурсів контролю та нагляду, дозволяючи зосередити увагу на тих господарських суб'єктах, які мають більший потенціал ризику для порушень. Це сприяє оптимізації роботи контролюючих органів та забезпечує більш ефективне використання їхніх ресурсів для забезпечення відповідності господарських суб'єктів вимогам законодавства.

Ця інформація вказує на ключові функції та мету ІАС ДНК в контексті державного нагляду та контролю. Ця автоматизована система призначена для збирання, накопичення та систематизації даних про заходи контролю й нагляду, а також для узагальнення та оприлюднення цієї інформації. Крім того, вона спрямована на координацію роботи різних органів державного нагляду та контролю, зокрема для здійснення комплексних заходів. Це дозволяє уникнути дублювання функцій та забезпечити системний підхід до контролю за господарською діяльністю. Крім того, система спрямована на моніторинг ефективності та законності проведення заходів державного нагляду й контролю, що важливо для забезпечення відповідності процесів законодавству та підвищення їхньої ефективності. Ця Постанова Кабінету Міністрів України встановлює важливі аспекти функціонування та структуру ІАС ДНК, що допомагає у систематизації та узагальненні інформації з контролю та нагляду.

Розділи системи, які ви перерахували, відображають ключові аспекти контролю, такі як плани перевірок, їх результати та звітність. Особливо важливим є розділ «перелік сфер контролю», оскільки він містить інформацію про конкретні сфери, які підлягають контролю, органи, що відповідають за цей контроль, критерії проведення перевірок та форму акту перевірки. Це сприяє стандартизації процесу контролю та забезпечує системність при здійсненні перевірок. Те, що ця система є загальнодоступною, підкреслює важливість прозорості та відкритості у сфері контролю та нагляду. Доступність такої інформації робить процес контролю більш доступним для громадськості та зацікавлених сторін, сприяє підвищенню довіри до системи контролю й нагляду. Такий підхід до визначення ступеня ризику від провадження господарської діяльності через внесення критеріїв до ІАС ДНК є важливим для ефективного управління державним контролем та наглядом.

Уніфіковані критерії ризику дозволяють контролюючим органам об'єктивно оцінити потенційний ризик порушень в господарській діяльності. Внесення цих критеріїв до системи ІАС ДНК дозволить систематизувати інформацію та стандартизувати процес визначення ризику. Це може сприяти:

- об'єктивній оцінці ризику через установлення єдиних критеріїв, що допоможе уникнути суб'єктивних оцінок ризику та забезпечить однаковий підхід у визначенні його рівня;

- ефективному розподілу ресурсів, оскільки контрольні органи зможуть спрямовувати свої ресурси на об'єкти з більшим ризиком порушень, що сприятиме ефективнішому використанню їхніх потужностей;

- системному контролю через можливість регулярного визначення та оновлення критеріїв допоможе забезпечити постійний контроль за ризиком та адаптацію до змін в господарському середовищі.

Такий підхід спрямований на покращення якості та ефективності державного нагляду та контролю в господарській сфері. Це свідчить про значний обсяг регулярних та позапланових перевірок, яким підлягають підприємства авіаційної галузі від контролюючих органів на центральному та

місцевому рівнях. Наявність такої кількості контролюючих органів, які ведуть перевірки, свідчить про важливість дотримання стандартів безпеки й ефективності в авіаційній сфері. Це може мати як позитивний, так і зворотний ефект. З одного боку, це свідчить про серйозний нагляд за діяльністю авіаційних підприємств, що може сприяти підвищенню рівня безпеки й якості послуг у цій галузі. З іншого боку, такий великий обсяг перевірок може стати фінансовим та адміністративним тягарем для підприємств, особливо, якщо процес перевірок не оптимізований та не координується між різними контролюючими органами.

Збір та узагальнення такої інформації у ІАС ДНК може допомогти у координації та уникненні дублювання перевірок між різними органами. Це може сприяти оптимізації процесу контролю й нагляду, зменшенню бюрократії та ефективнішому використанню ресурсів для забезпечення безпеки й дотримання стандартів у авіаційній галузі. Це свідчить про важливість та різноманітність перевірок, які підприємство «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» пройшло у 2019 році. Такий різноплановий контроль з боку Державної інспекції з енергетичного нагляду, Державної екологічної інспекції та Державної служби з надзвичайних ситуацій свідчить про важливість безпеки, енергоефективності та екологічної стійкості у діяльності аеропорту.

Визначення ступеня ризику як «високий» та «середній» також може вказувати на те, що інспекції сприймають певні аспекти діяльності аеропорту як потенційно більш ризиковані. Це може вимагати додаткових заходів з покращення безпеки, охорони навколишнього середовища та управління ризиками для забезпечення відповідності стандартам. Такий контроль допомагає забезпечувати високий рівень безпеки, ефективності та відповідності стандартам у діяльності аеропорту, що є критичним для авіаційної галузі та безпеки пасажирів. Так, це дійсно важливий аспект в контексті прозорості та відкритості у державному контролі та нагляді. Інформація, що міститься у системі ІАС ДНК та відноситься до публічної

інформації, надає можливість контролюючим органам, громадськості та суб'єктам господарювання звертатися до цих даних для перевірки дотримання вимог законодавства. Публічність цієї інформації створює важливий механізм внутрішнього та зовнішнього контролю за діяльністю підприємств. Контролюючим органам це допомагає здійснювати ефективний нагляд, а суб'єктам господарювання - дотримуватися вимог законодавства та уникати порушень. Прозорість у доступі до такої інформації сприяє не лише підвищенню відповідальності перед громадськістю, але й стимулює підприємства діяти відповідно до норм закону та стандартів. Це сприяє покращенню загальної ефективності господарювання та забезпеченню високих стандартів якості й безпеки.

Тиск від багатьох контролюючих органів може створювати значні труднощі для суб'єктів господарювання, зокрема для авіаційних підприємств. Різні законодавчі акти, що регулюють проведення контролю та нагляду, можуть призводити до перехресного дублювання або навіть конфліктів у вимогах та процедурах, що вимагається від підприємств. На прикладі авіаційних підприємств, які підлягають контролю з боку державного архітектурно-будівельного контролю, державного нагляду за дотриманням законодавства про працю та контролю в галузі цивільної авіації, можна бачити перехресне втручання інших контролюючих органів у діяльність підприємства. Це не тільки ускладнює процеси внутрішнього управління для підприємства, але й може спричинити неоднозначність у вимогах та неузгодженість під час здійснення контрольних перевірок. Оптимізація та узгодження процедур та вимог між різними контролюючими органами стане важливим кроком для полегшення тиску на підприємства та забезпечення більшої чіткості та прозорості у вимогах до них. Це також може сприяти ефективнішому використанню ресурсів підприємств та контролюючих органів для досягнення спільних цілей безпеки, дотримання норм та ефективного управління.

Такі інспекційні відвідування від інспекторів Державної служби України з питань праці та її територіальних органів спрямовані на перевірку виконання законодавства про працю в підприємствах та установах. Це включає перевірку наявності трудових відносин, їх оформлення та відповідність вимогам законодавства щодо умов праці, оплати праці, соціального захисту працівників та дотримання інших норм. Ці інспекції можуть бути проведені у формі перевірок на місці, під час яких інспектори перевіряють документацію, що стосується працевлаштування, умов праці та дотримання законодавства про працю. Мета таких заходів полягає у забезпеченні відповідності діяльності підприємств вимогам законодавства, а також у захисті прав працівників, щоб забезпечити безпечні та справедливі умови праці. Це важливий елемент системи контролю за дотриманням трудового законодавства та створення належних умов для працівників. Такі широкі повноваження органів, як Держпраці, можуть викликати певні обурення через можливість використання їх для необґрунтованих чи недобросовісних перевірок, що можуть спричинити турбулентність та перешкоди у нормальному функціонуванні авіаційних підприємств. Широкі повноваження, які надаються цим організаціям, мають бути збалансовані з відповідальністю та прозорістю, щоб уникнути можливих зловживань. Це може включати в себе встановлення жорстких процедур контролю та перевірок у дотриманні законності та створення механізмів для виявлення та попередження можливих випадків корупції чи зловживань.

Важливо мати систему перевірок, яка буде не лише ефективною для забезпечення дотримання законності, але й мінімізуватиме можливість надмірного тиску на підприємства та сприятиме відкритості та прозорості у діяльності контролюючих органів. Такі умови обмежують право на планові перевірки та інспекції за письмовим зверненням суб'єктів господарювання або за певними обставинами, які вказані у вище наведених випадках. Ці обмеження можуть допомагати у виключенні можливості надмірного втручання чи перевірок, які не є обґрунтованими чи не мають підстав. Водночас, вони створюють можливість для суб'єктів господарювання захисту

своїх прав та інтересів у разі можливих неправомірних або надмірних перевірок. Це може бути способом забезпечення балансу між необхідністю проведення перевірок для забезпечення дотримання законодавства та запобігання можливих випадків корупції чи зловживань з боку контролюючих органів.

Рахункова палата зазвичай виконує аудити з метою оцінки ефективності використання державних коштів та управління державними підприємствами. Якщо під час аудиту у сфері авіаційного транспорту та використання повітряного простору були виявлені порушення, це може вказувати на неефективне або неадекватне використання коштів, недоліки у системі управління, або невідповідність дій державних підприємств нормативним вимогам. Зазвичай, після виявлення порушень Рахункова палата надає рекомендації чи зауваження та сприяє усуненню виявлених недоліків. Якщо частина порушень вже усунена, це може свідчити про прогрес у виправленні проблем та покращення управління державними підприємствами у цій сфері.

Здійснення планових та позапланових перевірок повітряних суден є важливою складовою забезпечення безпеки польотів та функціонування авіаційних компаній. Інформація про кількість та результати цих перевірок вказує на ступінь виконання стандартів безпеки та виявлення можливих недоліків чи проблем у діяльності авіакомпаній. Отримані результати перевірок, як критичні, так і менш суттєві недоліки, спрямовані на виявлення та усунення можливих порушень чи відхилень від стандартів безпеки в авіаційній сфері. Оприлюднення суті цих недоліків може бути обмежене з метою забезпечення конфіденційності та виключної внутрішньої використання цією службою з метою поліпшення безпеки польотів. Це підкреслює важливість прозорості та конфіденційності у сфері безпеки авіації, де важливо забезпечити безпеку без розголошення даних, які можуть стати потенційними загрозами.

Згадані судові справи свідчать про те, що авіаційні підприємства неодноразово відстоювали свої позиції та права, оскаржуючи рішення

контролюючих органів через суди. Це типова ситуація, коли суб'єкти господарювання намагаються захистити свої інтереси та спростувати недоречні рішення чи вирoki контролюючих органів. Водночас, важливо підкреслити, що радикальні зміни, що сталися у сфері державного контролю (нагляду) за господарською діяльністю, включаючи прийняття Закону № 1726-VIII від 3 листопада 2016 року та запровадження інспекційного порталу ІАС ДНК, справді мають суттєвий вплив на покращення законності та правопорядку в господарській сфері, включаючи авіаційні підприємства. Ці кроки у діджиталізації контрольних функцій державних органів дозволяють поліпшити ефективність контролю, забезпечуючи більш прозорість та доступність інформації, спрощуючи процеси взаємодії між контролюючими органами та суб'єктами господарювання. Це важливий крок у напрямку вдосконалення системи контролю та стимулювання дотримання законності у сфері авіації та інших сферах господарювання.

1.3. Концептуальні засади фінансового менеджменту державних підприємств в сучасних умовах

Термін «підприємство з державною участю» може мати різні визначення в різних країнах та контекстах. В загальному розумінні це підприємство, частка якого перебуває у власності держави або державних структур. Основні характеристики таких підприємств зазвичай включають:

- власність: державна участь у власності підприємства, яка може бути повна або часткова;
- управління: вплив держави на управління або контроль за підприємством через участь у прийнятті стратегічних рішень, наданням фінансової підтримки чи іншими механізмами;
- суспільна роль: зазвичай ці підприємства виконують певну соціальну або економічну місію, яка може бути визначена державою.

Однак існують різні моделі власності, де рівень державної участі може варіюватись: від повної державної власності до часткової участі чи навіть контрольних пакетів акцій у приватних підприємствах. Це різноманіття може бути результатом різних підходів до регулювання економіки, політичних умов, а також історичних та культурних особливостей країн.

Так, у кожній країні можуть використовуватися різні терміни для опису підприємств, власність яких належить державі чи частково контролюється нею. Ці терміни можуть відрізнятися в залежності від конкретної правової та економічної системи країни. Наприклад, урядові підприємства, державні компанії, підприємства з державною участю, громадські підприємства - це всі можливі варіації термінології, що використовуються для опису таких структур. Кожен термін може вказувати на різні аспекти: власність, управління, соціальну роль тощо. Наприклад, «урядові корпорації» можуть бути використані для опису господарських структур, які мають часткову або повну державну участь, але при цьому функціонують у межах корпоративних стандартів. «Громадські підприємства» можуть бути зорієнтовані на задоволення соціальних потреб і діяти за специфічними принципами.

Особливості та термінологія використання можуть варіюватися від країни до країни в залежності від правових норм, економічних пріоритетів і соціокультурних особливостей. Так, «державне підприємство» є одним із термінів, яким часто оперують у вітчизняних дослідженнях для опису підприємств з державною участю. Це поняття визначено в чинному законодавстві України, де «державне підприємство» розглядається як підприємство, що діє на основі державної власності або підприємство, у статутному капіталі якого частка державної власності становить 50% і більше. Цей термін відображає важливий аспект управління та власності підприємства, а саме зв'язок з державною власністю чи контролем. Це може включати як підприємства, які повністю належать державі, так і ті, де держава має значну частку власності. Така участь держави може мати вагомий вплив

на функціонування підприємства, його соціальні функції, фінансову стабільність та стратегічні рішення.

Так, у вітчизняній юридичній практиці передбачено розділення суб'єктів господарювання державного сектору економіки на дві групи відповідно до Господарського кодексу України: підприємства, які діють на основі виключно державної власності. Це підприємства, контрольний пакет акцій (частка у статутному капіталі) яких належить державі. До цієї категорії входять підприємства, що повністю перебувають у державній власності.

Інші суб'єкти державного сектору економіки: це суб'єкти, які, крім держави, можуть мати інших акціонерів (учасників). Проте, незважаючи на наявність інших учасників, держава забезпечує вирішальний вплив на господарську діяльність цих суб'єктів. Тобто, держава має можливість приймати стратегічні рішення і мати рішучий вплив на діяльність таких підприємств. Отже, не всі суб'єкти державного сектору економіки є підприємствами державної форми власності. Класифікація базується на ступені впливу держави на господарську діяльність та контрольний пакет акцій у підприємствах.

Так, в зарубіжній практиці підприємства з державною участю частіше трактуються як господарські підприємства, де держава має значний контроль через повну, мажоритарну або значну міноритарну участь. У зарубіжній лексиці для опису таких підприємств частіше використовується термін «підприємство державної власності» або «state-owned company».

Це означає, що уряд чи держава мають великий вплив на такі підприємства, власність яких може бути повною або переважною. Крім того, важливо враховувати, що діяльність цих підприємств зазвичай має комерційну спрямованість, тобто вони здійснюють господарську діяльність на ринкових засадах, однак з значним чи вирішальним впливом держави.

Термінологія та підходи можуть відрізнятися в різних країнах, але загалом підприємства державної власності характеризуються тим, що держава

має великий контроль чи значну участь у їхній діяльності, проте вони діють у господарському середовищі.

Думка провідних українських дослідників відображає одну з розумних та важливих концепцій щодо трактування поняття «державне підприємство». Це тлумачення визначає підприємство, яке повністю або частково ґрунтується на державній власності і спрямоване на здійснення соціально корисної діяльності за участю спільного контролю. Це підкреслює важливість громадської спрямованості та суспільного контролю над такими підприємствами. Такий підхід спрямований на досягнення користі для суспільства через державний вплив на ці підприємства, які здійснюють діяльність, спрямовану на соціальну підтримку чи розвиток суспільства.

Погляди провідних українських учених акцент увагу на тому, що державне підприємство характеризується особливим впливом держави на його функціонування та управління. Основні засоби цього підприємства належать державі, що дає державі ключовий контроль над стратегічними аспектами його діяльності. Крім того, вказівка на те, що керівники підприємства призначаються державними органами або діють за контрактом, свідчить про пряму відповідальність перед державою та можливий вплив державних органів на стратегічні рішення в управлінні цими підприємствами.

Термінологія, пов'язана з державними підприємствами, є складною і часто неоднозначною. Критерії визначення державності підприємства можуть відрізнитися в залежності від країни, законодавства та контексту, в якому використовується термін. Одним з ключових аспектів є рівень частки державної власності в статутному капіталі підприємства. Зазвичай, якщо держава володіє 50% і більше акцій, то таке підприємство вважається державним. Але в окремих випадках цей рівень може варіюватися залежно від встановлених законодавством критеріїв. Важливо також враховувати, яким чином держава впливає на стратегічні рішення, керівництво, та управління підприємством. Часом, підприємство може мати часткову державну власність, але відсутність контролю з боку держави в питаннях управління може робити

його менш залежним від держави. Таким чином, категоризація підприємств державної форми власності може бути багатоаспектною та залежати від різних факторів, визначених законодавством, управлінськими структурами та контекстом використання терміну. Так, існує певна гнучкість у визначенні державних підприємств. Окрім частки державної власності, контрольний пакет акцій, є також інші критерії, які можуть враховуватися при класифікації підприємства як державного. Наприклад, можуть враховуватися фактори контролю чи впливу держави на стратегічні рішення підприємства, незалежно від конкретного володіння акцій. Це може означати контроль через призначення керівництва підприємства, вплив на стратегічне планування чи підтримку з боку урядових органів. Такі підприємства використовуються державою для регулювання економіки та досягнення певних макроекономічних цілей, що робить їх важливими для держави з точки зору економічної політики та розвитку. Отже, визначення державного підприємства може бути багатоаспектним, враховуючи різні фактори контролю, власності та впливу держави на управління підприємством.

Такі ознаки вказують на характер підприємств з державною участю: поєднання економічних та соціальних цілей - державні підприємства не лише спрямовані на досягнення економічної ефективності, а й мають за мету задоволення певних соціальних потреб чи вирішення соціальних завдань; державна частка в капіталі та вплив на управління: значна державна частка у статутному капіталі підприємства або суттєвий вплив держави на прийняття управлінських рішень є ключовими ознаками. Це може виявлятися через володіння пакетом акцій, призначення керівництва чи вплив на стратегічне планування. Ці ознаки підкреслюють інтереси держави не лише у забезпеченні ефективного функціонування підприємства, а й у досягненні певних суспільних цілей та впливі на його стратегію та управління. Такий підхід до термінології виявляється більш точним і розширює спектр підприємств, які можна включити до категорії з державною участю. "Підприємство з державною участю" дійсно краще відображає різноманітність участі держави

в господарській сфері, охоплюючи як підприємства, де держава володіє повністю, так і ті, де її вплив базується на частковій власності чи контролі. Це більш гнучкий термін, що враховує широкий спектр участі держави в підприємствах і дозволяє враховувати різні рівні впливу на управління та стратегію.

Висновки до розділу 1

1. Підприємства державної форми власності часто стають ключовими учасниками фінансової політики країни. Вони відіграють важливу роль у забезпеченні інвестиційного розвитку, оскільки часто вони є об'єктами державних інвестиційних програм. Це може означати, що держава інвестує у розвиток та модернізацію таких підприємств для підтримки економічного зростання та досягнення стратегічних цілей. Інвестиції в такі підприємства можуть сприяти розвитку нових технологій, покращенню інфраструктури чи розвитку ключових галузей економіки. Таким чином, ці підприємства виступають не лише як економічні агенти, але й інструменти для здійснення стратегічних цілей державної інвестиційної політики.

2. Підприємства державної форми власності можуть мати певні переваги у порівнянні з приватними підприємствами під час інвестиційних процесів. Перевагами є: фінансова підтримка від держави - ці підприємства можуть отримувати фінансову підтримку з державного бюджету або інших державних джерел, що забезпечує високу концентрацію коштів для інвестування; урядова підтримка - підприємства з державною участю можуть мати підтримку та лобювання зі сторони урядових структур при розробці та реалізації інвестиційних проєктів; позитивний імідж - ці підприємства можуть мати позитивний імідж у зв'язку з державною підтримкою, що може сприяти взаємовигідним відносинам з іноземними партнерами; досвід інвестування - вони можуть мати значний досвід у відповідних сферах, що дозволяє їм ефективніше управляти інвестиціями та розвивати певні галузі економіки;

орієнтація на розвиток держави - ці підприємства часто орієнтовані на досягнення стратегічних цілей держави, що дозволяє їм активно сприяти соціально-економічному розвитку. Однак, варто зауважити, що власність держави може мати як позитивний, так і від'ємний вплив на функціонування підприємств, і вона також може стати об'єктом політичного втручання.

3. Інвестиції в державні корпорації часто розглядаються як пріоритетний напрямок витрат з державного бюджету. Фінансування таких проєктів з бюджету на етапах їх інвестування може сприяти подальшим надходженням, якщо інвестиції ефективно використовуються. Ефективність цих інвестицій є ключовою. Якщо державні підприємства не забезпечують або не досягають очікуваних результатів у своїй діяльності, це може призвести до марно витрачених коштів та неефективного використання державних ресурсів. Отже, державні органи влади повинні приділяти значну увагу контролю та регулюванню діяльності державних підприємств, а також розробці ефективних механізмів моніторингу результативності інвестицій для забезпечення оптимального використання бюджетних коштів.

4. Діяльність підприємств державної форми власності може стати суттєвим джерелом надходжень до державних бюджетів через фінансові потоки, що генеруються внаслідок їх ефективної діяльності. Відповідно до управління урядом під час фінансових криз, втручання держави може посилити роль таких підприємств у фінансовій системі. Під час кризи уряд часто активно втручається у фінансову систему для підтримки економіки. Це може включати фінансову підтримку державних підприємств через вкладання додаткових коштів, гарантії, чи податкові пільги для забезпечення стабільності та збереження їх функціонування під час кризи. Такі дії можуть сприяти збереженню потоку доходів в державний бюджет через податки та інші збори, які сплачуються цими підприємствами. Однак, важливо контролювати це втручання, оскільки неефективне або неконтрольоване фінансування може створити ризики для фінансової стабільності та бюджетної ситуації країни.

РОЗДІЛ 2

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

2.1. Фінансово-економічний паспорт ДП «Антонов»

Компанія ДП «АНТОНОВ» має вражаючу спадщину в авіабудуванні, яка охоплює понад сім десятиліть інновацій та досягнень. Розробка понад ста типів літаків та модифікацій, які вийшли у тиражі понад 22 000 екземплярів, свідчить про значний внесок компанії в авіаційну індустрію.

Більше 500 світових рекордів, встановлених на літаках «АНТОНОВ», свідчать про високу якість та технічну перевагу їхніх конструкцій. Крім того, широкий спектр спеціалізованих літаків, розроблених підприємством, свідчить про його гнучкість та здатність задовольняти різноманітні потреби різних сфер, від пасажирської до транспортної та спеціалізованої авіації.

Робота колективу, що налічує представників понад 200 професій і спеціальностей, а також науковців у 35 наукових напрямках, свідчить про широкий спектр компетенцій та фахову експертизу, що уособлюються в цій організації. Напрямки досліджень, такі як аеродинаміка, міцність літальних апаратів, механіка, гідравліка, теплотехніка, авіоніка та матеріалознавство, підкреслюють величезний обсяг та різноманіття науково-технічних завдань, які вирішує це підприємство.

Припинення ДП «Київський авіаційний завод «Авіант» і його приєднання до ДП «АНТК ім. О.К. Антонова» стало ключовим кроком у формуванні Державного підприємства «Антонов».

Створення нового підприємства, яке складається з головного підприємства, філій та відокремлених підрозділів, свідчить про стратегічне управління та розвиток компанії. Це дозволяє краще організувати діяльність, спростити управління та фокусуватися на розвитку різних напрямків діяльності.

Така структура може сприяти ефективній координації процесів та ресурсів, сприяти розвитку інноваційних технологій, виробництву та реалізації різних продуктів і послуг у сфері авіації та інших суміжних галузях.

Філія «Серійний завод «Антонов»» в Києві, проспект Перемоги, спеціалізується на серійному виробництві літальних апаратів, включаючи космічні. Це стратегічно важливий об'єкт для виробництва повітряних суден різних типів і призначень.

Філія «Антонов - Агро» у селі Круглик спеціалізується на виробництві та переробці сільськогосподарської продукції. Також має відокремлені підрозділи, такі як Управління будівельних робіт, Житлово-комунальне господарство з житлово-комунальним управлінням та дитячими дошкільними закладами, а також Комбінат громадського харчування. Це різноманіття підрозділів свідчить про широкий спектр діяльності філії, включаючи житлово-комунальне господарство, будівництво, освіту та сферу харчування.

Ця різноманітність дозволяє філії «Антонов - Агро» діяти у різних напрямках, задовольняти різноманітні потреби сільськогосподарського сектору та соціальні потреби населення в цих регіонах.

Середньооблікова чисельність штатних працівників у 2022 році скоротилась на 484 особи (3,7%), досягнувши 12698 осіб. У той же час середня чисельність позаштатних працівників та сумісників становить 195 осіб, а працівників, які працюють на умовах неповного робочого часу, немає. Фонд оплати праці у цьому періоді склав 834210 тисяч гривень, що означає збільшення на 1% (8074 тисяч гривень) у порівнянні з попереднім роком. Ці дані вказують на динаміку змін у кількості працівників і фонді оплати праці протягом звітного періоду.

Державний авіабудівний концерн «Антонов» спеціалізується на координації робіт учасників концерну щодо кількох моделей літаків, включаючи АН-70, АН-148, АН-124-100, АН-140, АН-74, АН-3, АН-38 і АН-32. Його завдання також включають підтримку після продажу для літаків цих моделей. Підприємство не здійснює спільної діяльності з іншими

підприємствами Державного підприємства. Це може вказувати на їхню спрямованість на внутрішню координацію та управління в межах самого концерну для оптимізації роботи над власними літаками. Протягом 2022 року не було пропозицій щодо реорганізації підприємства від третіх осіб. Це може свідчити про стабільність та ефективність їхньої роботи у поточному форматі.

Загальну інформацію про ДП «АНТОНОВ» наведено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Загальна інформація про ДП «АНТОНОВ»

Скорочена назва:	ДП «АНТОНОВ»
ЄДРПОУ:	14307529
Юридична адреса:	03062, м. Київ, вул. Академіка Туполева, 1
Зареєстрований:	Святошинська районна у місті Києві Державна адміністрація, 28.10.1997
КОАТУУ:	8038600000 (СВЯТОШИНСЬКИЙ р-н)
Галузева належність:	72.19 - Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук
	30.30 - виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування · основних вузлів
	51.10 - перевезення пасажирів авіаційним транспортом за встановленим маршрутом і розкладом
Керівник:	Король Володимир Миколайович, Перший віце-президент - Генеральний директор , тел.: (044)454-31-31
Контактна особа:	Масина Петро Васильович, тел.: (044)454-51-10
Електронна поштова адреса:	shpakovich@antonov.com

Джерело: www.smida.gov.ua

Це перелік видів діяльності ДП «Антонов», для яких потрібні спеціальні ліцензії або дозволи від відповідних державних органів:

- дозвіл на продовження використання робіт підвищеної небезпеки на наркотичні засоби, прекурсори тощо - це дозвіл на проведення певних видів робіт, пов'язаних з обробкою чи використанням речовин, які можуть бути небезпечними або контрольованими, такими як наркотики чи їх прекурсори;

- надання послуг навчальними закладами, пов'язаних з одержанням професійної освіти - це ліцензія або дозвіл для освітнього закладу, який надає

освітні послуги, особливо пов'язані з професійною або спеціалізованою освітою;

господарська діяльність, пов'язана із створенням об'єктів архітектури - Це може включати будівельні компанії чи архітектурні бюро, які мають ліцензії на проектування та будівництво будівель і споруд;

- надання послуг з перевезення пасажирів, вантажів повітряним транспортом - це ліцензія на авіаперевезення, яку отримують авіакомпанії для здійснення пасажирських чи вантажних перевезень повітряним транспортом;

- розроблення, виготовлення, ремонт і модернізація військової техніки - це може вимагати спеціальних дозволів чи контрактів від військових організацій чи уряду;

- виготовлення виробів з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, торгівля виробами з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння - це ліцензія на ведення діяльності, пов'язаної з дорогоцінними металами та камінням;

- ліцензія на медичну практику - це ліцензія для медичних працівників, що дозволяє проводити медичні процедури та лікування;

- надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом - це може вимагати ліцензії на автоперевезення для компаній, які займаються автомобільним транспортом пасажирів або вантажів.

Ці ліцензії та дозволи необхідні для ведення певних видів діяльності ДП «Антонов» та забезпечення безпеки, контролю та відповідності законодавству в конкретних сферах.

Засновником ДП «Антонов» є Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (код ЄДРПО 37508596), що знаходиться за адресою: 01008, Україна, м. Київ, вул. М. Грушевського, будинок 12/2. Йому належить 100% статутного капіталу підприємства.

ДП «Антонов» підпорядковано Міністерству економічного розвитку і торгівлі України. Вищими виконавчими органами влади є:

президент - генеральний конструктор - ця посада відповідає за поточне

керівництво підприємством, організацію його діяльності та виконання завдань, передбачених законодавством і статутом підприємства;

перший віце-президент - генеральний директор - ця посада представляє інтереси підприємства у вітчизняних та іноземних фірмах та організаціях.

Зазначені особи відповідають за управління майном, укладання угод, здійснення контролю над персоналом та видання необхідних розпоряджень. Вони призначаються на посаду та підзвітні Міністерству економічного розвитку і торгівлі України. Ці посади відіграють ключову роль у керівництві та управлінні підприємством, забезпечуючи його нормальну роботу та розвиток. Розглянемо професійне досвід керівників ДП «Антонов»:

1. Перший віце-президента-генеральний директор ДП «Антонов». Цей високопосадовий керівник володіє широким спектром повноважень та відповідальностей у сфері управління та ведення бізнесу. Його позиція включає у себе різноманітні фінансові, адміністративні та стратегічні функції в рамках підприємства. Такі особи мають значний вплив на діяльність підприємства і часто є ключовими фігурами у прийнятті стратегічних рішень. Їхні дії та рішення мають вагомий вплив на фінансовий стан, розвиток та діяльність компанії. У звітному періоді відбулася зміна у персональному складі посадової особи, що може бути важливою інформацією для подальшого аналізу її впливу на діяльність підприємства чи на певні рішення, що були ухвалені.

2. Головний бухгалтер відповідає за організацію та ведення бухгалтерського обліку в ДП «Антонов», а також за складання і вчасне подання фінансової, податкової та статистичної звітності. Її робочі обов'язки включають у себе ведення обліку, забезпечення відповідності фінансової звітності вимогам законодавства та податкових норм, а також складання та вчасне подання відповідних звітів. Ця посадова особа не має додаткових посад на інших підприємствах, не має судимостей за корисливі чи посадові злочини. Значний стаж у керівній роботі свідчить про значний досвід у цій сфері. Важливою інформацією є те, що не відбулося жодних змін у персональному

складі цієї посадової особи протягом звітнього періоду, що може свідчити про стабільність її робочих обов'язків та позицій у компанії.

3. Президент - генеральний конструктор - це високопосадова особа, яка має ключовий вплив на управління підприємством і відповідає за організацію виробничо-господарської, соціально-побутової та іншої діяльності підприємства. Вона має великий досвід у керівній роботі, що свідчить про великий досвід у цій сфері. Основні обов'язки цієї посадової особи включають в себе:

- керівництво ДП «Антонов» - вона забезпечує виконання завдань, визначених законодавством та Статутом підприємства, та призначається на цю посаду Міністерством промислової політики України;

- планування та організація діяльності - ця особа має на собі відповідальність за організацію роботи ДП «Антонов» і планування стратегічних кроків для його розвитку;

- підвищення ефективності - вона спрямовує зусилля на покращення виробничих процесів та забезпечення оптимального використання ресурсів підприємства.

- управління персоналом - застосовує заходи для забезпечення ефективності праці, призначає та відпускає працівників.

Ця посадова особа не має інших посад на інших підприємствах і не має судимості за корисливі чи посадові злочини. Важливою інформацією є те, що не відбулося жодних змін у персональному складі цієї посадової особи протягом звітнього періоду, що може свідчити про стабільність її позиції та впливу в організації.

4. Віце-президент - директор філії ДП «Антонов» «Серійний завод «Антонов» - Ця посадова особа має значний досвід у керівництві та управлінні філією компанії. Основні пункти її обов'язків та характеристик посади включають:

- управління філією - ця особа забезпечує ефективне керівництво філією компанії та відповідає за її поточну діяльність;

- підпорядкування та звільнення: підпорядковується безпосередньо Президенту-генеральному конструктору та може призначати та звільняти підлеглих наказом цього керівника;

стабільність у посаді - важливою інформацією є те, що не було жодних змін у персональному складі цієї посадової особи протягом звітного періоду, що може свідчити про стабільність її позиції у компанії.

Ця посадова особа має значний стаж роботи у керівництві та має досвід на попередній посаді заступника генерального конструктора. Також важливо зазначити, що вона не має інших посад на інших підприємствах і не має судимостей за корисливі чи посадові злочини.

5. Головний бухгалтер філії ДП «Антонов» «Серійний завод «Антонов» - ця посадова особа має ключову роль у веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової, податкової та статистичної звітності в компанії. Її обов'язки включають:

- бухгалтерський облік - організація та ведення бухгалтерського обліку, що є важливим аспектом управління фінансами компанії;

- подання звітності - вчасне та правильне складання фінансової, податкової та статистичної звітності відповідно до вимог законодавства;

- стабільність у посаді - ця посадова особа працює на цій посаді без змін протягом звітного періоду, що може свідчити про стабільність її позиції в компанії.

Цей фахівець має значний досвід у фінансовій сфері, пройшовши шлях від фінансового директора до поточної посади. Також важливо відзначити, що він не має інших посад на інших підприємствах та не має судимостей за корисливі чи посадові злочини.

6. Заступник директора філії з фінансово-економічних питань ДП «Антонов» «Серійний завод «Антонов» - відповідає за забезпечення фінансово-економічної діяльності філії. Основні функції цієї посади включають:

- управління фінансово-економічною діяльністю - ця посадова особа відповідає за фінансове планування, бюджетування та контроль над фінансовими операціями філії;

- економічний аналіз - виконання фінансових аналізів, оцінка ефективності витрат, підготовка фінансових звітів;

- фінансове забезпечення - здійснення фінансового контролю, оптимізація фінансових процесів та ризиків, управління ліквідністю та оптимізація капіталу.

Важливою є інформація, що не відбулося жодних змін у персональному складі цієї посадової особи протягом звітного періоду, що може свідчити про стабільність її позиції в компанії. Також важливо відзначити, що ця посадова особа не має інших посад на інших підприємствах та не має судимостей за корисливі чи посадові злочини.

ДП «Антонов» користується послугами таких осіб:

1. ТОВ «Аудиторська фірма «Рада-аудит» (код ЄДРПОУ 24892368), адреса - 03115, Київ, вул. Львівська, 22а, офіс 143, ліцензія №1832, видана Аудиторською палатою України 30.03.2001, тел. (044) 424-13-45, 423-03-88. Надає аудиторські послуги і продовжує здійснювати діяльність відповідно до реєстру АПУ згідно договору.

2. ПАТ «Національний депозитарій України» (код ЄДРПОУ 30370711), адреса - 04071, Київ, вул. Нижній Вал 17/8, ліцензія № АВ 189650, видана ДКЦПФР 19.09.2006, тел. (044) 591-04-04, (044) 482-52-07. Юридична особа, яка здійснює професійну депозитарну діяльність - депозитарна діяльність депозитарію цінних паперів на підставі договору за № ОВ-6813 від 13.10.2018.

2.2. Загальна оцінка фінансового стану підприємства

У табл. 2.2 наведено аналіз динаміки активів ДП «Антонов» протягом 2019-2021 років. Вони зросли на 7412875 тис. грн., або на 116,20%, передусім у абсолютному вимірі за рахунок запасів – на 4403962 тис. грн., або на 118,30%.

Таблиця 2.2

Аналіз динаміки активів ДП «Антонов» протягом 2019-2021 років

Актив	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	Абс. приріст	Темп приросту, %
	тис. грн.					
Необоротні активи	2656922	2486316	5934797	5493613	2836691	106,77
Запаси	2347960	2064681	3708261	4460747	2112787	89,98
Гроші та їх еквіваленти	577247	460978	279733	2116234	1538987	266,61
Оборотні активи	3722649	3581315	5823403	8126611	4403962	118,30
Баланс	6379571	6067631	11905963	13792446	7412875	116,20
	структура, %					
Необоротні активи	41,65	40,98	49,85	39,83	-1,82	
Запаси	36,80	34,03	31,15	32,34	-4,46	
Гроші та їх еквіваленти	9,05	7,60	2,35	15,34	6,30	
Оборотні активи	58,35	59,02	48,91	58,92	0,57	
Баланс	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00	

Джерело: власні розрахунки

У відносному – за рахунок коштів та еквівалентів (на 266,61%). Основною статтею активів є оборотні активи, частка яких перевищує 58%, у т.ч. за рахунок запасів, питома вага яких зменшилася із 36,80% до 32,34%.

У табл. 2.3 наведено аналіз динаміки пасивів ДП «Антонов» протягом 2019-2021 років. Вони зросли на 7412875 тис. грн., або на 116,20%, передусім у абсолютному та відносному вимірах – відповідно на 6661506 тис. грн., або на 21353% за рахунок нерозподіленого прибутку. Підприємство є фінансово стійким, оскільки питома частка власного капіталу перевищує 50% і зросла з 60,75% до 65,57%.

Робочий капітал ДП «Антонов» протягом 2019-2021 років збільшився на 1663502 тис. грн., або на 66,58% (табл. 2.4). Протягом 2019-2021 років коефіцієнт абсолютної ліквідності відповідав нормативам і збільшився із 0,47 до 0,53. Проте значення коефіцієнту проміжної ліквідності скоротилися з 1,12 до 0,92, що є небажаним. Коефіцієнт загальної ліквідності відповідає встановленим нормативам (тобто перевищує 2,0), хоча і скоротився із 3,04 до 2,05, або на 0,99.

Загальний висновок: стан ліквідності є задовільним.

При цьому важливо зауважити, що значна частка зобов'язань формується за рахунок емісії облігацій:

1) облігації Серії А, які використовуються для погашення заборгованості перед банками. Основні характеристики цієї серії облігацій включають такі показники:

- мета - погашення кредиторської заборгованості перед банками - це може бути спосіб залучення коштів на виплату боргів або рефінансування існуючих зобов'язань;

- строк виплати відсотків - щорічно облігації Серії А зобов'язані сплачувати відсотки від їхньої номінальної вартості.

- лістинг - протягом звітного періоду ці облігації не були включені до лістингу. Лістинг може означати, що облігації доступні для торгівлі на фондовій біржі.

Таблиця 2.3

Аналіз динаміки пасивів ДП «Антонов» протягом 2019-2021 років

Актив	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	Абс. приріст	Темп приросту, %
	тис. грн.					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1996497	1996497	2060941	2060941	64444	3,23
Капітал у дооцінках	1160190	1156749			-1160190	-100,00
Додатковий капітал	617575	587642	352	462	-617113	-99,93
Резервний капітал	69888	73228	214561	289588	219700	314,36
Нерозподілений прибуток	31197	31197	6042627	6692703	6661506	21353,03
Усього власний капітал	3875347	3845313	8318481	9043694	5168347	133,36
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1280100	499087	900121	700221	-579879	-45,30
Поточні зобов'язання і забезпечення	1224124	1723231	2510276	3964584	2740460	223,87
Баланс	6379571	6067631	11905963	13792446	7412875	116,20
	структура, %					
Зареєстрований (пайовий) капітал	31,30	32,90	17,31	14,94	-16,35	
Капітал у дооцінках	18,19	19,06	0,00	0,00	-18,19	
Додатковий капітал	9,68	9,68	0,00	0,00	-9,68	
Резервний капітал	1,10	1,21	1,80	2,10	1,00	
Нерозподілений прибуток	0,49	0,51	50,75	48,52	48,04	
Усього власний капітал	60,75	63,37	69,87	65,57	4,82	
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	20,07	8,23	7,56	5,08	-14,99	
Поточні зобов'язання і забезпечення	19,19	28,40	21,08	28,74	9,56	
Баланс	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00	

Джерело: власні розрахунки

Таблиця 2.4

Аналіз показників ліквідності ДП «Антонов» протягом 2019-2021 років

Актив	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	Абс. приріст	Темп приросту, %
	тис. грн.					
Оборотні активи	3722649	3581315	5823403	8126611	4403962	118,30
Запаси	2347960	2064681	3708261	4460747	2112787	89,98
Гроші та їх еквіваленти	577247	460978	279733	2116234	1538987	266,61
Поточні зобов'язання і забезпечення	1224124	1723231	2510276	3964584	2740460	223,87
Робочий капітал	2498525	1858084	3313127	4162027	1663502	66,58
Коефіцієнти ліквідності						
- абсолютної	0,47	0,27	0,11	0,53	0,06	
- проміжної	1,12	0,88	0,84	0,92	-0,20	
- загальної	3,04	2,08	2,32	2,05	-0,99	

Джерело: власні розрахунки

Серія А є інструментом фінансування для ДП «Антонов», який дозволяє їм здійснювати виплати відсотків та погашення заборгованості відповідно до умов угоди облігацій.

Серія Б облігацій використовувалася для фінансування добудови літаків. Оскільки вони не були включені до лістингу, це може означати, що вони не були доступні для торгівлі на фондовій біржі. Міністерство фінансів України у відповідності до своїх гарантійних зобов'язань повністю задовольнило вимоги банків-кредиторів за період з 17.09.2018 до 10.12.2018, включаючи погашення номінальної вартості облігацій та сплату купонних відсотків за 2018 рік на суму 642,115 млн. грн. Також, відповідно до розпоряджень НКЦПФР № 40-КФ-С-О та 41-КФ-С-О від 18.03.2015р., облігації ДП «АНТОНОВ» серії А та В були погашені та анульовані.

2.3. Діагностика фінансової конкурентоспроможності підприємства

Фінансову конкурентоспроможність ДП «Антонов» характеризують показники стійкості економічного зростання, ділової активності, наявності додатних грошових потоків.

На рис. 2.1 формалізовано динаміку активів ДП «Антонов».

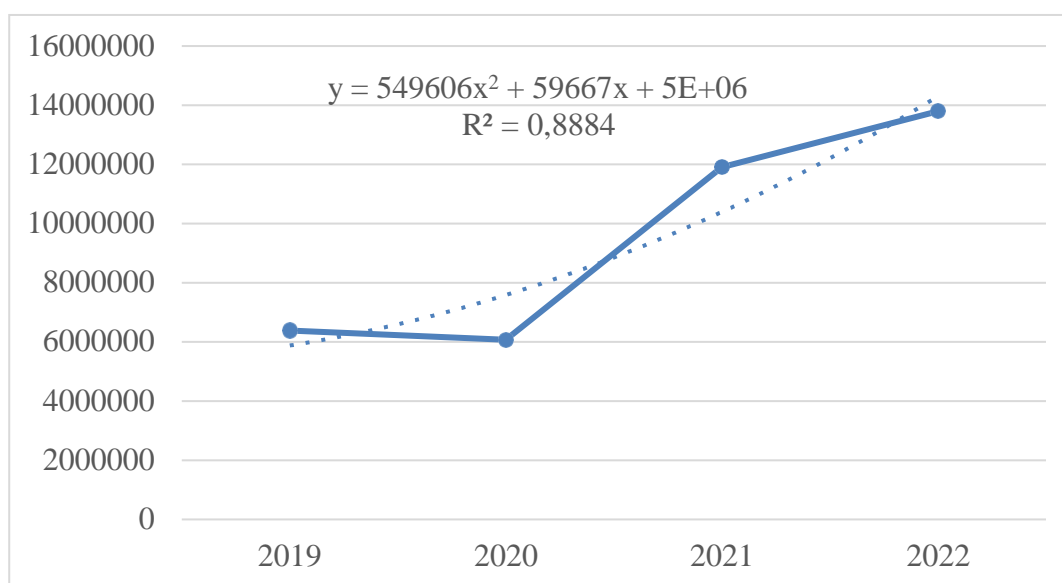

Рис. 2.1 - Динаміка активів ДП «Антонов», тис. грн.

Джерело: власна розробка

Вона описується поліноміальним трендом і свідчить про стійке зростання вартості активів. На рис. 2.2 формалізовано динаміку власного капіталу ДП «Антонов».

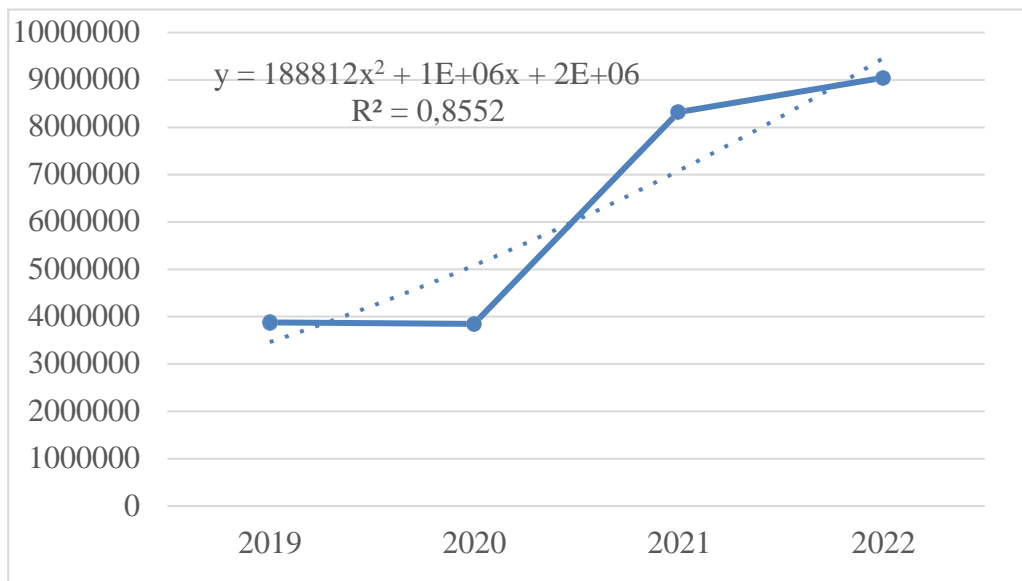

Рис. 2.2 - Динаміка власного капіталу ДП «Антонов», тис. грн.

Джерело: власна розробка

Вона описується поліноміальним трендом і свідчить про стійке зростання вартості власного капіталу ДП «Антонов».

Протягом 2020-2021 років виручка від реалізації готової продукції (товарів, робіт, послуг) ДП «Антонов» зросла (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Аналіз ділової активності ДП «Антонов»

Показник	2020	2021	Абс. приріст	Темп приросту, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3268638	3347644	79006	2,42
Валовий: прибуток	428606	343309	-85297	-19,90
Чистий прибуток	39046	39295	249	0,64

Джерело: власні розрахунки

Попри скорочення валового прибутку розмір чистого прибутку збільшився. У 2020 році мав місце додатний грошовий потік від операційної діяльності, у 2021 – від’ємний (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Аналіз руху ДП «Антонов» за прямим методом

Стаття	2020	2021	Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
1	2	3	4	5
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2340190	2538821	198631	8,49
повернення податків і зборів	206640	75420	-131220	-63,50
у тому числі податку на додану вартість	206640	75420	-131220	-63,50
цільового фінансування	504	433	-71	-14,09
отримання субсидій, дотацій	504	433	-71	-14,09
авансів від покупців і замовників	844031	739519	-104512	-12,38
повернення авансів	60055	17706	-42349	-70,52
відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	2616	14974	12358	472,40
від боржників неустойки (штрафів, пені)	5706	0	-5706	-100,00
від операційної оренди	4499	3198	-1301	-28,92
від отримання роялті, авторських винагород	74480	102707	28227	37,90
інші надходження	538640	371243	-167397	-31,08
Витрачання на оплату:				
товарів (робіт, послуг)	(1039319)	(1217267)	-177948	17,12
Праці	(702300)	(696252)	6048	-0,86
Відрахувань на соціальні заходи	(343375)	(335158)	8217	-2,39
Зобов'язань з податків і зборів	(450396)	(250791)	199605	-44,32
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	(231258)	(39181)	192077	-83,06
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	(81229)	(78336)	2893	-3,56
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	(137909)	(133274)	4635	-3,36
Витрачання на оплату авансів	(626341)	(656395)	-30054	4,80
Витрачання на оплату повернення авансів	(625)	(1168)	-543	86,88
Витрачання на оплату цільових внесків	(3750)	(168)	3582	-95,52
Інші витрачання	(635310)	(903810)	-268500	42,26
Чистий рух коштів від операційної діяльності	275945	-196988	-472933	-171,39
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від:				
реалізації необоротних активів	2205	0	-2205	-100,00
отриманих відсотків	6252	0	-6252	-100,00
дивідендів	16	16476	16460	102875,00
інші надходження	3818	3211	-607	-15,90
<i>Закінчення табл. 2.6</i>				
1	2	3	4	5

Витрачання на придбання:				
необоротних активів	(57243)	(77428)	-20185	35,26
Інші платежі	(14814)	(0)	14814	-100,00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-59766	-57741	2025	-3,39
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Витрачання на:				
погашення позик	(134282)	(37973)	-96309	-71,72
сплату відсотків	(13168)	(579)	12589	-95,60
на сплату заборгованості з фінансової оренди	(12664)	(0)	12664	-100,00
інші платежі	(6696)	(0)	6696	-100,00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	-166810	-38552	128258	-76,89
Чистий рух грошових коштів за звітний період	49369	-293281	-342650	-694,06
Залишок коштів на початок року	529743	577247	47504	8,97
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	-1865	177012	178877	-9591,26
Залишок коштів на кінець року	577247	460978	-116269	-20,14

Джерело: власні розрахунки

Інвестиційна діяльність призводить до відтоку коштів, в основному через придбання необоротних активів. Фінансова діяльність призводить до відтоку коштів через витрачання на: погашення позик, сплату відсотків, заборгованості з фінансової оренди, інших платежів. Протягом аналізованого періоду часу чистий рух коштів змінився з додатного на від'ємний.

Висновки до розділу 2

1. Об'єктом кваліфікаційної роботи є компанія ДП «АНТОНОВ», яка має вражаючу спадщину в авіабудуванні, що охоплює понад сім десятиліть інновацій та досягнень. Розробка понад ста типів літаків та модифікацій, які вийшли у тиражі понад 22 тис. екземплярів, свідчить про значний внесок компанії в авіаційну індустрію. Державний авіабудівний концерн «Антонов» спеціалізується на координації робіт учасників концерну щодо кількох моделей літаків, включаючи АН-70, АН-148, АН-124-100, АН-140, АН-74, АН-

3, Ан-38 і Ан-32. Його завдання також включають підтримку після продажу для літаків цих моделей.

2. ДП «Антонов» підпорядковано Міністерству економічного розвитку торгівлі України. Вищими виконавчими органами влади є: президент - генеральний конструктор - ця посада відповідає за поточне керівництво підприємством, організацію його діяльності та виконання завдань, передбачених законодавством і статутом підприємства; перший віце-президент - генеральний директор - ця посада представляє інтереси підприємства у вітчизняних та іноземних фірмах та організаціях. Зазначені особи відповідають за управління майном, укладання угод, здійснення контролю над персоналом та видання необхідних розпоряджень. Вони призначаються на посаду та підзвітні Міністерству економічного розвитку і торгівлі України. Ці посади відіграють ключову роль у керівництві та управлінні підприємством, забезпечуючи його нормальну роботу та розвиток.

3. Протягом 2019-2021 років вартість активів ДП «Антонов» зросла на 7412875 тис. грн., або на 116,20%, передусім у абсолютному вимірі за рахунок запасів – на 4403962 тис. грн., або на 118,30%. У відносному – за рахунок коштів та еквівалентів (на 266,61%). Основною статтею активів є оборотні активи, частка яких перевищує 58%, у т.ч. за рахунок запасів, питома вага яких зменшилася із 36,80% до 32,34%.

4. Пасиви ДП «Антонов» протягом 2019-2021 років зросли передусім у абсолютному та відносному вимірах – відповідно на 6,7 млрд. грн., або у 213 разів за рахунок нерозподіленого прибутку. Підприємство є фінансово стійким, оскільки питома частка власного капіталу перевищує 50% і зросла з 60,75% до 65,57%.

5. Робочий капітал ДП «Антонов» протягом 2019-2021 років збільшився на 1,7 млрд. грн., або на 66,58%. Протягом 2019-2021 років коефіцієнт абсолютної ліквідності відповідав нормативам і збільшився із 0,47 до 0,53. Проте значення коефіцієнту проміжної ліквідності скоротилися з 1,12 до 0,92, що є небажаним. Коефіцієнт загальної ліквідності відповідає встановленим

нормативам (тобто перевищує 2,0), хоча і скоротився із 3,04 до 2,05, або на 0,99. Загальний висновок: стан ліквідності є задовільним.

6. При цьому важливо зауважити, що значна частка зобов'язань формується за рахунок емісії облігацій: облігації Серії А, які використовуються для погашення заборгованості перед банками. Серія Б облігацій використовувалася для фінансування добудови літаків. Оскільки вони не були включені до лістингу, це може означати, що вони не були доступні для торгівлі на фондовій біржі.

7. Фінансову конкурентоспроможність ДП «Антонов» характеризують показники стійкості економічного зростання, ділової активності, наявності додатних грошових потоків. Динаміка активів і власного капіталу описується поліноміальним трендом і свідчить про стійке зростання вартості активів. Попри скорочення валового прибутку розмір чистого прибутку збільшився. У 2020 році мав місце додатний грошовий потік від операційної діяльності, у 2021 – від'ємний. Інвестиційна діяльність призводить до відтоку коштів, в основному через придбання необоротних активів. Фінансова діяльність призводить до відтоку коштів через витрачання на: погашення позик, сплату відсотків, заборгованості з фінансової оренди, інших платежів. Протягом аналізованого періоду часу чистий рух коштів змінився з додатного на від'ємний.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

3.1. Адаптація процедур фінансового менеджменту до умов воєнного стану

Умови сучасного бізнесу в Україні вимагають нових підходів до фінансового управління. Негативні фактори, що впливають на підприємства, роблять вирішення фінансових питань більш складними. Зниження прибутковості господарської діяльності та фінансові виклики ставлять підприємства перед необхідністю переглянути свої стратегії управління фінансами. Фінансовий менеджмент у кризових умовах потребує гнучкості та інноваційності. Переформатування управлінських рішень вимагає акценту на ефективних стратегіях розвитку, які допоможуть уникнути заглиблення кризи, підтримають стабільність та збережуть конкурентоспроможність підприємства. Гнучкість у фінансовому управлінні та усвідомлення нових стратегій допоможуть підтримати стійкий фінансовий стан підприємства навіть у складних умовах.

В умовах воєнного стану кількість нових зареєстрованих підприємств скоротилася на понад 50%, що відображає вплив війни на бізнес-сферу. Однак, позитивна тенденція відновлення показників свідчить про адаптацію бізнесу до умов воєнного стану, підтримку з боку міжнародних партнерів та застосування державних програм підтримки.

Інформація про кількість зареєстрованих юридичних осіб на 1 жовтня 2023 року показує відновлення активності в цьому секторі. Значна кількість зареєстрованих товариств з обмеженою відповідальністю, приватних підприємств і фермерських господарств свідчить про потужний підприємницький потенціал країни. Такі показники вказують на реакцію

бізнес-спільноти на складну ситуацію та її здатність адаптуватися до змінних умов, використовуючи різноманітні ресурси та можливості.

Це дуже важкий період для бізнесу, особливо з урахуванням військових подій. Лише 59,5% великих та середніх підприємств отримали прибуток у січні-вересні 2022 року, загальна сума якого становила 507628,5 млн гривень. Такі показники свідчать про серйозний вплив складних умов на фінансові результати підприємств, оскільки значна частина компаній залишилася у збитку.

У порівнянні з відповідним періодом 2021 року виявляється значне зменшення в фінансових показниках. У 2021 році 77,1% підприємств отримали прибуток у січні-вересні, загальна сума якого склала 587000,6 млн гривень. Однак, у 2022 році лише 59,5% компаній отримали прибуток.

Показники в галузевому розрізі є неоднаковими. Низький рівень прибутку спостерігався у сільському господарстві (44% підприємств отримали прибуток, а загальний збиток склав 344,9 млн грн), оптовій та роздрібній торгівлі (прибуток у 68,2% підприємств, а збиток склав 5815,8 млн грн) та галузі інформації та телекомунікацій (прибуток у 62,3% підприємств, але збиток склав 7667,3 млн грн). Найвищий прибуток відзначено у фінансовій та страховій діяльності — 222523,3 млн грн. Такий аналіз показує різноманітність ситуації в окремих галузях та зміни у фінансових показниках у порівнянні з попереднім періодом.

Рентабельність операційної діяльності великих та середніх підприємств за січень-вересень 2022 року склала 3,1%. Це означає, що відношення чистого прибутку (або виручки від продажу) до витрат на операційну діяльність склало 3,1%. Але загальна рентабельність всієї діяльності виявилася від'ємною, досягнувши -5,0%. Це може свідчити про те, що загальні витрати на всі сфери діяльності перевищили чистий прибуток або виручку від продажу за цей період.

Так, деякі підприємства та галузі вдалося успішно адаптуватися до нових умов, сформувавши пріоритетні завдання і вирішити їх, отримавши

позитивний фінансовий результат або навіть збільшивши його. Це свідчить про їхню гнучкість та здатність ефективно реагувати на зміни в економічному середовищі. Так, багато підприємств потрапили в ускладнену фінансову ситуацію, зіткнувшись зі зниженням ліквідності, здатності до оплати зобов'язань і фінансової стабільності. Для багатьох стало складнішим залучення фінансових ресурсів, оскільки власних коштів для подальшої діяльності недостатньо. Тож в умовах підвищеного ризику і нестабільності важливо адаптувати фінансовий менеджмент для швидкої реакції на зміни та адаптації в управлінських рішеннях. Антикризовий фінансовий менеджмент спрямований на забезпечення подальшої діяльності підприємства і його можливого розвитку.

Звичайно, визначення фінансового менеджменту може варіюватися залежно від контексту та джерела, але основні складові зазвичай залишаються схожими:

- фінансовий менеджмент як процес: це систематичне управління фінансами підприємства, яке включає планування, контроль, аналіз і прийняття фінансових рішень з метою досягнення фінансових цілей;

- управління фінансовими ресурсами: основна мета полягає у забезпеченні ефективного використання грошових потоків, активів та забезпечення фінансової стійкості підприємства;

- оптимізація фінансів: це розробка стратегій для залучення і використання грошових ресурсів, мінімізації ризиків і максимізації прибутковості.

- розробка і контроль фінансової політики: фінансовий менеджмент також включає в себе розробку стратегій фінансової діяльності, визначення фінансових цілей та контроль за їх виконанням.

В умовах війни фінансовий менеджмент набуває додаткових аспектів управління ризиками, мінімізації втрат та забезпечення фінансової стійкості підприємства в нестабільних умовах.

Цей підхід до розуміння фінансового менеджменту дійсно підкреслює його системний характер. Системний підхід в управлінні фінансами враховує взаємозв'язки та взаємодію різних елементів у фінансовій системі підприємства. Ця концепція розглядає фінансовий менеджмент як систему принципів, методів і стратегій, що використовуються для прийняття та реалізації фінансових рішень. Вона наголошує на потребі розглядати всю систему управління фінансами як єдиний комплекс, в якому кожен елемент взаємодіє з іншими. Цей підхід також дозволяє враховувати різноманіття факторів, що впливають на фінансовий стан підприємства: від макроекономічних тенденцій до внутрішніх процесів у самій компанії. Врахування цих аспектів дозволяє створювати комплексні стратегії управління фінансами, які б максимально враховували усі можливі впливи та ризики.

Це визначення відображає основні аспекти фінансового менеджменту. Воно відноситься до системи принципів і методів, які використовуються для управління фінансами підприємства. Основні ключові поняття в цьому визначенні:

- принципи і методи управління рішеннями: це стосується стратегічного та тактичного аспектів управління фінансами, включаючи процеси формування стратегій, розподіл фінансових ресурсів і їх оптимальне використання;

- формування, розподіл і використання фінансових ресурсів: це охоплює процеси, пов'язані з генерацією та збором коштів, їх розподіл між різними секторами підприємства та оптимізацію їхнього використання для досягнення мети компанії;

- організація обігу грошових коштів: це включає контроль за грошовими потоками, їхній оптимізований обіг в межах підприємства для забезпечення ліквідності та ефективного використання.

Це визначення спрямоване на розуміння фінансового менеджменту як системи управління, що охоплює усі ключові аспекти фінансових ресурсів підприємства з метою досягнення його стратегічних та оперативних цілей.

Наступне визначення фінансового менеджменту підкреслює його комплексний характер, обумовлений спрямованістю на розвиток і втілення управлінських рішень. Основні аспекти цього визначення:

комплексна система принципів і методів: фінансовий менеджмент вбирає в себе не лише окремі методи, але й систему принципів, які визначають стратегічний напрямок управління фінансами підприємства;

формування, розподіл і використання фінансових ресурсів: визначається спрямованість фінансового менеджменту на оптимальне використання ресурсів підприємства, їхній розподіл і концентрацію для досягнення стратегічних та тактичних цілей;

організація грошових потоків: вказує на значення управління грошовими потоками та їхнього оптимізованого обігу в межах підприємства з метою забезпечення ефективності та ліквідності;

орієнтація на оперативно-тактичні та стратегічні цілі: це означає, що фінансовий менеджмент націлений не лише на поточні завдання, але й на досягнення довгострокових стратегічних цілей підприємства.

Це визначення підкреслює комплексність та стратегічний характер фінансового менеджменту, орієнтованого на оптимізацію фінансових ресурсів для досягнення оперативних та стратегічних цілей підприємства.

Так, фінансовий менеджмент є ключовою складовою системи управління підприємством. Це віддзеркалюється у взаємодії з іншими аспектами управління, такими як оптимізація процесів, стратегічне планування та контроль за ресурсами. Він не лише координує фінансові результати, але й впливає на всі аспекти управління.

Інтеграція фінансового менеджменту у загальну систему управління підприємством дозволяє:

оптимізувати ресурси: фінансовий менеджмент визначає способи раціонального використання фінансових ресурсів, що дозволяє оптимізувати всі інші процеси управління;

управляти ризиками: фінансовий менеджмент займається оцінкою та управлінням фінансовими ризиками, що може впливати на стратегічні та оперативні рішення;

підвищувати ефективність: шляхом оптимізації фінансових процесів та ресурсів, фінансовий менеджмент сприяє підвищенню загальної ефективності управління підприємством.

Такий підхід до фінансового менеджменту дозволяє вбудовувати його принципи та стратегії у всі аспекти управління підприємством, що сприяє гармонізації роботи всієї системи та досягненню загальних цілей підприємства.

Цікавим є погляд на фінансовий менеджмент, де його розглядають як систему, яка відображає єдність різних аспектів об'єкта управління: технічних, економічних та організаційних. Врахування цієї єдності дозволяє врахувати різноманітність аспектів та взаємодію між ними у контексті фінансового менеджменту. Технічний аспект може охоплювати інформаційні системи, програмні рішення для фінансового аналізу та звітності, а також методи та технології фінансового планування та прогнозування. Економічний аспект враховує фінансову стратегію, аналіз інвестиційних можливостей, оптимізацію фінансових ресурсів та прибутковості. Організаційний аспект фокусується на структурах управління, розподілі відповідальності, системах контролю, внутрішніх процедурах та практиках фінансового управління. Розгляд фінансового менеджменту через призму цих трьох аспектів дозволяє зрозуміти його комплексний характер та важливість розгляду його не лише як сукупність фінансових процесів, але і як взаємодіючу систему, що включає різноманітні складові для досягнення цілей управління фінансами підприємства.

Наступний підхід до фінансового менеджменту розглядає його як систему, що об'єднує наукові знання, професійні навички та цілеспрямовані дії, спрямовані на оптимізацію фінансових рішень підприємства. Це орієнтовано на підвищення конкурентоспроможності суб'єкта господарювання в довгостроковій та короткостроковій перспективах. Цей підхід зводить фінансовий менеджмент до набору компетентностей, знань і дій, спрямованих на забезпечення успішності бізнесу. Він підкреслює важливість ефективного управління фінансами для досягнення стратегічних та оперативних цілей організації в умовах конкурентного середовища.

Цей погляд підкреслює роль фінансового менеджменту як системи управління фінансовими ресурсами підприємства чи організації. Зосереджуючи увагу на контролі, руху та впливі на ці ресурси, він визначає фінансовий менеджмент як набір методів, важелів та інструментів, які використовуються для управління фінансовими ресурсами та відповідних фінансових відносин. Основна мета полягає в керуванні фінансовими потоками та забезпеченні ефективного використання ресурсів для досягнення стратегічних цілей підприємства або організації.

Звичайно, такий підхід до розуміння фінансового менеджменту концентрується на його ролі як системи фінансового забезпечення підприємства. Це означає, що основна функція фінансового менеджменту полягає в забезпеченні ефективного руху грошових коштів підприємства з метою досягнення загальних цілей управління. Цей підхід може стати корисним для аналізу і контролю за фінансовими потоками, оптимізації використання коштів та підтримки фінансової стійкості підприємства, зокрема шляхом ефективного управління грошовими ресурсами. Однак, таке визначення не охоплює всі аспекти управління, оскільки фінансовий менеджмент має також стратегічні, тактичні та планувальні аспекти, що спрямовані на досягнення більш широкого спектру цілей підприємства чи організації.

Другий підхід є широким і абстрактним. Визначення фінансового менеджменту як науки з управління фінансами та забезпечення стійкого фінансового стану відображає загальну мету його існування. Однак, воно може бути менш корисним при розумінні конкретних стратегій та методів управління фінансами на рівні підприємства. Для ефективного його застосування у практиці необхідно конкретизувати та дотримуватися цільових показників, розробляти стратегії залучення та оптимізації фінансових ресурсів, а також впроваджувати конкретні інструменти фінансового контролю. Такий підхід до розуміння фінансового менеджменту зазвичай потребує ретельного вивчення конкретного контексту та потреб підприємства для ефективного застосування у практичних умовах. Акцент на місці фінансового менеджменту в системі управління підприємством допомагає краще розуміти, як фінансові аспекти впливають на загальні цілі та стратегії підприємства. Це означає, що фінансовий менеджмент не є окремою сферою діяльності, а складовою частиною всієї системи управління, яка впливає на прийняття стратегічних рішень. Зосередження на формуванні, розподілі та використанні фінансових ресурсів підприємства відображає ключові аспекти фінансового менеджменту, від яких залежить ефективність функціонування підприємства та його успіх на ринку. Розгляд фінансового менеджменту як частини більшої системи управління допомагає врахувати його вплив на всі аспекти підприємницької діяльності та прийняття стратегічних рішень.

Третій підхід орієнтований на управління фінансовими ресурсами та їх оптимізацію, дійсно має велике значення. Він визначає фінансовий менеджмент як постійний процес, оскільки управління фінансами є неперервним завданням, яке включає в себе формування, розподіл і ефективне використання фінансових ресурсів. Цей підхід дозволяє зосередитися на оптимізації обороту грошових коштів, що є ключовим аспектом фінансового управління. Ефективне управління обігом грошей та фінансових ресурсів допомагає забезпечити підприємство достатньою

ліквідністю, раціонально використовувати фінансові можливості та забезпечити стабільність фінансового стану. Таке визначення фінансового менеджменту підкреслює, що основною метою є не лише управління фінансовими ресурсами, а й максимальне досягнення цілей суб'єкта господарювання. Оптимізація обороту грошових коштів та фінансових ресурсів спрямована на ефективне досягнення поставлених завдань та цілей. Такий підхід у фінансовому менеджменті відображає не лише управлінську складову, але й стратегічний аспект, оскільки ставить перед собою завдання найбільш повного використання ресурсів для досягнення стратегічних цілей підприємства чи організації. Це визначення фінансового менеджменту виокремлює не лише управлінський аспект, але й акцентує увагу на контролі та оптимізації фінансових ресурсів для мінімізації ризику неплатоспроможності. Мінімізація цього ризику є важливим завданням для підприємства, оскільки дозволяє зберегти фінансову стабільність та підвищити його платоспроможність у складних умовах. Такий підхід підкреслює важливість ефективного управління фінансами для забезпечення стійкості та надійності підприємства.

Відповідно до четвертого підходу управління активами є важливою складовою фінансового менеджменту, проте воно не вичерпно охоплює всю сутність цього процесу. Фінансовий менеджмент також включає управління пасивами (зобов'язаннями), контроль над грошовими потоками, оптимізацію фінансових операцій та управління ризиками. Тому обмежувати фінансовий менеджмент лише управлінням активами не відображає всієї його складності та обширності. Ці визначення фінансового менеджменту підкреслюють його ключові аспекти, орієнтовані на управління активами та досягнення мети підприємства через раціональне придбання, фінансування і ефективне управління цими активами. Управління активами є важливою частиною фінансового менеджменту, оскільки воно визначає стратегії та дії щодо оптимізації використання ресурсів для досягнення мети організації.

Вище зазначене визначення фінансового менеджменту точно описує його сутність як процесу управління фінансовими ресурсами для досягнення цілей підприємства. Основна ідея полягає в ефективному управлінні фінансами для оптимізації їхнього використання і досягнення успішних результатів у коротко- та довгостроковій перспективі. Такий підхід дозволяє забезпечити стабільність та розвиток підприємства в умовах змінюючогося бізнес-середовища.

Фінансовий менеджмент відіграє ключову роль у системі управління підприємством. Його завдання полягає в управлінні фінансовими ресурсами для досягнення стратегічних фінансових цілей підприємства. Це охоплює не лише забезпечення оптимального використання грошових коштів, а й контроль за фінансовими потоками, управління активами та пасивами, плануванням і бюджетуванням, аналізом фінансової звітності та прийняттям стратегічних фінансових рішень. Це допомагає підприємству ефективно використовувати ресурси, забезпечує фінансову стійкість та конкурентоспроможність, а також сприяє розвитку підприємства в умовах змін на ринку. Оптимізація фінансових процесів та досягнення стратегічних цілей стають основними завданнями фінансового менеджменту в контексті управління підприємством.

Умови війни суттєво впливають на фінансовий менеджмент підприємств. Реорганізація бізнес-процесів у цей період стає необхідністю для адаптації до змін, що відбуваються в економічному середовищі. Важливо реагувати на зміни в попиті споживачів, а також на демографічні зрушення, які можуть відбуватися під час конфлікту. Підприємствам доводиться швидко переглядати стратегії, аналізувати та прогнозувати нові тенденції на ринку, враховуючи специфіку умов воєнного стану. Це означає перегляд бізнес-моделей, виробничих процесів, а також використання фінансових ресурсів для забезпечення життєво важливих потреб підприємства та його працівників у важкий період. Адаптація фінансового менеджменту включає в себе не лише стратегічне планування, але й швидке прийняття рішень щодо

фінансування, реорганізації бюджету, ризик-менеджменту та пошук альтернативних шляхів фінансування для забезпечення стабільності та виживання підприємства в умовах військових дій.

Врахування підвищеного рівня ризику – ключовий аспект у фінансовому менеджменті, особливо в умовах війни або будь-яких нестабільних ситуаціях. Детальна оцінка ризиків для окремих операцій передбачає аналіз та оцінку ризиків, пов'язаних з можливими негативними наслідками певних дій.

Методи аналізу ризиків включають:

SWOT-аналіз: оцінка сильних та слабких сторін, можливостей та загроз підприємства, що допомагає визначити внутрішні та зовнішні чинники ризику;

аналіз чутливості: визначення, як зміна у вхідних параметрах впливає на результати операцій чи фінансовий стан підприємства;

стрес-тестування: моделювання різних кризових сценаріїв для оцінки впливу негативних подій на підприємство;

матриця ризиків: класифікація ризиків за ймовірністю виникнення та потенційним впливом на діяльність;

аналіз імовірності та впливу: оцінка ймовірності виникнення ризику та його впливу на фінансовий стан.

Управління ризиком включає розробку стратегій мінімізації ризиків, визначення альтернативних шляхів дії в умовах високого ризику, а також виявлення та застосування інструментів для управління ризиками. Такий підхід дозволяє підприємству здійснювати обґрунтовані рішення в умовах невизначеності та підвищеного ризику.

Перегляд і обґрунтування нової фінансової стратегії в умовах невизначеності вимагає глибокого аналізу і ретельного планування. Ось кілька кроків, які можуть допомогти у визначенні ефективного підходу:

аналіз зміни умов: оцінка впливу невизначеності на підприємство. Це може включати аналіз зміни попиту, умов ринку, змін законодавства тощо;

оцінка фінансового стану: глибокий аналіз фінансового стану підприємства (ліквідності, рентабельності, платоспроможності для розуміння аспектів, які потребують уваги);

стратегічне планування: оновлення та перегляд стратегічного плану підприємства, враховуючи нові умови, коригуванні цілей та планів управління ризиками;

пошук ефективних інструментів: розгляд нових фінансових інструментів або методів управління, які можуть допомогти управляти ризиками та оптимізувати використання ресурсів;

тестування стратегії: перед впровадженням нової стратегії необхідно провести тестування на вірогідність успіху в різних сценаріях;

комунікація і впровадження: важливо включити комунікацію та залучити всіх зацікавлених сторін у процес розробки та впровадження нової фінансової стратегії;

моніторинг і коригування: створення механізмів для постійного моніторингу та оцінки ефективності нової стратегії, щоби можна було вчасно вносити корективи.

Перелік дій для забезпечення фінансової стійкості та адаптації до змін у воєнний час:

корегування оперативних планів: регулярний перегляд планів та вчасне внесення коректив для пристосування до умов, що швидко змінюються;

пошук фінансування: дослідження різноманітних джерел фінансування, включаючи програми підтримки держави та міжнародні фінансові ініціативи, які можуть забезпечити додаткові ресурси;

використання пільг: оцінка можливостей використання податкових та страхових пільг, що дозволять оптимізувати фінансове навантаження;

фінансова стійкість: концентрація на підтримці стійкості платежів і рівноваги підприємства, щоби забезпечити його фінансову безпеку;

управління витратами: оптимізація витрати спрямуванням їх на захист персоналу та майна, а також уникнення непотрібних витрат;

управління заборгованістю: створення стратегії для ліквідації заборгованості, співпраця з боржниками та розвиток платіжних графіків;

оптимізація грошових потоків: концентрація на оптимізації грошових потоків, щоби забезпечити стабільність платежів та платоспроможність підприємства.

Управління запасами може бути критичним для ефективності підприємства в умовах воєнного стану:

адаптація розміру запасів: аналіз реальних потреб та виробничих можливостей підприємства для оптимізації розмірів запасів, уникнення надмірних запасів, які збільшують фінансове навантаження;

побудова логістичних зв'язків: розгляд нових постачальницьких ланцюгів або стратегії доставки для зменшення часу реагування на попит;

оцінка ефективності: використання ключових показників ефективності для оцінки та контролю рівня запасів, що допоможе зрозуміти, наскільки вони відповідають потребам підприємства і чи потребують оптимізації;

доцільність формування запасів: аналіз того, чи всі види запасів необхідні для безперебійної діяльності. Іноді оптимізація може полягати в перегляді видів запасів чи їхнього розміщення;

прогнозування попиту: використання методів прогнозування попиту для уточнення розміру та видів запасів, що може сприяти ефективнішому управлінню.

Враховуючи ці аспекти, управління запасами можна оптимізувати, щоби вони відповідали потребам підприємства, а також забезпечували мінімальні фінансові витрати та максимальну ефективність.

Умови воєнного стану накладають певні виклики на економіку та підприємства. Держава вживає ряд заходів для підтримки бізнесу та економіки в цей період:

фінансова підтримка: фінансова допомога для підприємств, що постраждали внаслідок воєнних подій. Це може включати пільгові кредити, субсидії, гранти та інші форми фінансування;

стимулювання інновацій: державні програми можуть спрямовувати фінансові ресурси на стимулювання інновацій в ключових галузях, що може сприяти розвитку нових технологій та підвищенню конкурентоспроможності;

ліквідність підприємств: державні заходи можуть бути спрямовані на забезпечення ліквідності підприємств, особливо тих, які постраждали внаслідок воєнних дій;

відновлення активів: зусилля можуть бути спрямовані на відновлення втрачених активів, включаючи ремонт та відновлення інфраструктури та виробничих потужностей.

підтримка переміщених підприємств: державні програми можуть сприяти організації роботи підприємств, які були змушені переселитися через воєнні дії, забезпечуючи їм допомогу в адаптації та відновленні.

стимулювання експорту та регіональний розвиток: державні заходи можуть спрямовуватися на підтримку експорту, що може допомогти компаніям збільшити продажі за кордон та зміцнити позиції на зовнішніх ринках. Також може бути підтримка регіонального розвитку для відновлення та підтримки постраждалих регіонів.

Ці заходи можуть допомогти підприємствам адаптуватися до умов воєнного стану та зберегти свою ефективність та стабільність. Ось коротка інформація кожного з них:

1. Модернізація програми «Доступні кредити 5–7–9 %»: зменшення відсоткової ставки, розширення покриття портфельних гарантій та збільшення лімітів кредитів сприятиме підтримці переробних підприємств та бізнесів, які функціонують на деокупованих територіях. Це може сприяти їхньому фінансовому становленню та розвитку.

2. Державні гарантії на портфельній основі: це ефективний інструмент для підтримки малого та середнього бізнесу. Видання значної кількості кредитів із залученням державних гарантій сприяє розвитку різних секторів, зокрема сільського господарства, оптової та роздрібної торгівлі, а також переробної промисловості.

3. Зміни в порядку зупинення реєстрації податкових документів: Спрощення процедур та вдосконалення автоматизованого моніторингу реєстрації податкових накладних сприятиме полегшенню умов для їхньої реєстрації та контролю за відповідністю критеріям оцінки ризиків.

4. Національний банк України спрощує обмеження на валютні операції для резидентів, дозволяючи їм вільно переказувати кошти за кордон для виконання зобов'язань з погашення зовнішніх кредитів і позик. Це стосується сплати відсотків та повернення коштів, визначених умовами кредитних угод. Такий крок сприяє більшій гнучкості та об'єднує умови для українських компаній та резидентів, що беруть кредити або позики за кордоном.

Ці заходи спрямовані на покращення умов функціонування підприємств, надання підтримки та стимулювання економічної активності, що може сприяти стабілізації та розвитку бізнесу в умовах економічної нестабільності.

3.2. Фінансове забезпечення створення інноваційної продукції

Під час воєнних дій та обмежень, що вони викликають, цифрова трансформація бізнес-процесів стає критично важливою. У фінансовому менеджменті підприємства це означає використання цифрових технологій для оптимізації фінансових процесів та управлінських рішень. Ось кілька напрямків, що можуть відігравати важливу роль у діджиталізації фінансового управління:

автоматизація процесів: використання систем автоматизації обліку та фінансової звітності дозволяє ефективніше обробляти та аналізувати дані, забезпечуючи точніші та оперативніші управлінські рішення;

аналітика та прогнозування: використання аналітичних інструментів та штучного інтелекту для прогнозування фінансових ризиків та можливостей, що дозволяє адаптувати стратегії до мінливих умов;

електронний документообіг: перехід до електронної системи обміну документами для оптимізації обробки платіжних документів, контрактів та інших фінансових документів;

кібербезпека: забезпечення високого рівня кібербезпеки фінансових даних та процесів у зв'язку зі збільшеним ризиком кібератак під час кризових ситуацій;

мобільність та віддалена робота: забезпечення доступу до фінансової інформації та інструментів управління з будь-якої точки світу за допомогою мобільних додатків та хмарних рішень;

ефективне управління ліквідністю: використання аналітики для кращого управління ліквідністю та оптимізації грошових потоків, особливо у складних економічних умовах;

діджиталізація фінансового управління - уможливорює адаптацію підприємства до змінюючихся умов та допомагає підтримувати фінансову стабільність під час кризових ситуацій.

Хмарні технології та автоматизовані системи управління ризиками грають ключову роль у діджиталізації фінансового управління підприємством.

Хмарні технології: використання хмарних сервісів для зберігання та обробки фінансової інформації дозволяє підприємствам забезпечити доступ до даних з будь-якого пристрою та місця. Це сприяє покращенню збереження даних, забезпечує масштабованість та можливість роботи над спільними проектами в онлайн-режимі.

Автоматизовані системи управління ризиками: використання цифрових інструментів для аналізу та прогнозування ризиків допомагає підприємствам

ефективно керувати ними. Це знижує ймовірність виникнення фінансових ризиків і дозволяє розробляти альтернативні стратегії для досягнення поставлених цілей.

Ці технології дозволяють підприємствам оперативно та ефективно керувати фінансовими процесами. Хмарні технології забезпечують доступ до важливої інформації, а автоматизовані системи управління ризиками допомагають приймати обґрунтовані управлінські рішення, мінімізуючи можливі ризики для підприємства.

Електронний документообіг та спеціалізовані програми для обліку та звітності грають значну роль у цифровій трансформації фінансового управління підприємством.

Електронний документообіг: це дозволяє ефективно керувати та обробляти документи в електронному форматі. Ця система дозволяє швидко передавати, зберігати та обробляти інформацію. Вона спрощує процеси управління документами, що дозволяє ефективно використовувати та аналізувати дані для прийняття управлінських рішень.

Спеціалізовані програми для обліку та звітності: ці програми дозволяють автоматизувати процеси фінансового обліку, збору та аналізу даних. Вони допомагають підприємствам збирати інформацію з різних джерел, оптимізувати її обробку та підготовку фінансових звітів, а також уникати помилок чи неточностей у звітності.

Ці технології допомагають підприємствам збирати та обробляти інформацію швидше, точніше та ефективніше, що в свою чергу полегшує управління фінансами, сприяє прийняттю кращих управлінських рішень та оптимізує фінансові процеси підприємства.

Фінансовий аналітичний інструментарій — це ключовий компонент у сучасному управлінні фінансами. Він використовується для збору, обробки та аналізу фінансової інформації з метою прийняття обґрунтованих рішень. Аналітичні програми та інструменти дозволяють проводити глибокий аналіз різноманітних фінансових показників:

прогнозування: воно допомагає передбачати майбутні фінансові тенденції на основі аналізу минулих даних. Це дозволяє планувати стратегії й управляти ризиками;

виявлення тенденцій: Аналізатори фінансів дозволяють виявляти тенденції, що можуть вказувати на зміни в економіці, ринку або фінансовому стані компанії;

оптимізація процесів: шляхом аналізу ефективності та витрат можна знайти можливості для оптимізації фінансових процесів та зменшення зайвих витрат;

ризик-менеджмент: інструменти аналізу допомагають ідентифікувати та оцінювати ризики, пов'язані з фінансовою діяльністю, що дозволяє планувати стратегії для їх зменшення;

прийняття рішень: на основі аналітичних даних можна робити краще обґрунтовані рішення щодо інвестицій, розвитку бізнесу та управління фінансами.

Використання цих інструментів в сучасному бізнесі може дати конкурентну перевагу та допомогти компаніям досягати фінансових цілей шляхом максимізації ефективності управління грошовими потоками та ресурсами.

Електронний банкінг та електронні платіжні системи дійсно революціонізують фінансовий світ і спрощують процеси управління фінансами для бізнесу. Ось як вони допомагають:

швидкість та зручність: електронні платіжні системи дозволяють здійснювати трансакції миттєво, що сприяє швидкому обігу коштів та прискорює операційні процеси;

надійність: вони забезпечують високий рівень безпеки за допомогою різноманітних технологій шифрування та аутентифікації, зменшуючи ризик фінансових шахрайства;

операційна ефективність: електронний банкінг дозволяє миттєво перевіряти стан рахунків, здійснювати платежі, управляти фінансами та отримувати звіти, що полегшує процес управління грошовими потоками;

ліквідність та платоспроможність: бізнес може ефективно керувати своїми фінансами, оптимізувати розподіл коштів, що сприяє підвищенню ліквідності та збільшенню платоспроможності;

глобальний доступ: ці системи надають можливість здійснювати трансакції у будь-якому місці світу, сприяючи розвитку міжнародних бізнес-операцій та зменшуючи витрати на переказ коштів.

Ці технології стають все більш важливими у світі бізнесу, оскільки дозволяють ефективно управляти фінансами, забезпечують швидкі та безпечні трансакції, що сприяє покращенню фінансової діяльності підприємств.

Кібербезпека стає все важливішою, оскільки збільшується обсяг цифрових даних та інтернет-операцій. Захист фінансової інформації від кіберзагроз - це справжня необхідність для бізнесу. Ось як заходи з кібербезпеки допомагають у цьому:

захист від кібератак: використання різноманітних програмних та апаратних засобів допомагає у виявленні, блокуванні та запобіганні кібератакам, які можуть призвести до втрати фінансових даних або порушення їх конфіденційності;

шифрування даних: захист важливої фінансової інформації шляхом шифрування забезпечує додатковий шар безпеки та унеможливорює несанкціонований доступ до конфіденційних даних;

регулярні оновлення та патчі: постійне оновлення програмного забезпечення та встановлення важливих патчів допомагають у запобіганні вразливостям, які можуть бути використані для атак;

системи моніторингу та виявлення загроз: використання спеціалізованих систем для виявлення незвичайних дій у мережі допомагає вчасно виявляти потенційні загрози та втручатися для їх усунення.

навчання персоналу: освіченість персоналу щодо методів соціальної інженерії та базових правил безпеки в мережі є ключовою складовою кібербезпеки.

Ці заходи сприяють забезпеченню безпеки фінансової інформації, зменшують ризик втрати конфіденційності даних та мають ключове значення для захисту фінансових операцій та ресурсів підприємства.

Цифровізація фінансового менеджменту є ключовим етапом для сучасних підприємств, особливо в умовах постійних змін та нестабільності на ринку. Ось чому це настільки важливо:

ефективне управління даними: цифрові інструменти дозволяють збирати, аналізувати та інтерпретувати великі обсяги фінансових даних миттєво, що дозволяє керувати фінансами на основі об'єктивних даних та аналізу;

оптимізація процесів: автоматизація фінансових процесів, таких як облік, планування бюджету, контроль витрат і звітність, дозволяє ефективно використовувати ресурси та зменшує ризик помилок;

швидкість реагування: цифрові інструменти надають змогу оперативно реагувати на зміни в фінансових показниках та умовах на ринку, що є ключовим у нестабільних умовах господарювання;

підвищення прибутковості: Оптимізація процесів та точніший аналіз фінансових даних допомагають ідентифікувати можливості для збільшення прибутковості та оптимізації витрат;

конкурентні переваги: підприємства, які швидко адаптуються до цифрових технологій у фінансовому менеджменті, мають перевагу у здатності реагувати на зміни на ринку та приймати більш обґрунтовані рішення.

Цифровізація фінансового менеджменту стає основним інструментом для підвищення ефективності та конкурентоспроможності підприємства, допомагаючи управляти фінансами більш точно та швидко в умовах невизначеності та змін.

3.3. Стратегічні механізми фінансового менеджменту державних підприємств

Підприємства з державною участю часто використовуються в секторах, де держава бажає контролювати доступ до певних благ або послуг. Це може включати сфери, де уряд прагне збирати плату за користування ресурсами або послугами, такими як природні ресурси, інфраструктура, телекомунікації та інше. Контрольоване урядом допущення підприємств до цих секторів може допомогти регулювати ціни та конкуренцію, забезпечуючи таким чином державні інтереси. Отримані від цього доходи, як правило, можуть використовуватись для фінансування різних галузей, включаючи соціальні програми, розвиток інфраструктури та інші потреби країни. Однак цей механізм також потребує контролю, оскільки надмірне обмеження доступу може призвести до монопольної ситуації, що в свою чергу може негативно вплинути на ринок і споживачів.

Державні корпорації, як підприємства, зазвичай здійснюють господарську діяльність та генерують прибуток. І хоча вони можуть бути у державній власності, податкове законодавство для них застосовується зазвичай на тих самих умовах, що й до приватних підприємств. У більшості країн податкові пільги для державних підприємств надаються на загальних підставах, відповідно до чинного законодавства. Однак може існувати певна різниця у відрахуваннях між підприємствами, які повністю належать державі, та тими, у яких є частка державної власності. Це може бути пов'язано з різними правовими статусами або спеціальними умовами оподаткування.

В Україні існують два способи оподаткування підприємств державного сектору щодо платежів з прибутку корпорацій до державного бюджету.

1. Нормативний відсоток від чистого прибутку: Усі державні підприємства сплачують певний нормативний відсоток від отриманого чистого прибутку до державного бюджету. Ця сума може змінюватися в

залежності від різних факторів, таких як монопольне становище корпорації на ринку або розмір чистого прибутку.

2. Дивіденди для господарських товариств з державною часткою: Господарські товариства з державною часткою у статутному капіталі перераховують до державного бюджету дивіденди, нараховані на акції, які належать державі. Розмір цих дивідендів встановлюється рішенням Уряду України.

Ці механізми сплачення до бюджету залежать від структури власності підприємств і можуть різнитися залежно від категорії корпорацій та їхньої ролі на ринку.

Надходження від підприємств державної форми власності можуть коливатися через різні фактори, включаючи їхню прибутковість та кількість.

Уряди держав можуть ухвалювати рішення щодо приватизації частини державних корпорацій або повної їх відчуження. Це може бути важливим джерелом фінансування для бюджету, особливо у довгостроковій перспективі.

Приватизація може відбуватися через різні механізми, такі як продаж акцій на фондовому ринку, передача контролюючого пакету акцій приватним інвесторам або проведення інших форм продажу власності. Це може створити нові можливості для приватних інвесторів, сприяти ефективнішому управлінню та розвитку цих підприємств, а також принести надходження до державного бюджету.

Під час приватизації майно, яке раніше належало державі чи державним підприємствам, відчужується та переходить у власність приватних фізичних чи юридичних осіб, які не мають прямого зв'язку з державними структурами чи урядом. Це може охоплювати різні види майна: від земельних ділянок та будівель до промислового обладнання та акцій у підприємствах.

Приватизація майна державних підприємств може бути проведена шляхом різних методів продажу, які варіюються від продажу акцій до передачі управління підприємствами. Такий процес може мати значний вплив на економіку країни, створюючи нові можливості для приватних інвесторів,

розвиваючи конкуренцію та сприяючи ефективному управлінню та розвитку підприємств.

Причини проведення приватизації державних підприємств можуть бути різними, але деякі з найпоширеніших причин включають:

низька ефективність управління: часто державні підприємства не є достатньо ефективними з точки зору управління, що може впливати на їхню прибутковість та конкурентоспроможність на ринку. Приватизація може призвести до більш ефективного управління та збільшення конкурентоспроможності;

відсутність ефективності та конкурентоспроможності: державні підприємства часто мають проблеми з ефективністю управління, що призводить до недостатньої конкурентоспроможності на ринку. Приватизація може стимулювати нових власників до впровадження нових технологій та методів управління;

розвиток конкуренції: приватизація може сприяти розвитку конкуренції на ринку, оскільки приватні компанії зазвичай конкурують більш ефективно, ніж державні;

зменшення державного втручання: часто державне втручання в економіку у формі державного володіння може призвести до монополізації ринків та неефективного використання ресурсів. Приватизація може зменшити це втручання;

поповнення бюджету: процес приватизації може стати джерелом нових надходжень до державного бюджету через продаж акцій та майна державних підприємств.

Всі ці причини можуть впливати на рішення урядів про проведення процесу приватизації державних підприємств.

Уряди, плануючи процес приватизації, зазвичай обирають об'єкти для продажу на підставі кількох факторів, серед яких:

- прибутковість та ефективність: деякі підприємства можуть бути включені до списку приватизації через їхню високу прибутковість та

ефективність. Це може бути стратегічно важливим для розвитку ринку та підвищення конкурентоспроможності;

- неефективність та збитковість: інші підприємства, що приносять збитки, можуть бути також обраними для приватизації з метою зменшення негативного впливу на бюджет та економіку країни.

Прикладом може бути підхід, використаний урядом Італії, де стратегія приватизації орієнтувалася на відділення від держави підприємств, які не відповідали стратегічним цілям уряду або приносили збитки для бюджету. Такий підхід може сприяти покращенню фінансового стану держави та підвищенню ефективності управління.

Приватизація може мати різні наслідки в залежності від контексту та ефективності реалізації. Позитивні ефекти можуть включати:

податкові надходження: приватизація може призвести до надходжень від продажу державних активів, що допомагає покрити бюджетні дефіцити або фінансувати інші потреби країни;

підвищення ефективності: приватизація може сприяти підвищенню ефективності управління, оновленню технологій та удосконаленню операцій підприємств;

стимулювання економіки: при правильному використанні, приватизація може сприяти зростанню інвестицій, конкуренції та розвитку ринку.

Але негативні аспекти також можуть виникнути, наприклад:

втрата контролю: приватизація може призвести до втрати державного контролю над стратегічними секторами економіки;

соціальні наслідки: приватизація може призвести до масового звільнення працівників або зміни умов праці, що вплине на соціальну сферу;

неефективна реалізація: якщо процес приватизації не проводиться ефективно, це може призвести до корупції, несправедливого розподілу ресурсів та інших проблем.

Тому важливо ретельно розробляти стратегію приватизації, враховуючи специфіку країни та ринкові умови, щоб максимізувати позитивний вплив і мінімізувати негативні наслідки.

Діяльність державних корпорацій впливає на бюджет через обидва аспекти: доходи і видатки. Доходи: прибутки від державних корпорацій: чистий прибуток, який отримує державне підприємство, може стати одним з джерел доходів уряду через оподаткування та інші форми сплати до бюджету. Видатки: субсидії та фінансова підтримка: Уряд може виділяти кошти на підтримку діяльності державних корпорацій через субсидії, гранти або інші форми фінансової допомоги. Інвестиції та розвиток: уряд також може направляти фінансування на розвиток та інвестиції у державні корпорації, щоб підтримати їхню діяльність, розширення чи модернізацію. Отже, фінансова діяльність державних корпорацій впливає на бюджетні доходи через отримання прибутків та на видатки через здійснення різноманітних видів фінансової підтримки чи інвестицій.

Підприємства з державною участю можуть впливати на фіскальну стабільність країни. Якщо ці компанії ефективно функціонують і приносять прибуток, це може стати джерелом доходів для державного бюджету. Однак, не всі з них є прибутковими, іноді вони потребують додаткового фінансування від уряду, щоб продовжувати свою діяльність. Це може стати причиною розбалансування фінансової системи. Якщо державні підприємства не ефективно управляються або не принесли прибуток, це може вимагати додаткових фінансових витрат з боку уряду, що потрібно компенсувати через інші джерела, такі як збільшення податків або скорочення витрат. Отже, ефективне управління державними підприємствами важливе для забезпечення фінансової стійкості та впливу на економічний розвиток країни.

Підприємства з державною участю мають важливе значення для фінансового ринку країни. З одного боку, вони можуть виступати як позичальники або вкладники в банках та інших фінансових установах. Це впливає на розмір і доступність кредитних ресурсів у країні. З іншого боку,

коли такі підприємства самі є комерційними банками або іншими фінансовими інститутами, вони беруть участь у процесах фінансового посередництва. Це може включати надання кредитів, інвестування в реальний сектор економіки та управління фінансовими активами. Така активність підприємств з державною участю може впливати на ліквідність фінансового ринку та його стабільність. Оскільки ці підприємства виконують ключові фінансові ролі, їхня діяльність та стратегії можуть мати значний вплив на фінансовий ринок країни в цілому.

Підприємства державної форми власності грають важливу роль у фінансовій системі країни. Їхня діяльність впливає на надходження до бюджету через оплату податків та інших платежів. Крім цього, вони взаємодіють з фінансовими установами як клієнти, позичальники або вкладники, що впливає на рівень доступності та вартість кредитних ресурсів. Такі підприємства також можуть виступати у ролі фінансових посередників, які впливають на розмір та розподіл грошових потоків в економіці. Їхня діяльність впливає на рівень інвестицій, ціни на ресурси, грошовий обіг та загальну стабільність фінансового сектору. У цілому, підприємства державної форми власності відіграють ключову роль у фінансовій системі країни і мають значний вплив на економіку та фінансовий ринок.

Питання ефективності та доцільності діяльності державних підприємств є складними і досить дискусійними. Управління фінансами та ризиками таких підприємств може включати у себе специфічні виклики через їхню відповідальність перед державою та специфіку управління, що впливає на їхню прибутковість. Забезпечення ефективного функціонування таких підприємств також пов'язане з низкою факторів, таких як оптимізація управління, ефективне використання ресурсів, контроль ризиків та управління фінансами. Потрібні чіткі стратегії та політики, спрямовані на забезпечення їхньої фінансової стійкості та прибутковості. Оскільки державні підприємства можуть мати певні специфічні цілі, такі як соціальна відповідальність або стратегічне значення для економіки, оцінка їхньої ефективності не завжди є

однозначною. Тому вивчення та розробка уніфікованих підходів до фінансової політики в цьому секторі залишаються актуальними завданнями для багатьох економістів та урядових органів.

Управління державними підприємствами вимагає збалансованого підходу до досягнення двох основних цілей: забезпечення прибутковості та одночасної уваги до соціального впливу та відповідальності перед суспільством. Ефективність таких підприємств не обмежується лише фінансовими показниками; вона включає аспекти соціальної відповідальності, які визначають їхню роль у задоволенні потреб суспільства та вирішенні соціальних проблем. Такі підприємства можуть бути залучені до розв'язання соціальних завдань, таких як створення робочих місць, розвиток інфраструктури та забезпечення послуг для населення. Уряд, як зберігач суспільних інтересів, має важливу роль у прийнятті стратегічних рішень для таких підприємств, спрямованих на досягнення балансу між економічними та соціальними цілями. Це вимагає уважного планування та управління, щоб забезпечити не лише фінансову стійкість, а й соціальну відповідальність перед суспільством.

Державні підприємства, хоча мають елементи ринкового підходу, не завжди можуть діяти так само, як приватні компанії через свою природу та мету існування. Їхні цілі часто включають соціальні аспекти, а не лише прибутковість. Однак вони все ще повинні ефективно управляти фінансами, забезпечуючи стійкість у довгостроковій перспективі, щоб бути життєздатними та продуктивними.

Ринкова оцінка та управління вартістю активів, звичайно, залишаються важливими, проте, на відміну від приватних підприємств, державні корпорації часто мають додаткові мети, такі як забезпечення соціальної відповідальності, підтримка розвитку регіонів чи створення робочих місць. Тому їхні дії можуть враховувати більше, ніж просто ринкову цінність або прибутковість.

Державний сектор грає ключову роль у створенні та забезпеченні економічних та соціальних благ, які приватний сектор іноді не виробляє або

не може виробити ефективно. Це може включати соціальні послуги, інфраструктуру, освіту, охорону здоров'я, а також регулювання "провалів" ринку, де ринкові механізми не працюють належним чином. У розвинених країнах державний сектор часто використовується для корекції ринкових недоліків та забезпечення ефективності економіки через регулювання та надання певних послуг та благ, які необхідні суспільству. У країнах з перехідною економікою держава може активно втручатись у стратегічно важливі галузі, незалежно від того, чи належать підприємства до монополій чи виробляють товари загального вжитку. Це може бути обґрунтовано необхідністю забезпечення стабільності, розвитку і підтримки певних секторів економіки.

Теорія неповних контрактів у сфері економіки дійсно відіграє значну роль у розумінні того, які умови сприяють ефективному управлінню фірмами та виробничими структурами. Основна ідея полягає в тому, що важливі аспекти управління не завжди можна включити до контракту. Ця теорія стверджує, що при виникненні неповноти контракту (коли неможливо врахувати всі можливі обставини чи ситуації) важливою стає роль власності та управління підприємством. Таким чином, досконалість контрактів та їх можливість забезпечити ефективне управління важливіші за власність. Це вказує на те, що відносини власності не є вирішальними в контексті успішного управління фірмами. Замість цього, ключовими факторами є ефективність контрактів і система управління, які дозволяють досягти оптимальних результатів у діяльності підприємства.

Підхід, який ґрунтується на теорії "принципал-агент" для аналізу управління державними підприємствами. Це допомагає зрозуміти, що уряд, як представник громадян, делегує управління підприємствами своїм виконавцям, таким як урядові і виконавчі структури, які, в свою чергу, керуються деякими іншими особами або командами у підприємствах. Ця модель агентських відносин створює ризики через відсутність повного контролю та можливість виникнення конфлікту інтересів між державою, яка є власником, та

урядовими/виконавчими органами, що керують підприємствами. Такі агентські відносини можуть привести до ситуацій, коли інтереси уряду та інтереси підприємства не збігаються, або коли урядові структури не мають достатнього стимулу діяти в інтересах власника, тобто держави або громадян. Ця специфіка управління може призвести до важливих викликів та потребує ретельного аналізу, спрямованого на покращення ефективності управління державними підприємствами.

Агентські відносини у підприємствах державної форми власності можуть виникати через декілька факторів, які ускладнюють управління:

- політичні втручання: уряди часто можуть здійснювати політичний тиск на державні підприємства, наприклад, вимагати від них виконання політично мотивованих завдань, які не завжди співпадають з комерційними або економічними інтересами підприємства;

- корупція та недовіра: у державних підприємствах може бути поширена корупція або недовіра управління через відсутність конкуренції та відповідальності, що веде до неефективного використання ресурсів;

- відсутність стимулів: управління державними підприємствами часто не має достатніх стимулів для досягнення ефективності через відсутність ринкових механізмів та низького рівня конкуренції;

- соціальні функції: державні підприємства часто виконують соціальні функції, які не завжди є прибутковими, але мають важливе значення для суспільства. Це може призводити до непорозумінь між економічними і соціальними цілями;

- вплив змін урядової політики: зміни в політиці чи урядовому керівництві можуть призвести до різких змін в управлінні державними підприємствами, що впливає на стратегії, фінанси та персонал.

Ці фактори можуть ускладнювати ефективність управління державними підприємствами, створюючи додаткові аспекти, які слід враховувати в рамках агентських відносин.

Складність функціональної ролі держави, особливості структури капіталу підприємств державної власності та управління ними можуть призвести до наступних ризиків:

- політичні втручання: державні підприємства часто піддаються політичному впливу. Це може призвести до непродуктивних рішень, які базуються на політичних мотиваціях, а не на економічних або фінансових розрахунках. Такі втручання можуть порушити стратегічні плани та ефективність управління;

- недостатня конкурентоспроможність: унаслідок недостатньої ефективності та недофінансування, підприємства державної форми власності можуть стати менш конкурентоспроможними порівняно з приватними або іншими формами підприємств, що призводить до обмеження їхньої успішності на ринку;

- недостатня ефективність управління: Складність системи управління державними підприємствами може створювати труднощі в прийнятті рішень, плануванні та реалізації стратегій, що може призвести до менш ефективної діяльності цих підприємств;

- низька фінансова стійкість: у разі недостатнього фінансування або непродуктивного використання коштів державних підприємств, вони можуть зазнавати фінансових труднощів, що загрожує їхньому становищу на ринку та фінансовій стабільності.

Ці ризики вимагають уваги та дбайливого управління, щоб зменшити негативний вплив на діяльність підприємств державної форми власності.

Ці позначені проблеми можуть впливати на діяльність державних підприємств наступним чином:

- використання для інших цілей: іноді державні підприємства можуть бути використані для досягнення політичних, геополітичних або інших стратегічних цілей, не пов'язаних безпосередньо з економічним чи соціальним розвитком. Це може призвести до втрати фокусу на розвиток підприємств, їхню ефективність та конкурентоспроможність;

- неякісне управління: якщо управління підприємствами державної власності здійснюється непрофесійно або з недостатньою компетентністю на відповідних рівнях, це може призвести до неефективного ведення бізнесу, низької прибутковості та небажаних економічних наслідків.

Ці проблеми можуть суттєво вплинути на діяльність державних підприємств, підірвати їхню ефективність та виконання стратегічних завдань, а також призвести до втрати довіри від споживачів та інвесторів.

Вплив уряду на процес регулювання може мати значний ефект на діяльність державних підприємств. Лобювання інтересів державних підприємств може призвести до спрощення чи ускладнення законодавства, що впливає на їх функціонування, оподаткування, конкуренцію тощо. Ефективність управління державними підприємствами залежить від кількості та якості укладених агентських контрактів, рівня транспарентності управління та контролю за діяльністю агентів. Чим більше рівнів управління та складність контрактів, тим більше може бути проблем з координацією та виконанням стратегічних завдань. Транспарентність управління є важливою для відкритості та прозорості в прийнятті рішень, а контроль за діяльністю агентів допомагає уникнути можливих конфліктів інтересів та забезпечує виконання завдань згідно з визначеними критеріями.

Фінансова політика в секторі підприємств з державною участю має на меті забезпечити оптимальний баланс між досягненням економічних та соціальних цілей для суспільства. Це означає, що держава повинна виконувати роль акціонера чи власника підприємств таким чином, щоб забезпечити ефективне функціонування цих підприємств. Фінансова політика повинна бути спрямована на створення механізмів управління, які б дозволили підприємствам здійснювати оптимальні рішення, враховуючи економічні вимоги і соціальні потреби суспільства. Це може включати розробку ефективної системи контролю, механізмів стимулювання ефективності та спрощення управлінських процесів, що сприятимуть досягненню поставлених цілей і забезпечать економічний і соціальний розвиток.

Завдання фінансової політики стосуються ключових аспектів управління підприємствами з державною участю. Ось як кожне з них впливає на функціонування таких підприємств:

- визначення пріоритетних цілей розвитку підприємств з державною участю: це важливо для створення стратегії, яка відповідає соціальним та економічним потребам країни. Пріоритети можуть включати розвиток ключових галузей, підтримку інновацій, створення робочих місць тощо;

- оцінка фінансових потоків підприємств з державною участю та їх місця у фінансовій системі: це дозволяє зрозуміти, як функціонують ці підприємства у контексті економіки країни, виявити їх вплив на бюджет та фінансову стабільність;

- визначення частки підприємств з державною участю у фінансовому та нефінансовому секторах економіки: це допомагає у забезпеченні балансу між ролями державних підприємств у різних секторах економіки.

Вибір обґрунтованої моделі управління підприємствами з державною участю: Це важливо для забезпечення оптимального використання ресурсів та ефективного управління, яке би забезпечило якісне функціонування підприємств із збалансованим підходом до витрат та доходів.

Завдання фінансової політики щодо підприємств з державною участю відображають важливі аспекти управління такими організаціями:

- обґрунтований економічно доцільний вибір напрямів державних інвестицій через підприємства з державною участю: це визначення стратегічних секторів та проектів, у які потрібно інвестувати через державну участь, для сприяння розвитку та досягнення економічних цілей;

- оцінка майна підприємств з державною участю та його можливий продаж за обґрунтованими цінами: це важливо для оптимізації управління державними активами та майном через оцінку їх ринкової вартості;

- відбір підприємств з державною участю для можливої приватизації та вибір оптимальних методів та підходів до продажу: це включає аналіз ефективності підприємств із державною участю та можливостей їх

приватизації, а також вибір оптимальних стратегій продажу для максимізації вигоди для держави.

Забезпечення оптимально допустимого обсягу видатків та втрат з державного бюджету для підтримки підприємств з державною участю: Це включає раціональне використання бюджетних ресурсів для фінансування та підтримки діяльності підприємств, що перебувають у державній власності.

Оцінка ризиків та розробка заходів для їх мінімізації в процесі функціонування підприємств з державною участю: це важливий етап управління, оскільки дозволяє ідентифікувати потенційні небезпеки та ризики для цих підприємств і приймати заходи для їх зменшення чи уникнення.

Кращий міжнародний досвід підтверджує, що ефективне управління вказаними завданнями дозволяє урядам:

забезпечувати стратегічний розвиток економіки: через контроль, підтримку та розвиток підприємств з державною участю, держава може стимулювати ключові галузі та напрямки для стійкого економічного зростання;

здійснювати безпосередній контроль суб'єктів господарського сектору: Уряд може впливати на стратегічні рішення та дії суб'єктів господарювання через свою участь у діловому житті країни;

забезпечувати суттєвий вплив на приватний сектор економіки: Дії держави у секторі державних підприємств можуть мати значний вплив на приватний сектор, включаючи формування ринкових умов та стимулювання конкуренції.

Правильно визначено, що оцінка ризиків та потенційних фінансових втрат від діяльності державних підприємств є складною та менш вивченою сферою. Це пов'язано з тим, що такі підприємства можуть створювати ризики не лише через прямі витрати або інвестиції, а й через непрямий вплив на фінансову систему загалом. Наприклад, вони можуть мати нестабільний фінансовий стан або бути втягнуті у складні судові справи, що впливає на їхню фінансову діяльність та рейтинги. Крім того, їхні дії часто мають вплив на

ринок та інші суб'єкти економіки, що також може мати негативні фінансові наслідки. Це означає, що необхідно проводити більш глибокі аналізи та оцінки ризиків, пов'язаних з діяльністю державних підприємств. Це включає в себе аналіз не тільки прямих витрат та інвестицій, але й побічних та непрямих наслідків їхньої діяльності для фінансової системи в цілому. Такий підхід дозволить краще розуміти та управляти фінансовими ризиками, пов'язаними з цим сектором.

Висновки до розділу 3

1. Фінансовий менеджмент у контексті воєнного стану відіграє критичну роль у забезпеченні стійкості та виживання підприємств та економіки загалом. Основні аспекти, які стають важливими в таких умовах: адаптація стратегій - у воєнний час цілі і стратегії підприємства можуть радикально змінитися. Фінансовий менеджмент потребує прискореного аналізу та адаптації стратегій для відповіді на зміни у геополітичному та економічному середовищі. Ризики в умовах воєнного стану можуть зростати, оскільки торгівля, логістика та ринки можуть бути порушені. Управління ризиками стає ключовим для зменшення можливих втрат. Важливо мати резерви та фінансову стійкість для подолання економічних труднощів у період воєнних дій. Ефективне управління грошовими потоками та ресурсами стає критичним. Фінансовий менеджмент в умовах війни передбачає здатність швидко мобілізувати ресурси, включаючи фінанси, для забезпечення безпеки, виробництва та виживання. Умови війни можуть вимагати швидкого прийняття стратегічних фінансових рішень, таких як перерозподіл бюджету, інвестиції в безпеку та пошук альтернативних джерел доходів. У цих надзвичайних обставинах фінансовий менеджмент вимагає не лише зміни підходів, але й швидкості реакції, гнучкості та ефективності в управлінні фінансами для забезпечення стабільності та виживання підприємств.

2. Ідентифікація фінансових викликів і ризиків є ключовим етапом для підприємства, оскільки це допомагає підготуватися до змін у ринкових умовах та ефективно керувати фінансами. Оцінка ефективності фінансових систем та процесів власного підприємства допомагає виявити слабкі місця, які можуть стати джерелом ризиків або викликів. Аналіз ринкових тенденцій, економічної кон'юнктури, змін в законодавстві та політиці допомагає ідентифікувати зовнішні фактори, які можуть вплинути на фінансове становище підприємства. Ідентифікація конкретних ризиків, таких як валютні ризики, ризики ліквідності, кредитні ризики тощо, дозволяє планувати стратегії з їх управління та мінімізації. Розробка різних сценаріїв для вирішення фінансових викликів допомагає у підготовці до можливих негативних ситуацій і розробці плану дій. Постійний моніторинг фінансової ситуації та гнучка реакція на зміни дозволяють швидко адаптуватися до нових реалій ринку. Ідентифікація цих фінансових викликів та ризиків є важливою складовою стратегії управління, оскільки дозволяє підприємствам бути готовими до змін та планувати свою діяльність з урахуванням можливих негативних впливів на фінанси.

3. Оцінка фінансового стану підприємства через ключові показники та детальний аналіз різних аспектів фінансів є важливою частиною фінансового менеджменту: оцінка активів та їх вартості, аналіз ресурсів, власності та капіталу підприємства для визначення загальної фінансової бази; аналіз капіталу та боргових зобов'язань для визначення здатності підприємства витримати фінансові труднощі; оцінка здатності підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання, включаючи платежі за кредитами та поставками; аналіз здатності перетворити активи на готівку та короткострокові зобов'язання для визначення рівня готівкових ресурсів; оцінка ефективності використання ресурсів та здатності підприємства генерувати прибуток; аналіз оборотності активів та капіталу для визначення ефективності управління активами. Експрес-аналіз за ключовими показниками дозволяє швидко отримати загальне уявлення про фінансовий стан підприємства, тоді як більш

детальний підхід до окремих груп показників дозволяє отримати глибокий розуміння різних аспектів фінансів, що важливо для розробки стратегій та прийняття рішень в фінансовому менеджменті.

4. Вчасна реакція на фінансові загрози є важливою для збереження кредитоспроможності та стабільності підприємства. Фінансовий менеджмент має забезпечити не лише опрацювання можливостей для залучення фінансових ресурсів, але й їх ефективне використання. Ось деякі ключові аспекти цього процесу: ретельний аналіз фінансових потреб підприємства для визначення обсягу та цілей залучення фінансових ресурсів; ідентифікація різних джерел фінансування, включаючи державну підтримку, банківські кредити, інвестиційні програми, міжнародні кредиторські структури тощо; ефективне розподілення залучених фінансових ресурсів на ключові напрямки діяльності підприємства з метою забезпечення максимальної ефективності використання; розробка стратегій та планів використання фінансових ресурсів, а також систематичний контроль за їх реалізацією для досягнення поставлених фінансових цілей; гнучкість у відповіді на зміни в ринкових умовах та управління фінансами підприємства, що дозволяє швидко адаптуватися до нових обставин. Цільове та ефективне використання фінансових ресурсів, які залучаються підприємством, є важливим завданням фінансового менеджменту для забезпечення стабільності та розвитку підприємства в умовах викликів та можливих загроз.

5. Збалансована робота системи управління підприємством є ключовим елементом для стабілізації та подальшого розвитку, особливо в сучасних умовах господарювання. Для досягнення цієї мети можна врахувати деякі стратегії та підходи: розробка стратегій, які відповідають сучасним умовам, з урахуванням фінансових пріоритетів та потенційних можливостей розвитку підприємства; використання збалансованої системи показників Balanced Scorecard або аналогічних систем для вимірювання результатів в усіх аспектах діяльності підприємства (фінансових, клієнтських, процесів внутрішньої діяльності, розвитку); ретельне планування бюджетів та фінансових ресурсів

для забезпечення ефективного використання коштів та досягнення стратегічних цілей; систематичний аналіз та управління ризиками з урахуванням змін в економічному середовищі та фінансових ринках; створення гнучких структур та підходів, які сприяють інноваціям та швидкій адаптації до змін; континуальне вдосконалення системи управління через аналіз результатів, впровадження кращих практик та постійну оптимізацію процесів. Збалансоване управління підприємством на основі фінансових пріоритетів та сучасних умов господарювання є ключовим чинником для стабілізації, успішного функціонування та подальшого розвитку організації.

6. Специфічні риси підприємств з державною участю впливають на формування державної фінансової політики. Компанії, що перебувають під державним контролем, мають економічні та соціальні цілі, і їхня діяльність повинна забезпечувати баланс між економічним зростанням та соціальною стабільністю.

7. Державні підприємства часто використовуються для здійснення державних інвестицій, їхня діяльність суттєво впливає на формування доходів та видатків державного бюджету. Крім того, вони мають значний вплив на попит, пропозицію грошових ресурсів та ціну ресурсів на фінансових ринках. Однак, разом із цим, функціонування підприємств з державною участю також створює значні ризики фінансових втрат. Ці ризики можуть виникати внаслідок конфліктів між державою, яка є власником, гарантом та регулятором цих підприємств, і впливати на їхню фінансову стабільність та загальний фінансовий стан країни.

ВИСНОВКИ

1. Підприємства державної форми власності часто стають ключовими учасниками фінансової політики країни. Вони відіграють важливу роль у забезпеченні інвестиційного розвитку, оскільки часто вони є об'єктами державних інвестиційних програм. Це може означати, що держава інвестує у розвиток та модернізацію таких підприємств для підтримки економічного зростання та досягнення стратегічних цілей. Інвестиції в такі підприємства можуть сприяти розвитку нових технологій, покращенню інфраструктури чи розвитку ключових галузей економіки. Таким чином, ці підприємства виступають не лише як економічні агенти, але й інструменти для здійснення стратегічних цілей державної інвестиційної політики.

2. Підприємства державної форми власності можуть мати певні переваги у порівнянні з приватними підприємствами під час інвестиційних процесів. Перевагами є: фінансова підтримка від держави - ці підприємства можуть отримувати фінансову підтримку з державного бюджету або інших державних джерел, що забезпечує високу концентрацію коштів для інвестування; урядова підтримка - підприємства з державною участю можуть мати підтримку та лобювання зі сторони урядових структур при розробці та реалізації інвестиційних проєктів; позитивний імідж - ці підприємства можуть мати позитивний імідж у зв'язку з державною підтримкою, що може сприяти взаємовигідним відносинам з іноземними партнерами; досвід інвестування - вони можуть мати значний досвід у відповідних сферах, що дозволяє їм ефективніше управляти інвестиціями та розвивати певні галузі економіки; орієнтація на розвиток держави - ці підприємства часто орієнтовані на досягнення стратегічних цілей держави, що дозволяє їм активно сприяти соціально-економічному розвитку. Однак, варто зауважити, що власність держави може мати як позитивний, так і від'ємний вплив на функціонування підприємств, і вона також може стати об'єктом політичного втручання.

3. Інвестиції в державні корпорації часто розглядаються як пріоритетний напрямок витрат з державного бюджету. Фінансування таких проєктів з бюджету на етапах їх інвестування може сприяти подальшим надходженням, якщо інвестиції ефективно використовуються. Ефективність цих інвестицій є ключовою. Якщо державні підприємства не забезпечують або не досягають очікуваних результатів у своїй діяльності, це може призвести до марно витрачених коштів та неефективного використання державних ресурсів. Отже, державні органи влади повинні приділяти значну увагу контролю та регулюванню діяльності державних підприємств, а також розробці ефективних механізмів моніторингу результативності інвестицій для забезпечення оптимального використання бюджетних коштів.

4. Діяльність підприємств державної форми власності може стати суттєвим джерелом надходжень до державних бюджетів через фінансові потоки, що генеруються внаслідок їх ефективної діяльності. Відповідно до управління урядом під час фінансових криз, втручання держави може посилити роль таких підприємств у фінансовій системі. Під час кризи уряд часто активно втручається у фінансову систему для підтримки економіки. Це може включати фінансову підтримку державних підприємств через вкладання додаткових коштів, гарантії, чи податкові пільги для забезпечення стабільності та збереження їх функціонування під час кризи. Такі дії можуть сприяти збереженню потоку доходів в державний бюджет через податки та інші збори, які сплачуються цими підприємствами. Однак, важливо контролювати це втручання, оскільки неефективне або неконтрольоване фінансування може створити ризики для фінансової стабільності та бюджетної ситуації країни.

5. Об'єктом кваліфікаційної роботи є компанія ДП «АНТОНОВ», яка має вражаючу спадщину в авіабудуванні, що охоплює понад сім десятиліть інновацій та досягнень. Розробка понад ста типів літаків та модифікацій, які вийшли у тиражі понад 22 тис. екземплярів, свідчить про значний внесок компанії в авіаційну індустрію. Державний авіабудівний концерн «Антонов»

спеціалізується на координації робіт учасників концерну щодо кількох моделей літаків, включаючи АН-70, АН-148, АН-124-100, АН-140, АН-74, АН-3, АН-38 і АН-32. Його завдання також включають підтримку після продажу для літаків цих моделей.

6. ДП «Антонов» підпорядковано Міністерству економічного розвитку торгівлі України. Вищими виконавчими органами влади є: президент - генеральний конструктор - ця посада відповідає за поточне керівництво підприємством, організацію його діяльності та виконання завдань, передбачених законодавством і статутом підприємства; перший віцепрезидент - генеральний директор - ця посада представляє інтереси підприємства у вітчизняних та іноземних фірмах та організаціях. Зазначені особи відповідають за управління майном, укладання угод, здійснення контролю над персоналом та видання необхідних розпоряджень. Вони призначаються на посаду та підзвітні Міністерству економічного розвитку і торгівлі України. Ці посади відіграють ключову роль у керівництві та управлінні підприємством, забезпечуючи його нормальну роботу та розвиток.

7. Протягом 2019-2021 років вартість активів ДП «Антонов» зросла на 7412875 тис. грн., або на 116,20%, передусім у абсолютному вимірі за рахунок запасів – на 4403962 тис. грн., або на 118,30%. У відносному – за рахунок коштів та еквівалентів (на 266,61%). Основною статтею активів є оборотні активи, частка яких перевищує 58%, у т.ч. за рахунок запасів, питома вага яких зменшилася із 36,80% до 32,34%.

8. Пасиви ДП «Антонов» протягом 2019-2021 років зросли передусім у абсолютному та відносному вимірах – відповідно на 6,7 млрд. грн., або у 213 разів за рахунок нерозподіленого прибутку. Підприємство є фінансово стійким, оскільки питома частка власного капіталу перевищує 50% і зросла з 60,75% до 65,57%.

9. Робочий капітал ДП «Антонов» протягом 2019-2021 років збільшився на 1,7 млрд. грн., або на 66,58%. Протягом 2019-2021 років коефіцієнт абсолютної ліквідності відповідав нормативам і збільшився із 0,47 до 0,53.

Проте значення коефіцієнту проміжної ліквідності скоротилися з 1,12 до 0,92, що є небажаним. Коефіцієнт загальної ліквідності відповідає встановленим нормативам (тобто перевищує 2,0), хоча і скоротився із 3,04 до 2,05, або на 0,99. Загальний висновок: стан ліквідності є задовільним.

10. При цьому важливо зауважити, що значна частка зобов'язань формується за рахунок емісії облігацій: облігації Серії А, які використовуються для погашення заборгованості перед банками. Серія Б облігацій використовувалася для фінансування добудови літаків. Оскільки вони не були включені до лістингу, це може означати, що вони не були доступні для торгівлі на фондовій біржі.

11. Фінансову конкурентоспроможність ДП «Антонов» характеризують показники стійкості економічного зростання, ділової активності, наявності додатних грошових потоків. Динаміка активів і власного капіталу описується поліноміальним трендом і свідчить про стійке зростання вартості активів. Попри скорочення валового прибутку розмір чистого прибутку збільшився. У 2020 році мав місце додатний грошовий потік від операційної діяльності, у 2021 – від'ємний. Інвестиційна діяльність призводить до відтоку коштів, в основному через придбання необоротних активів. Фінансова діяльність призводить до відтоку коштів через витрачання на: погашення позик, сплату відсотків, заборгованості з фінансової оренди, інших платежів. Протягом аналізованого періоду часу чистий рух коштів змінився з додатного на від'ємний.

12. Фінансовий менеджмент у контексті воєнного стану відіграє критичну роль у забезпеченні стійкості та виживання підприємств та економіки загалом. Основні аспекти, які стають важливими в таких умовах: адаптація стратегій - у воєнний час цілі і стратегії підприємства можуть радикально змінитися. Фінансовий менеджмент потребує прискореного аналізу та адаптації стратегій для відповіді на зміни у геополітичному та економічному середовищі. Ризики в умовах воєнного стану можуть зростати, оскільки торгівля, логістика та ринки можуть бути порушені. Управління

ризиками стає ключовим для зменшення можливих втрат. Важливо мати резерви та фінансову стійкість для подолання економічних труднощів у період воєнних дій. Ефективне управління грошовими потоками та ресурсами стає критичним. Фінансовий менеджмент в умовах війни передбачає здатність швидко мобілізувати ресурси, включаючи фінанси, для забезпечення безпеки, виробництва та виживання. Умови війни можуть вимагати швидкого прийняття стратегічних фінансових рішень, таких як перерозподіл бюджету, інвестиції в безпеку та пошук альтернативних джерел доходів. У цих надзвичайних обставинах фінансовий менеджмент вимагає не лише зміни підходів, але й швидкості реакції, гнучкості та ефективності в управлінні фінансами для забезпечення стабільності та виживання підприємств.

13. Ідентифікація фінансових викликів і ризиків є ключовим етапом для підприємства, оскільки це допомагає підготуватися до змін у ринкових умовах та ефективно керувати фінансами. Оцінка ефективності фінансових систем та процесів власного підприємства допомагає виявити слабкі місця, які можуть стати джерелом ризиків або викликів. Аналіз ринкових тенденцій, економічної кон'юнктури, змін в законодавстві та політиці допомагає ідентифікувати зовнішні фактори, які можуть вплинути на фінансове становище підприємства. Ідентифікація конкретних ризиків, таких як валютні ризики, ризики ліквідності, кредитні ризики тощо, дозволяє планувати стратегії з їх управління та мінімізації. Розробка різних сценаріїв для вирішення фінансових викликів допомагає у підготовці до можливих негативних ситуацій і розробці плану дій. Постійний моніторинг фінансової ситуації та гнучка реакція на зміни дозволяють швидко адаптуватися до нових реалій ринку. Ідентифікація цих фінансових викликів та ризиків є важливою складовою стратегії управління, оскільки дозволяє підприємствам бути готовими до змін та планувати свою діяльність з урахуванням можливих негативних впливів на фінанси.

14. Оцінка фінансового стану підприємства через ключові показники та детальний аналіз різних аспектів фінансів є важливою частиною фінансового

менеджменту: оцінка активів та їх вартості, аналіз ресурсів, власності та капіталу підприємства для визначення загальної фінансової бази; аналіз капіталу та боргових зобов'язань для визначення здатності підприємства витримати фінансові труднощі; оцінка здатності підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання, включаючи платежі за кредитами та поставками; аналіз здатності перетворити активи на готівку та короткострокові зобов'язання для визначення рівня готівкових ресурсів; оцінка ефективності використання ресурсів та здатності підприємства генерувати прибуток; аналіз оборотності активів та капіталу для визначення ефективності управління активами. Експрес-аналіз за ключовими показниками дозволяє швидко отримати загальне уявлення про фінансовий стан підприємства, тоді як більш детальний підхід до окремих груп показників дозволяє отримати глибокий розуміння різних аспектів фінансів, що важливо для розробки стратегій та прийняття рішень в фінансовому менеджменті.

15. Вчасна реакція на фінансові загрози є важливою для збереження кредитоспроможності та стабільності підприємства. Фінансовий менеджмент має забезпечити не лише опрацювання можливостей для залучення фінансових ресурсів, але й їх ефективне використання. Ось деякі ключові аспекти цього процесу: ретельний аналіз фінансових потреб підприємства для визначення обсягу та цілей залучення фінансових ресурсів; ідентифікація різних джерел фінансування, включаючи державну підтримку, банківські кредити, інвестиційні програми, міжнародні кредиторські структури тощо; ефективне розподілення залучених фінансових ресурсів на ключові напрямки діяльності підприємства з метою забезпечення максимальної ефективності використання; розробка стратегій та планів використання фінансових ресурсів, а також систематичний контроль за їх реалізацією для досягнення поставлених фінансових цілей; гнучкість у відповіді на зміни в ринкових умовах та управління фінансами підприємства, що дозволяє швидко адаптуватися до нових обставин. Цільове та ефективне використання фінансових ресурсів, які залучаються підприємством, є важливим завданням

фінансового менеджменту для забезпечення стабільності та розвитку підприємства в умовах викликів та можливих загроз.

16. Збалансована робота системи управління підприємством є ключовим елементом для стабілізації та подальшого розвитку, особливо в сучасних умовах господарювання. Для досягнення цієї мети можна врахувати деякі стратегії та підходи: розробка стратегій, які відповідають сучасним умовам, з урахуванням фінансових пріоритетів та потенційних можливостей розвитку підприємства; використання збалансованої системи показників *Balanced Scorecard* або аналогічних систем для вимірювання результатів в усіх аспектах діяльності підприємства (фінансових, клієнтських, процесів внутрішньої діяльності, розвитку); ретельне планування бюджетів та фінансових ресурсів для забезпечення ефективного використання коштів та досягнення стратегічних цілей; систематичний аналіз та управління ризиками з урахуванням змін в економічному середовищі та фінансових ринках; створення гнучких структур та підходів, які сприяють інноваціям та швидкій адаптації до змін; континуальне вдосконалення системи управління через аналіз результатів, впровадження кращих практик та постійну оптимізацію процесів. Збалансоване управління підприємством на основі фінансових пріоритетів та сучасних умов господарювання є ключовим чинником для стабілізації, успішного функціонування та подальшого розвитку організації.

17. Специфічні риси підприємств з державною участю впливають на формування державної фінансової політики. Компанії, що перебувають під державним контролем, мають економічні та соціальні цілі, і їхня діяльність повинна забезпечувати баланс між економічним зростанням та соціальною стабільністю.

18. Державні підприємства часто використовуються для здійснення державних інвестицій, їхня діяльність суттєво впливає на формування доходів та видатків державного бюджету. Крім того, вони мають значний вплив на попит, пропозицію грошових ресурсів та ціну ресурсів на фінансових ринках. Однак, разом із цим, функціонування підприємств з державною участю також

створює значні ризики фінансових втрат. Ці ризики можуть виникати внаслідок конфліктів між державою, яка є власником, гарантом та регулятором цих підприємств, і впливати на їхню фінансову стабільність та загальний фінансовий стан країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко Г. С. Удосконалення правового статусу, завдань державної аудиторської служби України: необхідність чи політична доцільність. *Наше право*. 2019. № 4. С. 143-151.
2. Безверхий К. Дивіденди державних підприємств: обліково-звітний аспект. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2013. № 7. С. 13-22.
3. Борець Л. В., Руда В. О. Сучасний стан та перспективи правового регулювання цифрової трансформації діяльності Державної аудиторської служби України. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2021. № 2. С. 160-172.
4. Брадул О. М. Класифікація та принципи побудови системи державного фінансового аудиту в Україні. *Вчені записки університету «КРОК». Серія : Економіка*. 2019. Вип. 3. С. 56-61.
5. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/ed20150920#Text>
6. Височан О. О., Литвиненко Н. О. Аудит ефективності як засіб підтвердження результативності, економності та продуктивності використання бюджетних коштів у державному секторі економіки України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 25(1). С. 44-48.
7. Вовк В. Я. Теоретико-методичні засади фінансового оздоровлення банків із використанням інструментів реструктуризації та реорганізації. *Фінансові дослідження*. 2019. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/find_2019_2_10
8. Бюджетний кодекс України: с України; Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/ed20150920#Text>

9. Гайдаржийська О. М., Щепіна Т. Г., Отрошко В. П. Особливості фінансової реструктуризації комерційних банків в Україні. *Молодий вчений*. 2018. № 12(1). С. 259-263.

10. Головач Т. А. Про питання надання аудиторських послуг із зовнішньої оцінки корупційних ризиків у діяльності підприємств і акціонерних товариств державної форми власності: підготовка та планування. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 6. С. 14-18.

11. Головач Т. А. Про питання надання аудиторських послуг із зовнішньої оцінки корупційних ризиків у діяльності підприємств і акціонерних товариств державної форми власності: підготовка та планування. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 6. С. 14-18.

12. Голосенін І. О. Побудова фінансової моделі для прийняття рішень про реструктуризацію проблемного кредиту. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2017. Вип. 27(3). С. 14-19.

13. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 21.03.2023)

14. Грицишен Д. О., Свірко С. В., Яремчук І. М. Попередній аудит як запорука ефективного управління публічними коштами та іншим майном, що перебуває у державній власності. *Економіка, управління та адміністрування*. 2020. № 2. С. 42-55.

15. Грищенко Т., Івахненко І. Податкове стимулювання пропозиції цінних паперів на фондовому ринку. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2013. Вип. 8. С. 32-35.

16. Гудзь Т. П. Реструктуризація як метод управління фінансовою рівновагою підприємства. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки*. 2018. № 3. С. 102-108.

17. Гуменний А. А. Ефективність механізму реалізації податкового потенціалу ринку цінних паперів та напрями її підвищення. *Бізнес Інформ*. 2015. № 10. С. 359-366.

18. Данилюк М. М. Методичний підхід до вибору схем реструктуризації у системі управління фінансовими борговими зобов'язаннями. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 3(1). С. 12-15.

19. Данилюк М. М. Модернізація науково-методичного інструментарію управління ризиками у процесі реструктуризації фінансових боргових зобов'язань. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 1. С. 4-7.

20. Державна фіскальна служба України. Реєстр великих платників податків. Повний перелік великих платників податків України на 2023 рік. URL: <https://opendatabot.ua/open/large-tax-payers> (дата звернення 24.03.2023)

21. Державний бюджет. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/state-budget>

22. Державні аудитори підготували революційні законопроекти на припинення корупційних схем. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 12. С.38-39.

23. Дмитренко В. І. Імплементация міжнародного досвіду державного аудиту для забезпечення економічної безпеки України. *Агросвіт*. 2020. № 10. С. 65-70.

24. Дмитренко Г. В. Державний фінансовий аудит як складова фінансово-господарської діяльності в системі державного управління на прикладі державного підприємства «Центр державного земельного кадастру». *Економіка та держава*. 2010. № 7. С. 86-88.

25. Духновська Л., Редзюк Т. Податковий облік цінних паперів і деривативів. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2013. № 6. С. 40-46.

26. Зdirko Н. Г. Стандартизація державного аудиту публічних закупівель в Україні через запровадження аудиту відповідності. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. № 4. С. 156-174.

27. Зdirko Н. Г., Остапчук С. М. Критерій ефективності в аналізі та державному аудиті публічних закупівель. *Облік і фінанси*. 2020. № 1. С. 146-157.

28. Зюман С., Яковлєва Т. Методичні підходи проведення внутрішнього аудиту в державному секторі. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Військові та технічні науки.* 2021. № 4. С. 36-51.

29. Кальченко В. В. Аналіз існуючої методики проведення аудиту безпеки комп'ютерних систем в державних органах. *Системи управління, навігації та зв'язку.* 2019. Вип. 3. С. 110-114.

30. Кількість зареєстрованих юридичних осіб за організаційно-правовими формами господарювання. К.: Державна служба статистики, 2023. URL:

https://www.ukrstat.gov.ua/edrpoу/ukr/EDRPU_2022/ks_opfg/ks_opfg_1022_ue.xls (дата звернення 20.03.2023)

31. Кміть В. М., Ступак Т. Ю. Проблеми проведення фінансового аудиту державних підприємств в Україні. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії.* 2017. Вип. 6(2). С. 67-70.

32. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України № 2597-VIII від 18.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19/ed20181018#n9>

33. Косова Т. Д., Сухарев П.М., Ващенко Л.О., Гречина І.В., Деєва Н.Е. Організація і методика економічного аналізу: навч. посібник (за заг. ред проф. Т.Д. Косової). К.: Центр учбової літератури, 2012. 528с.

34. Крахмальова Н. А., Пузирьова П. В. Фінансова реструктуризація підприємств як фактор зміцнення їх фінансового потенціалу. *Формування ринкових відносин в Україні.* 2020. № 2. С. 51-58.

35. Крестьянникова О. О., Перепетайло Ю. В. Особливості реалізації стимулюючої функції податків на прикладі оподаткування суб'єктів малого підприємництва. *Право і суспільство.* 2011. № 1. С. 171-176.

36. Лазаренко В. В. Доведення до банкрутства окремих суб'єктів господарської діяльності: поняття та правове регулювання. *Держава і право. Юридичні і політичні науки.* 2021. Вип. 89. С. 115-123.

37. Лейфура М. В. Вплив тіньової економіки на інноваційно-інвестиційний розвиток підприємництва. *Інноваційна економіка*. 2014. № 4. С. 86-93.

38. Лейфура М. В. Система оподаткування як фактор тінізації підприємницької діяльності в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2014. Вип. 7(5). С. 40-44.

39. Ловінська Л. Г., Мамишев А. В. Завдання державних підприємств та їх вплив на облікову і звітну інформацію. *Фінанси України*. 2021. № 9. С. 99-116.

40. Любенко А. М. Особливості здійснення фінансового аудиту діяльності підприємств державного сектору економіки на засадах стандартизації. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2015. Вип. 2. С. 82-86.

41. Малій О. Г., Ріяка Т. Ю. Прогнозування фінансового стану підприємства та діагностика банкрутства. *Креативний простір*. 2023. № 11. С. 55-57.

42. Мамедов С. Г. Методичні засади здійснення реструктуризації у фінансовій діяльності банку. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2018_11_83

43. Мартинов А. А., Мартинова Л. В., Сташевська І. В. Нормативно-правове регулювання процедури банкрутства в Україні: сучасний стан та напрями вдосконалення. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 4. С. 18-23.

44. Мельник В. Моделі та методи фінансового менеджменту державних підприємств. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології». 1-3 бер. 2023. К.: НАУ, 2023. С. 123-124.

45. Набатова Ю. О., Гурська Н. В. Оцінка фінансової діяльності підприємства: розробка заходів щодо покращення стану та запобігання можливості банкрутства. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія : Економічні науки*. 2021. № 12(3). С. 53-59.

46. Назарова Г. Б. Основні принципи організації та методики аудиту підприємств, які продовжують строки оренди державного майна (цілісних майнових комплексів). *Економічний простір*. 2013. № 78. С. 242-250.

47. Нусінов В. Я., Буркова Л. А. Оцінювання ймовірності настання банкрутства підприємств з урахуванням горизонту прогнозування. *Агросвіт*. 2021. № 7-8. С. 18-25.

48. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

49. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14?find=1&text=%D0%BE%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%BB%D1%8E%D0%B4#w1_5 (дата звернення 22.03.2023)

50. Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 № 1414-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-19#Text> (дата звернення 27.05 .2023)

51. Проект Закону про внесення змін до статті 18 «Прикінцеві положення» Закону України «Про управління об'єктами державної власності» щодо заборони перетворення державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» на час воєнного стану. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/40589> (дата звернення 27.05 .2023)

52. Птащенко Л. О., Онісенко К. В. Фінансові аспекти реструктуризації та модернізації комунального господарства в Україні. *Економіка і регіон*. 2017. № 6. С. 35-42.

53. Сагайдак Р. А. Державний фінансовий аудит в системі контролю діяльності підприємств. *Облік і фінанси*. 2012. № 1. С. 94-97.

54. Селищев С. В. Організація аудиту безперервності діяльності державних підприємств. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2017. № 1-2. С. 35-39.

55. Сердюк О. С. Державно-приватний консорціум як організаційно-економічний механізм ліквідації вугледобувних підприємств. *Економіка промисловості*. 2015. № 2. С. 88-96.

56. Сердюк О. С. Оцінка ефективності інвестиційних проектів з ліквідації вугледобувних підприємств, реалізованих на основі державно-приватного консорціуму. *Економіка промисловості*. 2016. № 1. С. 83-92.

57. Слущкий Є. В. Аудит оцінки основних засобів на різних етапах їх життєвого циклу на прикладі підприємств, віднесених до управління державного концерну «Укроборонпром». *Проблеми системного підходу в економіці*. 2017. Вип. 5. С. 232-237.

58. Ткач О. Л. Забезпечення ефективності проведення державного аудиту (на прикладі підприємств водного господарства). *Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво*. 2019. № 4. С. 189-195.

59. Чумак О. В. Збалансованість показників економічної діяльності державних підприємств у нефінансовій звітності. *Економічний простір*. 2019. № 146. С. 137-148.

60. Шкуропат О. Г., Петруха С. В., Мельников О. В. Перспективи державних підприємств в умовах модернізації системи управління державною власністю (на прикладі підприємств, віднесених до сфери управління Державної аудиторської служби України). *Економічний вісник. Серія : Фінанси, облік, оподаткування*. 2021. Вип. 8. С. 144-155.

61. Шубіна С. В., Малахов В. А., Медведєва А. Т. Теоретико-методичні підходи до аналізу витрат, доходів і фінансових результатів на основі звітності державного підприємства «Харківський механічний завод». *Вісник Університету банківської справи*. 2018. № 3. С. 122–129.

62. Ярошевська О.В., Мельник В. В., Руснак Д. М. Формування, консолідація, аналіз та аудит фінансової звітності державних підприємств. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2023. №2. С. 145-153. (У фаховому виданні)

ДОДАТКИ

Додаток А

Річна фінансова звітність емітента

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	2015 01 01
Підприємство	Державне підприємство "Антонов"	за ЄДРПОУ	14307529
Територія		за КОАТУУ	8038600000
Організаційно-правова форма господарювання	Державне підприємство	за КОПФГ	140
Вид економічної діяльності	Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук	за КВЕД	72.19
Середня кількість працівників	12893		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	03062, м.Київ, вул. Туполева, 1		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)		V	
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2018 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	921217	904319	0
первісна вартість	1001	991618	994306	0
накопичена амортизація	1002	70401	89987	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	110022	62006	0
Основні засоби:	1010	1601612	1466162	0
первісна вартість	1011	4566169	4632801	0
знос	1012	2964557	3166639	0

Інвестиційна нерухомість:	1015	946	925	0
первісна вартість	1016	1208	1208	0
знос	1017	262	283	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	722	970	0
первісна вартість	1021	722	970	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	4372	4368	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	96	69	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	13806	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	17935	33691	0
Усього за розділом I	1095	2656922	2486316	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	2347960	2064681	0
Виробничі запаси	1101	746433	722345	0
Незавершене виробництво	1102	1591382	1333748	0
Готова продукція	1103	5811	4203	0
Товари	1104	4334	4385	0
Поточні біологічні активи	1110	2367	1722	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	91493	59089	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	196872	289665	0
з бюджетом	1135	189668	166898	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	161802	94418	0
з нарахованих доходів	1140	2366	3013	0
із внутрішніх розрахунків	1145	105740	204968	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	59481	172683	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	577247	460978	0
Готівка	1166	721	1192	0
Рахунки в банках	1167	576526	459786	0
Витрати майбутніх періодів	1170	1041	789	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0

резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	148414	156829	0
Усього за розділом II	1195	3722649	3581315	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	6379571	6067631	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1996497	1996497	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	1160190	1156749	0
Додатковий капітал	1410	617575	587642	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	69888	73228	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	31197	31197	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	3875347	3845313	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	11809	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	37973	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	959211	279220	0
Довгострокові забезпечення	1520	29457	33287	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	241650	186580	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0

Усього за розділом II	1595	1280100	499087	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	3166	2083	0
за товари, роботи, послуги	1615	108879	53053	0
за розрахунками з бюджетом	1620	718	5162	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	14598	13970	0
за розрахунками з оплати праці	1630	37117	37285	0
за одержаними авансами	1635	845211	684674	0
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	290	56255	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	82160	88442	0
Доходи майбутніх періодів	1665	26267	40435	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	105718	741872	0
Усього за розділом III	1695	1224124	1723231	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	6379571	6067631	0

Примітки	Сумарна поточна дебіторська заборгованість на кінець періоду становить 896 316 тис.грн.
Керівник	Семенцов Віктор Федорович
Головний бухгалтер	Мельничук Микола Георгійович

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	2015 01 01
Підприємство	Державне підприємство "Антонов"	за ЄДРПОУ	14307529
	(найменування)		

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2018 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3347644	3268638
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2021	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2022	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2018	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3004335)	(2840032)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	343309	428606
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	510021	149368
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(101795)	(97062)
Витрати на збут	2150	(73394)	(117449)
Інші операційні витрати	2180	(562545)	(211978)

Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	115596	151485
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	15955	5053
Інші доходи	2240	43410	4292
Дохід від благодійної допомоги	2241	168	142
Фінансові витрати	2250	(33767)	(70237)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(20949)	(1379)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	120245	89214
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	80950	50168
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	39295	39046
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	7
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	58	779
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	58	786
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	58	786
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	39353	39832

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	1724784	1765296
Витрати на оплату праці	2505	838454	839011
Відрахування на соціальні заходи	2510	309034	308007

Амортизація	2515	235426	267883
Інші операційні витрати	2520	123358	138836
Разом	2550	3231056	3319033
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			

Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Примітки	Прибутки за звітний період склали 39 295 тис.грн. за рахунок основної діяльності.		
Керівник	Семенцов Віктор Федорович		
Головний бухгалтер	Мельничук Микола Георгійович		
			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	2015 01 01
Підприємство	Державне підприємство "Антонов" (найменування)	за ЄДРПОУ	14307529

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2018 рік**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	2538821	2340190
Повернення податків і зборів у тому числі податку на додану вартість	3005 3006	75420 75420	206640 206640
Цільового фінансування	3010	433	504
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	433	504
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	739519	844031
Надходження від повернення авансів	3020	17706	60055
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	14974	2616
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	5706

Надходження від операційної оренди	3040	3198	4499
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	102707	74480
Надходження від страхових премій	3050	0	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	371243	538640
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	(1217267)	(1039319)
Праці	3105	(696252)	(702300)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(335158)	(343375)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(250791)	(450396)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(39181)	(231258)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(78336)	(81229)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(133274)	(137909)
Витрачання на оплату авансів	3135	(656395)	(626341)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(1168)	(625)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(168)	(3750)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(0)	(0)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(0)	(0)
Інші витрачання	3190	(903810)	(635310)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-196988	275945
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій необоротних активів	3200	0	0
Надходження від отриманих: відсотків дивідендів	3215	0	6252
Надходження від деривативів	3220	16476	16
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	0	0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	3211	3818
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій необоротних активів	3255	(0)	(0)
Виплати за деривативами	3260	(77428)	(57243)
Витрачання на надання позик	3270	(0)	(0)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3275	(0)	(0)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(0)	(0)
Інші платежі	3290	(0)	(14814)

Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-57741	-59766
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	0	0
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(0)	(0)
Погашення позик	3350	37973	134282
Сплату дивідендів	3355	(0)	(0)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(579)	(13168)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(0)	(12664)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(0)	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(0)	(0)
Інші платежі	3390	(0)	(6696)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-38552	-166810
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-293281	49369
Залишок коштів на початок року	3405	577247	529743
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	177012	-1865
Залишок коштів на кінець року	3415	460978	577247

Примітки	Залишок коштів відповідає Балансу на кінець року.
Керівник	Семенцов Віктор Федорович
Головний бухгалтер	Мельничук Микола Георгійович

Відрахування до резервного капіталу	4210	0	0	0	3340	-3340	0	0	0
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	0	0	0	0	-5894	0	0	-5894
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	0	0	30061	0	-30061	0	0	0
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	0	0	-60052	0	0	0	0	-60052
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	0	0	0	0	0	0	0	0
Погашення заборгованості з капіталу	4245	0	0	0	0	0	0	0	0
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	0	0	0	0	0	0	0	0
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	0	0	0	0	0	0	0	0
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	0	0	0	0	0	0	0	0
Вилучення частки в капіталі	4275	0	0	0	0	0	0	0	0
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші зміни в капіталі	4290	0	-3441	0	0	0	0	0	-3441
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	0	0	0	0	0	0	0	0
Разом змін у капіталі	4295	0	-3441	-29933	3340	0	0	0	-30034
Залишок на кінець року	4300	1996497	1156749	587642	73228	31197	0	0	3845313

Примітки	Залишок власного капіталу на кінець року відповідає Балансу . Підприємством згідно Постанови КМУ від 21.07.10р. №610, якою передбачено відрахування державними унітарними підприємствами до державного бюджету частини чистого прибутку, у 2018 році сплачено такі відрахування у сумі 5894 тис. грн.
Керівник	Семенцов Віктор Федорович
Головний бухгалтер	Мельничук Микола Георгійович

Додаток Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство **ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ"**

Дата (рік, місяць, число) 2021 01 01

Територія Святошинський район

за ЄДРПОУ 14307529

Організаційно-правова форма господарювання Державне підприємство

за КОАТУУ 8038600000

Вид економічної діяльності Дослідження й експериментальні розробки в галузі інших природничих і технічних наук

за КОПФГ 140

за КВЕД 72.19

Середня кількість працівників 9 408

Адреса, телефон вулиця Академіка Туполева, буд. 1, м. КИЇВ, 03062

4543020

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	41 424	47 970
первісна вартість	1001	212 757	263 835
накопичена амортизація	1002	171 333	215 865
Незавершені капітальні інвестиції	1005	794 308	426 097
Основні засоби	1010	4 947 667	4 924 670
первісна вартість	1011	6 154 127	6 378 537
знос	1012	1 206 460	1 453 867
Інвестиційна нерухомість	1015	135 106	35 767
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	138 708	38 050
Знос інвестиційної нерухомості	1017	3 602	2 283
Довгострокові біологічні активи	1020	2 491	2 720
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	2 491	2 720
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	7 448	462
інші фінансові інвестиції	1035	4	4
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	8	9
Відтрончені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відтрончені аквізиторські витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	6 341	55 914
Усього за розділом I	1095	5 934 797	5 493 613
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	3 708 261	4 460 747
Виробничі запаси	1101	1 624 102	2 493 942
Незавершене виробництво	1102	2 077 987	1 955 832
Готова продукція	1103	5 218	10 199
Товари	1104	954	774
Поточні біологічні активи	1110	8 755	8 450
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 023 252	588 052
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	527 910	740 764
з бюджетом	1135	115 292	21 454
у тому числі з податку на прибуток	1136	19 063	21 358
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	28 111	943
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	36 223	72 866
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	279 733	2 116 234
Готівка	1166	78	3 626
Рахунки в банках	1167	279 407	2 112 538
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	95 866	117 101
Усього за розділом II	1195	5 823 403	8 126 611
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	147 763	172 222
Баланс	1300	11 905 963	13 792 446

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2 060 941	2 060 941
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	352	462
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	214 561	289 588
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	6 042 627	6 692 703
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	8 318 481	9 043 694
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	530 587	363 544
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	323 935	290 393
Довгострокові забезпечення	1520	45 599	46 284
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	900 121	700 221
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1610	123 934	58 079
розрахунками з бюджетом	1615	437 069	829 463
у тому числі з податку на прибуток	1620	255 389	275 847
розрахунками зі страхування	1621	-	-
розрахунками з оплати праці	1625	16 319	18 322
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1630	85 238	105 747
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1635	591 760	1 722 305
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1645	-	-
Поточні забезпечення	1650	-	-
Доходи майбутніх періодів	1660	269 751	373 555
Зідтрочені комісійні доходи від перестраховиків	1665	625 047	488 956
інші поточні зобов'язання	1670	-	-
Усього за розділом III	1690	105 769	92 310
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	2 510 276	3 964 584
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	177 085	83 947
Баланс	1900	11 905 963	13 792 446

керівник
головний бухгалтер

ЕП БИЧКОВ
СЕРГІЙ
АНДРІЙОВИЧ
ЕП Мельничук
Микола
Георгійович

БИЧКОВ СЕРГІЙ АНДРІЙОВИЧ

Мельничук Микола Георгійович

Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ"

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ

2021 01 01

за ЄДРПОУ

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТ

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за Рік 2020

р.

Форма N2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	7 513 302	5 996 142
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4 618 846)	(3 540 973)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	2 894 456	2 455 169
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	326 158	628 105
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	3	19
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(221 656)	(283 439)
Витрати на збут	2150	(64 102)	(182 046)
Інші операційні витрати	2180	(1 333 086)	(1 723 265)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	349	822
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	1 601 770	894 524
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	69 817	63 027
у тому числі:	2241	496	620
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(28 379)	(39 605)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(369 142)	(3 735)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1 274 066	914 211
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(202 250)	(175 544)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1 071 816	738 667
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	110	(52)
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	386
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	110	334
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	110	334
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 071 926	739 001

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	587 887	888 022
Витрати на оплату праці	2505	1 636 444	1 592 684
Відрахування на соціальні заходи	2510	313 485	328 003
Амортизація	2515	476 295	620 981
Інші операційні витрати	2520	3 377 257	2 757 188
Разом	2550	6 391 368	6 186 878

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник
Головний бухгалтер

СЕРГІЙ
АНДРІЙОВИЧ
ЕП Мельничук
Микола
Георгійович

БИЧКОВ СЕРГІЙ АНДРІЙОВИЧ

Мельничук Микола Георгійович

Підприємство ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ	
2021	01
за ДКУД	ЕНТ 1801004

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за **Рік 2020** р.

Форма N3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	3 328 559	4 717 353
Повернення податків і зборів	3005	196 527	246 588
у тому числі податку на додану вартість	3006	196 527	246 588
Цільового фінансування	3010	1 369	1 511
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	1 369	1 511
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	5 547 789	1 740 489
Надходження від повернення авансів	3020	25 714	23 991
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	5 908	11 647
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	5 142	15 268
Надходження від операційної оренди	3040	10 815	8 277
Надходження від отримання роєлті, авторських винагород	3045	22 344	22 697
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	28 310	36 052
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(2 598 538)	(2 621 795)
Праці	3105	(1 459 987)	(1 430 028)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(364 646)	(371 876)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(442 206)	(383 856)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(2 295)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(40 000)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(399 911)	(383 856)
Витрачання на оплату авансів	3135	(1 610 590)	(1 441 342)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(2)	(87)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(1 234)	(1 686)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(362 522)	(267 780)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	2 332 752	305 423
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	11 421	30 000
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(149 511)	(149 277)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(11 700)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-138 090	-130 977
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	127 003	114 268
Сплату дивідендів	3355	(388 000)	(238 000)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-515 003	-352 268
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	1 679 659	-177 822
Залишок коштів на початок року	3405	279 733	520 486
Зплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	156 842	(62 931)
Залишок коштів на кінець року	3415	2 116 234	279 733

Керівник

Головний бухгалтер

БИЧКОВ
СЕРГІЙ
АНДРІЙОВИЧМельничук
Микола
Георгійович

БИЧКОВ СЕРГІЙ АНДРІЙОВИЧ

Мельничук Микола Георгійович

від 28.10.2003 N 602)

Підприємство **ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ"**
 Територія Святошинський район
 Орган державного управління Державний концерн "Укроборонпром"
 Організаційно-правова форма господарювання Державне підприємство
 Вид економічної діяльності Дослідження й експериментальні розробки в галузі інших природничих і технічних наук
 Одиниця виміру: тис.грн.

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за СПОДУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

Коди		
2021	01	01
14307529		
8038600000		
96545		
140		
72.19		

ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
 за 2020 рік

Форма №5

Код за ДКУД

1801008

I. Нематеріальні активи

Групи нематеріальних активів	Код рядка	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Переоцінка (дооцінка +, уцінка -)		Вибуло за рік		Нараховано амортизації за рік	Втрати від зменшення корисності за рік	Інші зміни за рік		Залишок на кінець року	
		первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація		первісної (переоціненої) вартості	накопиченої амортизації	первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація			первісної (переоціненої) вартості	накопиченої амортизації	первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Права користування природними ресурсами	010	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Права користування майном	020	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Права на комерційні позначення	030	706	61	9	-	-	-	-	77	-	-	-	715	138
Права на об'єкти промислової власності	040	1438	487	-	-	-	-	-	347	-	-	-	1438	834
Авторське право та суміжні з ним права	050	2878	985	125	-	-	-	-	642	-	-	-	3003	1627
	060	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші нематеріальні активи	070	207735	169800	50944	-	-	-	-	43466	-	-	-	258679	21326
Разом	080	212757	171333	51078	-	-	-	-	44532	-	-	-	263835	21586
Гудвіл	090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Із рядка 080 графа 14 вартість нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності
 вартість оформлених у заставу нематеріальних активів
 вартість створених підприємством нематеріальних активів
 Із рядка 080 графа 5 вартість нематеріальних активів, отриманих за рахунок цільових асигнувань
 Із рядка 080 графа 15 накопичена амортизація нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності

(081) 263835
 (082) -
 (083) -
 (084) -
 (085) 215865

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	(25 168)	-	-	(25 168)
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	110	75 027	650 076	-	-	725 213
Залишок на кінець року	4300	2 060 941	-	462	289 588	6 692 703	-	-	9 043 694

Керівник

Головний бухгалтер

БИЧКОВ
СЕРГІЙ
АНДРІЙОВИЧ
Е.О. Мельничук
Микола
Георгійович

БИЧКОВ СЕРГІЙ АНДРІЙОВИЧ

Мельничук Микола Георгійович

II. Основні засоби

Групи основних засобів	Код рядка	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Переоцінка (дооцінка +, уцінка -)		Вибуло за рік		Нараховано амортизації за рік	Втрати від зменшення корисності	Інші зміни за рік		Залишок на кінець року		у тому числі			
		первісна (переоцінена) вартість	знос		первісної (переоціненої) вартості	зносу	первісна (переоцінена) вартість	знос			первісної (переоціненої) вартості	зносу	первісна (переоцінена) вартість	знос	одержані за фінансовою орендою		передані в оперативну оренду	
															первісна (переоцінена) вартість	знос	первісна (переоцінена) вартість	знос
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Земельні ділянки	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інвестиційна нерухомість	105	138708	3602	1388	-	-	-	-	4907	-	-102046	-6226	38050	2283	-	-	38050	2283
Капітальні витрати на поліпшення земель	110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Будинки, споруди та передавальні пристрої	120	2460136	232508	23305	-	-	-	-	123640	-	-7773	-9661	2475668	346487	-	-	-	-
Машини та обладнання	130	559403	361315	56403	-	-	-	-	50725	-	646	-735	616452	411305	-	-	-	-
Транспортні засоби	140	2407848	254154	172265	-	-	-	-	197295	-	49041	-72122	2629154	379327	-	-	-	-
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	150	57434	27220	5971	-	-	-	-	10315	-	475	-248	63880	37287	-	-	-	-
Тварини	160	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Багаторічні насадження	170	77	37	-	-	-	-	-	6	-	-	-	77	43	-	-	-	-
Інші основні засоби	180	665490	327650	20762	-	-	-	-	44826	-	-96708	-96683	589544	275793	-	-	-	-
Бібліотечні фонди	190	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Малоцінні необоротні матеріальні активи	200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тимчасові (нетитульні) споруди	210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Природні ресурси	220	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інвентарна тара	230	3739	3576	23	-	-	-	-	49	-	-	-	3762	3625	-	-	-	-
Предмети прокату	240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші необоротні матеріальні активи	250	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом	260	6292835	1210062	280117	-	-	-	-	431763	-	-156365	-185675	6416587	1456150	-	-	38050	2283

Із рядка 260 графа 14	вартість основних засобів, щодо яких існують передбачені чинним законодавством обмеження права власності	(261)	6416587
	вартість оформлених у заставу основних засобів	(262)	-
	залишкова вартість основних засобів, що тимчасово не використовуються (консервація, реконструкція тощо)	(263)	-
	первісна (переоцінена) вартість повністю амортизованих основних засобів	(264)	404535
	основні засоби орендованих цілісних майнових комплексів	(2641)	-
Із рядка 260 графа 8	вартість основних засобів, призначених для продажу	(265)	-
	залишкова вартість основних засобів, утрачених унаслідок надзвичайних подій	(2651)	-
Із рядка 260 графа 5	вартість основних засобів, придбаних за рахунок цільового фінансування	(266)	-
Вартість основних засобів, що взяті в операційну оренду		(267)	44
Із рядка 260 графа 15	знос основних засобів, щодо яких існують обмеження права власності	(268)	1456150
Із рядка 105 графа 14	вартість інвестиційної нерухомості, оціненої за справедливою вартістю	(269)	-

III. Капітальні інвестиції

Найменування показника	Код рядка	За рік	На кінець року
1	2	3	4
пітальне будівництво	280	11845	56378
идбання (виготовлення) основних засобів	290	271098	361034
идбання (виготовлення) інших оборотних матеріальних активів	300	-	-
идбання (створення) нематеріальних активів	310	52895	8685
идбання (вирощування) довгострокових біологічних активів	320	2241	-
її	330	-	-
юм	340	338079	426097

одка 340 графа 3 капітальні інвестиції в інвестиційну нерухомість
 фінансові витрати, включені до капітальних інвестицій

(341) -
 (342) -

IV. Фінансові інвестиції

Найменування показника	Код рядка	За рік	На кінець року	
			довгострокові	поточні
1	2	3	4	5
Фінансові інвестиції за методом асті в капіталі в:				
дійовані підприємства	350	-	462	-
ірні підприємства	360	-	-	-
льну діяльність	370	-	-	-
Інші фінансові інвестиції в:				
тки і паї у статутному капіталі цих підприємств	380	-	4	-
її	390	-	-	-
їгації	400	-	-	-
її	410	-	-	-
юм (розд. А + розд. Б)	420	-	466	-

одка 045 гр. 4 Балансу Інші довгострокові фінансові інвестиції відображені:

за собівартістю (421) 4
 за справедливою вартістю (422) -
 за амортизованою собівартістю (423) -

одка 220 гр. 4 Балансу Поточні фінансові інвестиції відображені:

за собівартістю (424) -
 за справедливою вартістю (425) -
 за амортизованою собівартістю (426) -

V. Доходи і витрати

Найменування показника	Код рядка	Доходи	Витрати
1	2	3	4
А. Інші операційні доходи і витрати			
Операційна оренда активів	440	1219	-
Операційна курсова різниця	450	226293	-
Реалізація інших оборотних активів	460	28959	-
Штрафи, пені, неустойки	470	5822	-
Утримання об'єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення	480	-	81576
Інші операційні доходи і витрати	490	63865	1251510
у тому числі: відрахування до резерву сумнівних боргів	491	X	25884
непродуктивні витрати і втрати	492	X	1711
Б. Доходи і витрати від участі в капіталі за інвестиціями в:			
асоційовані підприємства	500	-	-
дочірні підприємства	510	-	-
спільну діяльність	520	-	-
В. Інші фінансові доходи і витрати			
Дивіденди	530	-	x
Проценти	540	x	-
Фінансова оренда активів	550	-	-
Інші фінансові доходи і витрати	560	-	28379
Г. Інші доходи і витрати			
Реалізація фінансових інвестицій	570	-	-
Доходи від об'єднання підприємств	580	-	-
Результат оцінки корисності	590	-	3615
Неопераційна курсова різниця	600	3817	-
Безоплатно одержані активи	610	831	x
Списання необоротних активів	620	x	21667
Інші доходи і витрати	630	65169	343860

Товарообмінні (бартерні) операції з продукцією (товарами, роботами, послугами)

(631) - _____

Частка доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за товарообмінними

(632) - _____ %

(бартерними) контрактами з пов'язаними сторонами

Із рядків 540-560 графа 4 фінансові витрати, уключені до собівартості продукції основної діяльності

(633) - _____

VI. Грошові кошти

Найменування показника	Код рядка	На кінець року
1	2	3
Каса	640	3626
Поточний рахунок у банку	650	2110465
Інші рахунки в банку (акредитиви, чекові книжки)	660	2073
Грошові кошти в дорозі	670	70
Еквіваленти грошових коштів	680	-
Разом	690	2116234

з рядка 070 гр. 4 Балансу Грошові кошти, використання яких обмежено

(691) - _____

VII. Забезпечення і резерви

Види забезпечень і резервів	Код рядка	Залишок на початок року	Збільшення за звіт. рік		Використано у звітному році	Сторновано невикористану суму у звітному році	Сума очікуваного відшкодування витрат іншою стороною, що врахована при оцінці забезпечення	Залишок на кінець року
			нараховано (створено)	додаткові відрахування				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Забезпечення на виплату відпусток працівникам	710	245114	285599	-	166621	-	-	364092
Забезпечення наступних витрат на додаткове пенсійне забезпечення	720	-	-	-	-	-	-	-
Забезпечення наступних витрат на виконання гарантійних зобов'язань	730	70236	286382	-	300871	-	-	55747
Забезпечення наступних витрат на реструктуризацію	740	-	-	-	-	-	-	-
Забезпечення наступних витрат на виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів	750	-	-	-	-	-	-	-
	760	-	-	-	-	-	-	-
	770	-	-	-	-	-	-	-
Резерв сумнівних боргів	775	235712	25884	-	61124	1457	-	199015
Разом	780	551062	597865	-	528616	1457	-	618854

VIII.Запаси

Найменування показника	Код рядка	Балансова вартість на кінець року	Переоцінка за рік	
			збільшення чистої вартості реалізації *	уцінка
1	2	3	4	5
Сировина і матеріали	800	695497	-	-
Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби	810	992715	-	-
Паливо	820	29579	-	-
Тара і тарні матеріали	830	306	-	-
Будівельні матеріали	840	15945	-	-
Запасні частини	850	738175	-	-
Матеріали сільськогосподарського призначення	860	4680	-	-
Поточні біологічні активи	870	8450	-	-
Малоцінні та швидкозношувані предмети	880	17045	-	-
Незавершене виробництво	890	1955832	-	-
Готова продукція	900	10199	-	-
Товари	910	774	-	-
Разом	920	4469197	-	-

Із рядка 920 графа 3 Балансова вартість запасів:

відображених за чистою вартістю реалізації

(921)

-

переданих у переробку

(922)

1496

оформлених в заставу

(923)

-

переданих на комісію

(924)

-

Активи на відповідальному зберіганні (позабалансовий рахунок 02)

(925)

1778319

Із рядка 275 графа 4 Балансу запаси, призначені для продажу

(926)

-

* визначається за п. 28 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 "Запаси".

IX. Дебіторська заборгованість

Найменування показника	Код рядка	Всього на кінець року	у т.ч. за строками непогашення		
			до 12 місяців	від 12 до 18 місяців	від 18 до 36 місяців
1	2	3	4	5	6
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	940	588052	586648	-	1404
Інша поточна дебіторська заборгованість	950	68249	29238	-	39011

Списано у звітному році безнадійної дебіторської заборгованості
Із рядків 940 і 950 графа 3 заборгованість з пов'язаними сторонами

(951) - _____
(952) - _____

X. Нестачі і втрати від псування цінностей

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Виявлено (списано) за рік нестачі і втрат	960	1711
Визнано заборгованість винних осіб у звітному році	970	-
Сума нестачі і втрат, остаточне рішення щодо винуватців, за якими на кінець року не прийнято (позабалансовий рахунок 072)	980	1711

XI. Будівельні контракти

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Дохід за будівельними контрактами за звітний рік	1110	-
Заборгованість на кінець звітного року:		
валова замовників	1120	-
валова замовникам	1130	-
з авансів отриманих	1140	-
Сума затриманих коштів на кінець року	1150	-
Вартість виконаних субпідрядниками робіт за незавершеними будівельними контрактами	1160	-

XII. Податок на прибуток

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Поточний податок на прибуток	1210	369293
Відстрочені податкові активи: на початок звітного року	1220	-
на кінець звітного року	1225	-
Відстрочені податкові зобов'язання: на початок звітного року	1230	530587
на кінець звітного року	1235	363544
Включено до Звіту про фінансові результати - усього	1240	202250
у тому числі:		
поточний податок на прибуток	1241	369293
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1242	-
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1243	-167043
Відображено у складі власного капіталу - усього	1250	-
у тому числі:		
поточний податок на прибуток	1251	-
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1252	-
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1253	-

XIII. Використання амортизаційних відрахувань

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Нараховано за звітний рік	1300	476295
Використано за рік - усього	1310	338079
в тому числі на:		
будівництво об'єктів	1311	11845
придбання (виготовлення) та поліпшення основних засобів	1312	271098
з них машини та обладнання	1313	56403
придбання (створення) нематеріальних активів	1314	52895
погашення отриманих на капітальні інвестиції позик	1315	-
	1316	-
придбання (створення) довгострокових біологічних активів	1317	2241

XIV. Біологічні активи

Групи біологічних активів	Код рядка	Обліковуються за первісною вартістю									Обліковуються за справедливою вартістю					
		залишок на початок року		надійшло за рік	вибуло за рік		нараховано амортизації за рік	втрати від зменшення корисності	вигоди від відновлення корисності	залишок на кінець року		залишок на початок року	надійшло за рік	зміни вартості за рік	вибуло за рік	залишок на кінець року
		первісна вартість	накопичена амортизація		первісна вартість	накопичена амортизація				первісна вартість	накопичена амортизація					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Довгострокові біологічні активи – усього в тому числі:	1410	2491	-	1235	1006	-	-	-	-	2720	-	-	-	-	-	-
робоча худоба	1411	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
продуктивна худоба	1412	2491	-	1235	1006	-	-	-	-	2720	-	-	-	-	-	-
багаторічні насадження	1413	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1414	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
інші довгострокові біологічні активи	1415	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Поточні біологічні активи – усього в тому числі:	1420	8695	x	39117	39362	x	x	-	-	8450	x	-	-	-	-	-
тварини на вирощуванні та відгодівлі	1421	8072	x	36667	36640	x	x	-	-	8099	x	-	-	-	-	-
біологічні активи в стані біологічних перетворень (крім тварин на вирощуванні та відгодівлі)	1422	-	x	-	-	x	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-
	1423	-	x	-	-	x	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-
інші поточні біологічні активи	1424	623	x	2450	2722	x	x	-	-	351	x	-	-	-	-	-
Разом	1430	11186	-	40352	40368	-	-	-	-	11170	-	-	-	-	-	-

Із рядка 1430 графа 5 і графа 14 вартість біологічних активів, придбаних за рахунок цільового фінансування

(1431) - _____

Із рядка 1430 графа 6 і графа 16 залишкова вартість довгострокових біологічних активів, первісна вартість поточних біологічних активів і справедлива вартість біологічних активів, утрачених унаслідок надзвичайних подій

(1432) - _____

Із рядка 1430 графа 11 і графа 17 балансова вартість біологічних активів, щодо яких існують передбачені законодавством обмеження права власності

(1433) - _____

XV. Фінансові результати від первісного визнання та реалізації сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів

Найменування показника	Код рядка	Вартість первісного визнання	Витрати, пов'язані з біологічними перетвореннями	Результат від первісного визнання		Уцінка	Виручка від реалізації	Собівартість реалізації	Фінансовий результат (прибуток +, збиток -) від	
				дохід	витрати				реалізації	первісного визнання та реалізації
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Продукція та додаткові біологічні активи рослинництва - усього	1500	831	831	-	(-)	-	29	20	9	9
у тому числі:										
зернові і зернобобові	1510	811	(811)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
з них:										
пшениця	1511	811	(811)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
соя	1512	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
сояшник	1513	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
ріпак	1514	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
цукрові буряки (фабричні)	1515	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
картопля	1516	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
плоди (зерняткові, кісточкові)	1517	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
інша продукція рослинництва	1518	20	(20)	-	(-)	-	29	(20)	9	9
додаткові біологічні активи рослинництва	1519	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
Продукція та додаткові біологічні активи тваринництва - усього	1520	25 132	(25 478)	3	(349)	-	12 140	(16 453)	-4 313	-4 659
у тому числі:										
приріст живої маси – усього	1530	22 369	(22 369)	-	(-)	-	12 095	(16 233)	-4 138	-4 138
з нього:										
великої рогатої худоби	1531	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
свиней	1532	22 369	(22 369)	-	(-)	-	12 095	(16 233)	-4 138	-4 138
молоко	1533	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
вовна	1534	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
яйця	1535	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
інша продукція тваринництва	1536	1 767	(1 767)	-	(-)	-	8	(6)	2	2
додаткові біологічні активи тваринництва	1537	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
продукція рибництва	1538	715	(1 064)	-	(349)	-	37	(214)	-177	-526
продукція бджільництва	1539	281	(278)	3	(-)	-	-	(-)	-	3
Сільськогосподарська продукція та додаткові біологічні активи - разом	1540	25 963	(26 309)	3	(349)	-	12 169	(16 473)	-4 304	-4 650

Генеральний директор

(підпис)

БИЧКОВ СЕРГІЙ АНДРІЙОВИЧ

Головний бухгалтер

(підпис)

Мельничук Микола Георгійович

Додаток 5

Довідка
щодо сплати **ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ"**
(назва підприємства, об'єднання)
податків, зборів (обов'язкових платежів) за Рік 2020

тис. грн.

Податки, збори (обов'язкові платежі)	Код рядка	Заборгованість з податків, зборів (обов'язкових платежів) станом на 01.01.2020 р.		Нарахо- вано у звітному періоді (подат- кове зобов'я- зання	Відшко- довано ПДВ/інші зміни	Нарахо- вані штрафи та пені	Сплаче- но у звітному періоді	у тому числі штрафи і пені	До від- шкоду- вання (подат- ковий кредит)	Списано боргів / викорис- тано пільгу	Заборгованість з податків, зборів (обов'язкових платежів) станом на 01.01.2021 р.		У т. ч. податковий борг (прост- рочена податкова заборгова- ність)
		Дт	Кт	Кт	Кт	Дт	Дт	Кт	Дт	Кт			
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Загальнодержавні податки і збори													
ПДВ	01	95 462,0	-	-	196 527,0	-	40 000,0	-	-13 056,0	-	-	74 121,0	-
у т.ч. відшкодовано на р/р	02	-	X	-	196 527,0	-	-	-	-	-	X	X	-
Податок на прибуток:	03	19 063,0	-	572 284,0	-	-	2 295,0	-	-	572 284,0	21 358,0	-	-
Податок на прибуток до сплати	04	19 063,0	-	-	-	-	2 295,0	-	-	-	21 358,0	-	-
Податок на дивіденди	05	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Податок на прибуток пільговий	06	-	-	572 284,0	-	-	-	-	-	572 284,0	-	-	-
Частина чистого прибутку (доходу) (дивіденди)	07	-	239 289,0	321 545,0	-	-	388 000,0	-	-	-	-	172 834,0	-
30% від оренди	08	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Рентна плата:	09	53,0	6,0	667,0	-	-	688,0	-	-	-	68,0	-	-
за користування надрами	10	52,0	-	186,0	-	-	157,0	-	-	-	23,0	-	-
за спецвикористання води (збір)	11	-	6,0	476,0	-	-	526,0	-	-	-	44,0	-	-
за користування радіочастотним ресурсом України	12	1,0	-	5,0	-	-	5,0	-	-	-	1,0	-	-
за спецвикористання лісових ресурсів (збір)	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Плата за землю до 31.12.2014	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Податок на доходи фізичних осіб	15	-	12 606,0	360 571,0	-	-	346 632,0	-	-	-	-	26 545,0	-
Акцизний податок	16	4,0	-	70,0	-	-	69,0	-	-	-	3,0	-	-
Збір за першу реєстрацію транспортного засобу	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Екологічний податок	18	-	14,0	320,0	-	-	357,0	-	-	-	23,0	-	-
Дивіденди на державну частку	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Мито	21	2,0	-	222,0	-	-	221,0	-	-	-	1,0	-	-
Військовий збір	22	-	1 449,0	29 984,0	-	-	29 310,0	-	-	-	-	2 123,0	-
Інші (розшифрувати)	23	536,0	1 525,0	8 822,0	-	-	9 811,0	-	-	-	-	-	-
Інші (державний збір в Укрвіатранс, операції з валютою, штрафи в сфері ЗЕД)	24	21,0	-	21,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Податок на доходи з нерезидентів	25	515,0	1 525,0	8 801,0	-	-	9 811,0	-	-	-	-	-	-
Всього:	26	115 120,0	254 889,0	1 294 485,0	196 527,0	-	817 383,0	-	-13 056,0	572 284,0	21 453,0	275 623,0	-

Додаток 7

Показники фінансово-економічної діяльності державного (казенного) підприємства

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ"

за Рік 2020

№ п/п	Найменування показників	Один. вимір	Всього по підприємству
1	2	3	4
1	Капітал підприємства		
	Всього активів (ф1 р.1300):		
1.1	на початок звітного періоду	тис.грн.	11 905 963,0
1.2	на кінець звітного періоду	тис.грн.	13 792 446,0
	Залишкова вартість основних засобів (ф1 р.1010) :		
1.3	на початок звітного періоду	тис.грн.	4 947 667,0
1.4	на кінець звітного періоду	тис.грн.	4 924 670,0
	Знос основних засобів (ф1 р.1012)		
1.5	на початок звітного періоду	тис.грн.	1 206 460,0
1.6	на кінець звітного періоду	тис.грн.	1 453 867,0
	Власний капітал (ф1 р.1495):		
1.7	на початок звітного періоду	тис.грн.	8 318 481,0
1.8	на кінець звітного періоду	тис.грн.	9 043 694,0
	Статутний капітал (ф1 р.1400):		
1.9	на початок звітного періоду	тис.грн.	2 060 941,0
1.10	на кінець звітного періоду	тис.грн.	2 060 941,0
2	Використання потужності підприємства	%	89,0
3	Середньооблікова кількість штатних працівників (ф.1-ПВ місячна ряд. 1040 (гр.2)		
3.1	факт	осіб	9359
3.2	факт відповідного пер. минулого року	осіб	9440
	у т.ч. промислово-виробничий персонал		
3.4	факт	осіб	8883
3.5	факт відповідного пер. минулого року	осіб	9266
	з них робітників:		
3.6	факт	осіб	3361
3.7	факт відповідного пер. минулого року	осіб	3728
	Середньооблікова кількість усіх працівників в еквіваленті повної зайнятості		
3.8	факт	осіб	9093
3.9	факт відповідного пер. минулого року	осіб	9493
4	Фонд оплати праці штатних працівників (ф.1-ПВ місячна ряд.1070 гр.2)		
4.1	фактично	тис.грн	1 823 246,4
4.2	факт відповідного пер. минулого року	тис.грн	1 768 920,7
	Фонд оплати праці усіх працівників (ф.1-ПВ місячна ряд.1020 гр.2)		
4.3	фактично	тис.грн.	1 828 136,0
4.4	факт відповідного пер. минулого року	тис.грн	1 779 733,6
5	Середня заробітна плата (ф.1-ПВ міс. ряд. 1070 гр. 2 / ряд.1040 гр. 2 / кількість місяців відповідно звітного періоду (3, 6, 9, 12) *1000)		
5.1	фактично	грн.	16 234,3
5.2	факт відповідного пер. минулого року	грн.	15 615,5
6	Обсяг виробленої продукції (наданих послуг) у діючих цінах відповідного року		
6.1	факт	тис.грн	6 391 368,0
6.2	факт відповідного пер. минулого року	тис.грн	6 566 684,0
	у т.ч.		
	а) для оборонних відомств		
6.3	факт	тис.грн	7 928,0
6.4	факт відповідного пер. минулого року	тис.грн	2 626,0
	б) експорт		
6.5	факт	тис.грн	6 103 756,0
6.6	факт відповідного пер. минулого року	тис.грн	5 875 266,0

1	2	3	4
8	Обсяги реалізованої продукції, робіт, послуг (без ПДВ, акцизу) ф. 1-П (підприємство)		
8.1		факт тис.грн.	7 513 302,0
8.2		факт відповідного пер. минулого року тис.грн.	6 076 573,0
8.3	а) для оборонних відомств		
8.3		факт тис.грн.	7 928,0
8.4		факт відповідного пер. минулого року тис.грн.	2 626,0
8.5	б) експорт		
8.5		факт тис.грн.	7 297 771,0
8.6		факт відповідного пер. минулого року тис.грн.	5 875 286,0
9	Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (ф2 р.010)		
9.1		за звітний період тис.грн.	7 530 328,0
9.2		за попередній період тис.грн.	6 018 335,0
10	Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (ф2 р.2000)		
10.1		за звітний період тис.грн.	7 513 302,0
10.2		за попередній період тис.грн.	5 996 142,0
11	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) (ф2 р.2050)		
11.1		за звітний період тис.грн.	4 618 846,0
11.2		за попередній період тис.грн.	3 540 973,0
12	Валовий :		
12.1	за звітний період	прибуток (ф2 р.2090) тис.грн.	2 894 456,0
12.2		збиток (ф2 р.2095) тис.грн.	-
12.3	за попередній період	прибуток (ф2 р.2090) тис.грн.	2 455 169,0
12.4		збиток (ф2 р.2095) тис.грн.	-
13	Фінансові результати від операційної діяльності:		
13.1		прибуток (ф2 р.2190) тис.грн.	1 601 770,0
13.2		збиток (ф2 р.2195) тис.грн.	-
14	Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:		
14.1		прибуток (ф2 р.2290) тис.грн.	1 274 066,0
14.2		збиток (ф2 р.2295) тис.грн.	-
15	Чистий прибуток		
15.1	за звітний період	прибуток (ф2 р.2350) тис.грн.	1 071 816,0
15.2		збиток (ф2 р.2355) тис.грн.	-
15.3	за попередній період	прибуток (ф2 р.2350) тис.грн.	799 468,0
15.4		збиток (ф2 р.2355) тис.грн.	-
16	Показники платоспроможності (фінансової стійкості):		
16.1	Рентабельність активів (ф. № 2, р. 2350/(2355), гр.3)*100 / ((ф. № 1 р. 1300 гр.3 + р. 1300 гр.4) / 2)	Кра, %	8,341
16.2	Рентабельність діяльності (ф. № 2, р. 2350/(2355) / ф. №2, р. 2000)	Крд, %	14,300
16.3	Коефіцієнт фінансової стійкості (ряд.1495 Ф1 / ряд. 1510 + ряд.1515 + (ряд. 1695 - ряд.1660 - ряд. 1685 - ряд.1670 Ф1)	Кфк	2,700
16.4	Коефіцієнт покриття (ряд. 1195 Ф1 / (ряд.1695 - ряд. 1660 - ряд.1685 - ряд.1670 Ф1)	Кп	2,600
16.5	Коефіцієнт загальної ліквідності (ф. №1 р. 1195 / (ф. №1 р. р.1595, гр.4 + ф. №1 р. 1695, гр.4)	Кал	1,700
16.6	Коефіцієнт абсолютної ліквідності (ф. № 1 (р. 1160 + р. 1165) / ф. № 1, р. 1695)	Кал	0,534
16.7	Коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами (ф. № 1 (р. 1195 - р. 1695) / ф. № 1, р. 1195) гр.4	Кзвк	0,512
16.8	Коефіцієнт зносу основних засобів (ф. №1, р. 1012 / ф. №1, р. 1011) x 100	Кзоз, %	22,800

1	2	3	4
17	Стан взаєморозрахунків:		
17.1	Дебіторська заборгованість - всього:	тис.грн.	1 419 471,0
17.2	(у тому числі прострочена);	тис.грн.	-
17.3	у тому числі для оборонних відомств	тис.грн.	-
17.4	(у тому числі прострочена);	тис.грн.	-
17.5	у тому числі підприємств - учасників Концерну	тис.грн.	87 651,0
17.6	(у тому числі прострочена);	тис.грн.	-
17.7	Кредити банків на початок року	тис.грн.	-
17.8	Кредити банків на кінець року	тис.грн.	-
17.9	Кредиторська заборгованість - всього:	тис.грн.	3 392 466,0
17.10	(у тому числі прострочена);	тис.грн.	-
17.11	у тому числі:		
17.12	підприємствам - учасникам Концерну	тис.грн.	20 341,0
17.13	(у тому числі прострочена);	тис.грн.	-
17.14	до бюджету;	тис.грн.	275 847,0
17.15	(у тому числі прострочена);	тис.грн.	-
17.16	зі страхування;	тис.грн.	18 322,0
17.17	(у тому числі прострочена);	тис.грн.	-
17.18	із заробітної плати	тис.грн.	105 747,0
17.19	(у тому числі прострочена); (ф. 3-борг (місячна) р.2010 гр.1) :	тис.грн.	-
17.20	енергоносії, комунальні послуги - всього,	тис.грн.	212,0
17.21	(у тому числі прострочені); з них;	тис.грн.	-
17.22	за використаний природний газ;	тис.грн.	6,0
17.23	за спожиту електроенергію;	тис.грн.	-
17.24	за теплову енергію;	тис.грн.	134,0
17.25	комунальні послуги;	тис.грн.	-
17.26	за водопостачання та водовідведення.	тис.грн.	72,0
18	ПОДАТКИ:		
	Сплачено податків до бюджетів та цільових фондів, усього:		
18.1	сплачено	тис.грн.	1 201 659,0
18.2	факт відповідного періоду минулого року	тис.грн.	1 000 590,0
18.3	у т.ч.: загальнодержавні податки і збори	тис.грн.	817 383,0
18.4	сплачено	тис.грн.	612 349,0
	факт відповідного періоду минулого року	тис.грн.	
18.5	з них: 15% дивідендів з чистого прибутку	тис.грн.	388 000,0
18.6	сплачено	тис.грн.	238 000,0
	факт відповідного періоду минулого року	тис.грн.	

Керівник

Головний бухгалтер

БИЧКОВ СЕРГІЙ АНДРІЙОВИЧ

(прізвище)

Мельничук Микола Георгійович

(прізвище)